על המשמר

יום ד', 18.5.1994, ח' בסיון תשנ"ד ■ שנה 51, גליון 15476 ■ 2.90 ש"ח

להפרעות בדרכי השתן!
כמוסות פרחי צבר
מתוגברות
צבר-לה לאשה
צבר-לו לגבר
להשיג בבתי מרקחת, בתי טבע ובסופרפארם

• המרכז לאמנויות •
גבעת חביבה
נפתחה ההרשמה ללימודי
כל האמנויות הפלסטיות
לכיתות י', יא', יב'
פרטים/
06-309262

תושב קרית־ארבע ותושבת מעלה־לבונה נהרגו בפיגוע של החמאס ליד בית־חגי

ההרוגים הם: רפאל יאירי־קלופרברג בן 35 ומרגלית (מרגרט) רות שוחט בת 48 □ בתה של מרגלית – יעל בת 21 – נפצעה קשה □ יאירי הובא אמש למנוחות בבית העלמין בחברון □ שר המשטרה שחל: איננו יודעים אם הירי ליד בית־חגי לא היה תוצאה מהירי יום קודם לכן בחברון – לא נוור אם התקרית לא יצרה את התגובה □ הרמטכ"ל: צפויים פיגועים נוספים הן בגדה והן בגוש קטיף בשל המצב המדיני □ קרא לאזרחים נושאי נשק לקחתו עימם ולסייע לכוחות הביטחון □ החמאס נטל אחריות וטען כי הפיגוע הוא תגובה לפציעת 19 פלסטינים בחברון שלשום

□ אהרן קליין, בצלאל עמיקם, עתים

רפאל יאירי־קלופרברג, תושב קרית־ארבע כבן 35 ומרגלית (מרגרט) רות שוחט, תושבת מעלה לבונה שבשומרון כבת 48, נהרגו בפיגוע ירי של החמאס מדרום לחברון. בפיגוע נפצעה קשה גם יעל, בתה של מרגלית, כבת 21, תלמידה בחוג לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים. כוחות הביטחון עורכים סריקות נרחבות אחר התוקפים.

המחבלים ירו לעבר הרכב בו נסעו השלושה אתמול סמוך לשעה תשע בבוקר על כביש באר שבע חברון, סמוך לכניסה להתנחלות בית־חגי. ארגון החמאס נטל אחריות

המשך בעמוד 7

הפצועה נפגע מובאת לבית־החולים הדסה. צילום: יצחק הררי

החייל הישראלי האחרון יצא הבוקר את הרצועה

הבוקר ב־06:00 עמד צה"ל להשלים הפינוי □ לבקשת המתנחלים בוטל הטקס בגוש קטיף לציון תום 27 שנות שלטון ישראל בעזה

□ אהרן קליין

הבוקר בשעה 06:00 אמור היה אלוף פיקוד הדרום, האלוף מתן וילנאי, להיות אחרון חיילי צה"ל היוצאים מהשטח הפלסטיני המאוכלס של רצועת עזה ונערכים להגנה על גוש קטיף, על ההתנחלויות הנוספות ברצועה ועל הישראלים שימשיכו לנוע בצירייה. צה"ל יסיים היום את העברת המתקנים לידי כוחות הביטחון הפלסטיניים. המסדר הצבאי והטקס שהיה אמור להיערך במתחם נוריה שבגוש קטיף בוטל בשלב זה לפי בקשת המתנחלים, וייתכן

המשך בעמוד 8

תא"ל דורון מעביר סמכויות המנהל האזרחי בעזה לנציג הפת"ח זקריה אל־אגא. צילום: אי.פי.

בעקבות התקרית בה ירו תלמידי ישיבה בתושבים

שרים ביקרו צה"ל והרמטכ"ל על סיורי המתנחלים בחברון

"השוק סגור, מערת המכפלה טרם נפתחה ולהם מתירים לערוך טיול פרובוקטיבי בעיר", אמר צבן □ דרשו שוב לפנות את המתנחלים מחברון

□ פאר־לי שחר

ביקורת קשה נמתחה אתמול על צה"ל ועל הרמטכ"ל על האישור שניתן למתנחלים לעלות לקבר ישי בחברון ולסייר במרכז העיר, דבר שהביא בעקבותיו להתגרות מתנחלים בתושבים ערבים ולפציעת 19 תושבים. בישיבה עלתה תביעה לפנות את המתנחלים היהודים מחברון.

השר יאיר צבן הביע תמיהתו על מתן רישיונות לטיולים לא חיוניים בלב חברון, וזאת למרות שהחיים בעיר טרם חזרו לנורמליזציה. "השוק העירוני לא נפתח והתפילות במערת המכפלה לא חודשו, אין סיבה בתנאים כאלה לאשר טיולים כאלה, במיוחד כשידוע שיש כאן פוטנציאל לפרובוקציות. אם נצריך לכל יומרה לגבי הצורך בתפילות על קברים עתיקים, אמיתיים או מדומים, ניגרר לפרובוקציות שיסכנו את תהליך השלום", אמר. צבן אמר כי "שולחן

המשך בעמוד 8

"תזווה חיובית" בשיחות כריסטופר חוזר לדמשק

סוריה מוכנה לקבל עקרון הנסיגה בשלבים אך דורשת פרקי זמן קצרים יותר □ נוצר "מומנטום" במגעים והשר האמריקאי ישוב בעוד כחודש

□ פאר־לי שחר

התקדמות בהידברות בין ישראל לסוריה. מזכיר המדינה האמריקאי וורן כריסטופר החליט לצאת מישראל לדמשק כדי להמשיך ולנסות לנצל את מידת המומנטום שנוצר בשיחות. ראש הממשלה יצחק רבין הסביר אתמול כי החלטתו של כריסטופר לחזור לדמשק נעוצה אולי בשביב תשוה "כשציריך למצות כל סיפור", מזכיר המדינה הסביר כי הוא חוזר לדמשק בניסיון למצוא

המשך בעמוד 8

רבין: אם ערפאת אכן קרא לג'יהאד זו הפרה של ההסכם

הכחיש קיומו של מכתב בעניין ירושלים □ פרס יעלה הנושא בפגישתם באוסלו □ ערפאת נאם במפגש סגור ביוהנסבורג וקלטת מדבריו הגיעה לקול־ישראל

□ פאר־לי שחר

ירושלים לא תסתפק בהודעת הנצלות של ערפאת על הדברים שהשמיע ביוהנסבורג ועליו לדעת שההצהרה האחרונה שהשמיע הקוראת לג'יהאד נגד ישראל, נוגדת את ההסכם בין ישראל לאש"ף – הבהירו אתמול מקורות מדיניים בירושלים. הדברים ייאמרו היום לערפאת באורח חד־משמעי, בפגישה שתתקיים באוסלו בינו לבין שר החוץ שמעון פרס. השניים ישהו

המשך בעמוד 9

18
דרבי תל אביבי בגמר הגביע
גרנט וסיני (בתמונה) הזניקו את קבוצותיהם למשחק גמר ב־7 ביוני

13
אז מי המיעוט הנגסי?
חבשורה מהונגריה: תבוסה לפאשיסט אישטוואן צ'ורקה

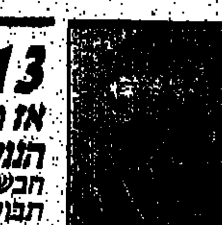

11
עיר במבחן
ההרוג הראשון ביריחו יהיה אבן בוחן לעמידות ההסכם שנחתם

3
מקימים צוותים
החל המו"מ הקואליציוני בין רם לעבודה על הקמת קואליציה בהסתדרות

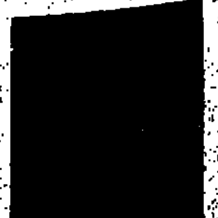

על המשמר

חיפה, בצעד מזרחי

ששה שבועות שבת אלון מזרחי מהבקעה. אתמול הוא חזר לכבוש, דווקא לרשת קבוצת נעוריו, בני יהודה, וה־0:1 שלו קידם את חיפה בצעד ענק אל התואר ● ובתחתית: הפועל חיפה נסוגה צעד גדול לאחור, בתיקו 1:1 עם מכבי עירוני אשדוד, שיאלץ אותה כנראה לשחק בעונה הבאה בליגה הארצית

□ י. חכם

ששה שבועות ארוכים כנצה המתין אלון מזרחי לרגע הזה. אתמול כבש האוירון לרשת קבוצת נעוריו, בני יהודה, והעניק למכבי חיפה ניצחון 0:1, שמשמעותו האמיתית היא לא רק 3 נקודות, אלא, בעצם, צעד ענק אל תואר האליפות החמישי בעשור האחרון.

חיפה נלחצה 24 שעות, לאחר שביום ששי, באיצטדיון רמת־גן, הוכיחה מכבי תל־אביב כי אינה מוכנה עדיין להרים ידיים, כשניצחה את מכבי הרצליה 1:2, ודחתה את חגיגות האליפות של חיפה. מכבי ת"א הוכיחה את נחישותה, לאחר שפיגרה בשער ואיבדה את סיריל מאנקי שהורחק, אך שערים של ניר קלינגר ויעקב הלל העניקו לה את הניצחון.

ביינתיים נודע שראשי מכבי פתח־תקוה ינסו להעתיק את משחק הבית נגד מכבי חיפה לקרית־אליעזר, ואם ייענו בשלילה נראה כי המשחק יועבר בשידור ישיר בטלוויזיה הכללית.

למקום השלישי, העשוי להוליך לגביע אופ"א (בתנאי שמכבי ת"א תזכה בגביע המדינה), זינקה הפועל באר־שבע, שגברה במגרשה על הפועל פ"ת 1:2. באר־שבע כבשה את מקומה של בית"ר ירושלים, שסיימה את משחק הרדיוס באשדוד עם הפועל תל־אביב בתיקו 1:1, לאחר 20 מחזורים ללא תוצאת תיקו.

בתחתית הורע מאד מצבה של הפועל חיפה, שהסתפקה בתיקו 1:1 עם מכבי עירוני אשדוד. הפועל כפר־סבא לא ניצלה הרכב חסר של מכבי פתח־תקוה, סיימה עמה בתיקו אפס, ונראה שהיא תהיה הקבוצה שתשתתף במשחקי המבחן מול הקבוצה הרביעית בליגה הארצית.

במשחק לפרוטוקול גברה הפועל צפרירים חולון על מכבי נתניה 0:2 מצמד שערים של איציק סויסה.

מחרתיים ייערכו משחקי חצי גמר גביע המדינה בכדורגל באיצטדיון רמת־גן. במשחק הראשון: 17.00, מכבי תל־אביב – הפועל צפרירים חולון; 19.00, מכבי פתח־תקוה – הפועל תל־אביב. (סקירת המשחקים בעמודים 26־27)

הטבלה הלאומית

1. מכבי חיפה	36	27	9	–	24–91	90
2. מכבי תל־אביב	36	26	5	5	33–75	83
3. הפועל באר־שבע	36	17	10	9	35–49	61
4. בית"ר ירושלים	36	18	6	12	55–69	60
5. הפועל תל־אביב	36	15	6	15	52–54	51
6. מכבי נתניה	36	12	9	15	64–58	45
7. צפרירים חולון	36	11	12	13	55–41	45
8. בני יהודה ת"א	36	12	7	17	60–45	43
9. מכבי פתח־תקוה	36	10	12	14	44–34	42
10. הפועל פתח־תקוה	36	10	11	15	51–42	41
11. מכבי הרצליה	36	9	10	17	49–34	37
12. עירוני אשדוד	36	9	9	18	54–52	36
13. הפועל כפר־סבא	36	7	10	19	56–32	31
14. הפועל חיפה	36	5	12	19	75–30	27

בפוטו־פיניש דרמטי: האליפות לברצלונה

רק 0:0 ללה קורוניה, שפיספסה פנדל בדקה ה־89, והתואר בהפרש שערים ל"ברסה" – 2:5 על סביליה

בסיום עוצר נשימה של הליגה הוכתרה אמש ברצלונה לאלופה הספרדית, זו העונה השלישית ברציפות – וגם הפעם כמו בשתי העונות הקודמות, נדמה היה שאלוהים הוא קטלוני.

אשתקד ובעונה שקדמה לה סייעה ל"ברסה" קבוצת טנריף, שניצחה במחזור הסיום את היריבה המושבעת, ריאל מדריד. אתמול באה ואלנסיה לעזרת ברצלונה, שרורגה ערב המשחקים במקום השני, עם נקודה פחות מלה קורוניה. ניצחון – ולה קורוניה היתה חוגגת אליפות היסטורית. במשחק ביתי, כשהקהל רותף ללחץ אדיר על שער היריב, הצליחה לה קורוניה להגיע לעמדת ניצחון ואליפות שאין טובה ממנה, בדקה ה־89, כשלוכותה נפסק כדור 11 מ'. יוקיץ' בעט, שוער ואלנסיה המצויין, גונזאלס, הדף, וכך נשבר חלום האליפות.

וכששחקני לה קורוניה ממררים בבכי על כר הדשא שלהם, חגגה ברצלונה, לאחר ניצחון גדול 2:5 על סביליה. 110 צופים ב"נואו־קאמפ" נרהמו כשהארגנטיני, דייגו סימאונה, הוליך את האורחים ל־0:1. הבולגרי, חריסטו סטויצ'קוב, הישווה ל־1:1, אבל להפסקה ירדה "ברסה" בחששות רבים, לאחר שהקרואטי סוקר העלה ל־1:2 לסביליה.

ואז החל המפגן של ברצלונה: סטויצ'קוב הישווה ל־2:2. רומאריו, שהבטיח 30 שערים העונה, קיים כשכבש את ה־2:3, ומיד לאחר מכן החולף בהולנדי, רונלד קומאן. הדני מיכאל לאודרופ העלה ל־2:4, ולפני הסיום חתם הקפטן, חוסה באקרו – 2:5.

בכך הישוותה ברצלונה את מספר נקודותיה לזה של לה קורוניה, והאליפות היא שלה בזכות הפרש שערים עדיף.

תיקו לריינג'רס במחזור הסיום

האלופה, גלאזגו ריינג'רס, סיימה את הליגה בתיקו אפס עם דאנדי, במגרשה בהייברוקס פארק.

דאנדי ירדה לליגה השניה, יחד עם רייט, שניצחה במשחק האחרון את דאנדי יונייטד במגרשה של האחרונה 3־2. היורדת השלישית היא סנט ג'ונסטון, שהשיגה ניצחון חוץ מפתיע על מאדרוול מהצמרת 1־0.

לליגה הבכירה חזרה פולקרק, לאחר שהביסה אל קלייד 5־0. בול כבש 4 שערים.

בשבת הקרובה תינעל עונת הכדורגל בסקוטלנד, במשחק הגביע בין ריינג'רס לדאנדי יונייטד, באיצטדיון המפורסם המפדן פארק, כשגם ריינג'רס יכולה לזכות בדאבל.

הגביע של ברמן

ורדר ברמן זכתה בגביע הגרמני, לאחר שניצחה במשחק הגמר בברלין את רוט וייס אסן 3־1.

את השערים למנצחת כבשו באייר וורודר בדקה ה־17, האוסטרי, אנדריאס הרצוג, בדקה ה־38, והניו־זילנדי, וינטון רופר, בדקה ה־88. מפנדל. לאסן: באנגורה, בדקה ה־50.

11 מיליונרים חדשים

□ י. חכם

11 מיליונרים חדשים נמצאו אמש, לאחר בדיקת 90 אחוז מטפסי הטוטו במחזור ששבר את כל השיאים בשוק ההימורים בישראל. אל 11 המאושרים שניחשו את כל 15 התוצאות הנכונות על משחקי הליגה הלאומית והארצית, עשויים להצטרף לאחר הבדיקה הסופית עוד מנחש או שניים, אבל גם כך יקבל כל אחד מהם כ־2 מיליון שקלים.

מרבית הזוכים הם מגוש דן (בת־ים, חולון, יפו, אור־יהודה, שכונת־התקווה), מושב בצפון הארץ, בית־שמש ו־2 מירושלים.

דובר מועצת ההימורים, יהודה גבאי, מסר כי במהלך השבוע האחרון נשלחו כ־1.8 מיליון טפסים, שכללו 36 מליון טורים. ההכנסה היתה 45 מיליון שקלים.

286 ניחשו 14; 4000 ניחשו 13; כ־32 אלף ניחשו 12, וכ־176 אלף ניחשו 11 תוצאות נכונות.

הניחוש הנכון בטוטו־תיקו: 1, 2, 6, 8, 11, 15, 27. לאחר בדיקת 90 אחוז מהטפסים נמצאו שני משתתפים שניחשו את כל 7 התוצאות: 64 ניחשו 6; 2350 ניחשו 5 ולמעלה מ־20 אלף משתתפים ניחשו 4, והפרס לא יחולק.

הניחוש הנכון

1. הפועל חיפה – עירוני אשדוד x
2. הפועל כפ"ס – מכבי פ"ת x
3. מכבי חיפה – בני יהודה 1
4. מכבי ת"א – מכבי הרצליה 1
5. הפועל ב"ש – הפועל פ"ת 1
6. בית"ר ירושלים – הפועל ת"א x
7. צפרירים חולון – מכבי נתניה 1
8. הפועל אשדוד – הפועל טייבה x
9. שמשון ת"א – הפועל אשקלון 1
10. מכבי יפו – ס.כ. נס־ציונה 2
11. ד.א. כרמל – הפועל בת־ים x
12. מכבי עכו – הפועל חדרה 1
13. הפועל בית־שאן – בית"ר ת"א 2
14. הפועל ראשל"צ – הפועל י־ם 1
15. מכבי יבנה – הכח/מכבי ר"ג x

הגביע של אוקזר

אוקזר זכתה בפעם הראשונה בתולדותיה בגביע הצרפתי, לאחר שהביסה במשחק הגמר באיצטדיון פארק דה פרינס את מונפליה 3־0, לעיני יותר מ־45 אלף צופים. את הגביע העניק נשיא צרפת פרנסואה מיטראן.

את השערים כבשו סעיד (17), באטיל (48), פונמטין (86).

הלל ליעקב: שחקני מכבי ת"א, אלכסנדר פולוקארוב (מוסתר) וניר קלינגר, מחבקים את המגן יעקב הלל (בסרבל), לאחר שהבקיע את שער הניצחון לרשת מכבי הרצליה. לאחר תקופה שפל, הלל היה מס' 1 במשחק (צילום: אריה קנפר)

מנצ'סטר יונייטד, אימפריה אמיתית

מחצה אתמול 0:4 את צ'לסי בגמר הגביע והפכה לקבוצה הרביעית במאה הנוכחית שזכתה בדאבל

מנצ'סטר יונייטד הפכה אתמול לקבוצה הרביעית במאה הנוכחית שזכתה בתואר הכפול באנגליה, לאחר שהביסה במשחק גמר הגביע האנגלי את צ'לסי הלונדונית 4־0.

כ־80 אלף צופים הריעו באיצטדיון וומבלי, כשבתום המשחק העניקה הרוכסית מקנט את הגביע לקפטן הקבוצה המנצחת, סטיב ברוס.

צ'לסי הציגה משחק מצויין במחצית הראשונה, אולם בשנייה אזלו כוחותיה, והמשחק הלך כבידור לכיוון השדים האדומים, שרצו בכל מאודם לעשות היסטוריה – ועשו אותה בגדול. בדקה ה־60, כשהצרפתי, אריק קאנטונה, כבש את השער הראשון, מפנדל, לאחר שהמגן דניס אירווין הוכשל ברחבה, לא היה עוד ספק מי יניף את הגביע.

כדורגלני מנצ'סטר הסתערו שוב ושוב על שערו של דימיטרי חארין, ולא חלפו אלא חמש דקות, ושער צ'לסי הובקע שנית, ושוב ע"י קאנטונה, בבעיטת 11 מ', לאחר שסינקלר הכשיל את קאנצ'לסקיס האוקראיני.

אגב, הפנדל השני ישאר בגדר מחלוקת לשנים רבות, קאנצ'לסקיס דהר במהירות עם הכדור וכדרכו נכשל ברגלו של סינקלר והשתטח על הדשא הרטוב; מוריסי הגשם שירדו בכל מהלך המשחק.

מיד לאחר הבקעת השער השני נכנס למשחק השחקן־מנהל של צ'לסי, גלן הודל, אך גם הוא לא סייע, משום שבשלב הזה כבר היתה מנצ'סטר בטירוף.

החלוץ הוולשי, מארק יוז, כבש את השער השלישי, והסקוטי בריאן מקלייר, שהחליף את קאנצ'לסקיס, חתם לקראת הסיום.

לאחר המשחק אמר מארק יוז שאריק קאנטונה הביא את הגביע השמיני למנצ'סטר: "אנו, כבר הישוותה מנצ'סטר יונייטד את מספר הזכיות בגביע האנגלי, לזה של טוטנהאם.

שניים אוחזין: הצרפתי אריק קאנטונה (מימין) והוולשי מארק יוז, שהבקיעו 3 מ־4 שערי הניצחון על צ'לסי אתמול בגמר, אוחזים בגביע היקר, שבוע לאחר הזכייה בגביע האליפות. מה יש לדבר, החאריס מגיעים להם (צילום: איי. פי.)

ישיבת מרכז המפלגה
מתקיימת בצוותא ת"א
ביום ה', 19.5.94 בשעה 16:00
על סדר היום:
א. מידע
ב. סיכום מערכת הבחירות להסתדרות
ג. שונות
בברכה, נעמי ריפתין
בתום הישיבה החברים מוזמנים להשתתף בסיכום חגיגי של רשימת המגן, "חיים חדשים" בהסתדרות שתתקיים בשפיים ביום ה', בשעה 19.30

מפקד כוחות הביטחון הפלסטיניים הגיע לעזה

מוחמד דחלאן, מי שהיה אחראי על פעילות ניצי הפת"ח ברצועה, הגיע מקהיר לרפיח והתקבל ע"י עשרות תומכים ולהבים □ נפגש עם ראשי השב"כ

□ אהרן קליין

מוחמד דחלאן, מפקד כוחות הביטחון הפלסטיניים ברצועת עזה, הגיע אתמול בשעות אחר הצהריים המאוחרות לרצועה, כשהוא מלווה באשתו ומספר עוזרים בכירים. במעבר הגבול ברפיח נפגש דחלאן עם אנשי שירות הביטחון הכללי לשיחת תיאום קצרה ואחר כך עשה דרכו לעיר עזה.

צה"ל דחה בקשה פלסטינית לאפשר כניסתם של כשמונים פעילים של ניצי הפת"ח למסוף הגבול ברפיח, על מנת לקבל את פני דחלאן והתיר כניסתם של עשרה פעילים בכירים בלבד. מחוץ למחסום ובתוך העיר רפיח המתינו לדחלאן עשרות תומכים נלהבים, אשר ליוו אותו לעיר עזה בשיירת מכוניות ארוכה ומקושטת בדגלי אש"ף.

מוחמד דחלאן היה מניצי הפת"ח ברצועה. הוא ברח ממנה במהלך 1986, לאחר שחשש כי בכוונת צה"ל לעוצרו ועבר לתוניס, שם שימש יועץ אישי למנהיג אש"ף, יאסר עראפת, וכאחראי על פעולות ניצי הפת"ח ברצועה. דחלאן נחשב לאחד המנהיגים הבולטים ברצועה ואיש בעל כח ותמיכה רבים.

מיד לאחר שנכנס למסוף הגבול ברפיח, נפגש דחלאן עם ראשי שירות הביטחון הכללי ושוחח עימם על הבעיות המרכזיות. הפגישה היתה על פי בקשתו של דחלאן. מאוחר יותר נפגש דחלאן, שהיה חבר בצוות המשא ומתן עם ישראל בשיחות למימוש הסכמי האוטונומיה, עם תת אלוף יום טוב סמיה, ראש יחידת הקישור והתיאום הישראלית.

"איננו רואים שנאה יוקדת בעיני השוטרים הפלסטינים"

אומר תא"ל דורון אלמוג, מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה, ערב הפינוי

□ אהרן קליין

"קשיים ארגוניים, קשיים בריכוז הכח, מגבלות בקבלת מתקנים מאיתנו, הם הגורמים העיקריים שהביאו לעיכוב בלוחות הזמנים לפינוי רצועת עזה. כמו כן היו גם אילוצים מדיניים עקרוניים מצידנו". כך אמר אתמול תת אלוף דורון אלמוג, מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה, ערב סיום הפינוי והיערכות הכוחות מחדש. עוד הוא אמר, כי "השוטרים הפלסטינים שהגיעו לרצועה חדורי מוטיבציה לשלום. איננו רואים מצד שוטרים אלו עיניים יוקדות שינאה – להיפך, אנחנו שומעים הרבה מאד דיבורים על שלום ואני חושב שזה מאד חשוב. אנחנו רואים גם יחידות מאד ממושמעות ומסודרות". לדבריו, צה"ל עומד עד כה היטב בתוכנית הפינוי וההתארגנות מחדש ולא נרשמו כלל תקלות. "העובדה היותר משמחת היא, שפינוי המתקנים, כפי שביצענו עד כה (ופינינו את רוב המתקנים עד עכשיו), עבר בסה"כ יפה ולא היו נפגעים. בסה"כ הדברים עוברים חלק".

תת אלוף אלמוג, שהעביר את מרבית שעותיו אתמול בהכנות ותדרוכים אחרונים לכוחות שנותרו פזורים בעיר עזה לקראת הפינוי, אמר עוד, כי כוחות המשטרה הפלסטינים עוסקים כיום בעיקר בלימוד השטח ובהתארגנות. לדבריו "הם כרגע מצויים בשלב של לימוד השטח וצריך לזכור, שמרבית המפקדים והשוטרים הפלסטינים שהגיעו לכאן לא הכירו את רצועת עזה."

בהתייחסותו להתנגדות המתנחלים לקיום הטכס המתוכנן לציון סיום הפינוי וההיערכות החדשה, אמר אלמוג, "הטכס נועד קודם כל להיות טכס צבאי, הוא מיועד להביע הערכה לכוחות וללוחמים שהשתתפו במבצע "קשת צבעים", מבצע הפינוי וההיערכות מחדש ולכוחות שביצעו את תהליך העברת הסמכויות השטח והמתקנים לפלסטינים. הטכס מיועד לציין את המעבר לשלב ההיערכות הבטחונית החדשה וזו כל מהותו. זהו טכס, שלפי דעתי, המתנחלים ברצועת עזה צריכים להשתתף בו, כמי שמכבדים את הצבא. אני חושב שחשוב לנו, כצבא שנותן ביטחון למתנחלים, לקבל את הסכמתם, השתתפותם והזדהותם עם הצבא, שעושה כל מאמץ כדי לתת להם ביטחון מקסימלי."

על ההכנות לקראת הסיורים המשותפים ברצועה אמר תת אלוף אלמוג, "ההכנות מבחינתנו למעשה הסתיימו. קיימנו השתלמות של כשלושה שבועות לקצינים מפקדי הסיורים המשותפים, כולל מרצאות עם פסיכולוגים לגבי עבודה משותפת של כוחות שלנו עם שוטרים פלסטינים לגבי המצבים השונים, תרחישים שעלולים להיווצר בשטח ובמחינתנו בסה"כ אנחנו מוכנים. הפרטנר פחות מוכן, ולכן אנחנו נפעל בקצב שיוכתב בעצם מרמת היכולת של השותף, ונמתין עד שהשוטרים הפלסטינים יהיו מוכנים לקיים איתנו סיורים משותפים".

וורן כריסטופר ויצחק רבין אתמול בירושלים (צילום: יצחק הררי)

"איננו יודעים האם הפיגוע הוא תגובה לירי בחברון יום קודם"

אמר אתמול שר המשטרה, משה שחל □ תגובות קשות באופוזיציה

□ בצלאל עמיקם, יהודה צור, פאר־לי שחר, נחמן גלבוע

"איננו יודעים אם הירי בבית חגי היה כתוצאה מהירי יום קודם לכן בחברון, אך מצב זה לא תורם לאמון. לא ברור אם התקרית לא יצרה את התגובה" – דעה זו השמיע אתמול שר המשטרה משה שחל. הדברים נאמרו בישיבת סיעת העבודה בכנסת. שחל דיווח לחבריו על הפיגוע הרצחני ואמר, כי החמאס נטל את האחריות למעשה על עצמו.

על העימות המתודש בחברון בין מתנחלים לתושבים מקומיים אמר שר המשטרה כי כתוצאה מירי המתנחלים היה צורך להכניס לעיר כוחות צבא גדולים. היערכות כוחות הביטחון באיזור היא מירבית וכללה 140 פלוגות.

האופוזיציה תקפה אתמול בחריפות את הממשלה בעקבות הפיגוע. יושב ראש לשכת הליכוד, עוזי לנדאו, אמר שרבין מוכר את ההסכם עם ערפאת כאופיום להמונים והסכם זה אינו אלא הזמנה לרצח המונים. מנהיג המפד"ל, זבולון המר, אמר שאש"ף והחמאס ירדו אתמול את ידיות הפתיחה של המאבק המשולב והמתואם של שלב ב' בדרך העולה לירושלים. מנהיג צומת, רפאל איתן, הדגיש שהפלסטינים גוררים אותנו למלחמת עמים שהיתה נמנעת אילו היינו מתחילים לשלוט בירידתו.

אדם אחד נעצר בהפגנת מתנחלים שהתקיימה אתמול בצהריים בירושלים בעקבות הפיגוע בדרום הרי חברון. עשרות מתנחלים הגיעו לרחוב יפו, סמוך לשוק מחנה יהודה, הבעירו צמיגים וחסמו את הציר לתנועה. כוחות המשטרה שהגיעו למקום הזהירו את המפגינים ולאחר מכן פינו אותם בכוח. במהלך הפינוי נעצר אחד המפגינים והציר נפתח לתנועה.

סגן שר החקלאות וליד צארק (מרצ) הגיב על האירועים בגזרת חברון באומרו, כי יש צורך דחוף להפסיק את מעגל הדמים הדו צדדי. השר יוסי שריד אמר, כי "הפיגוע הוא טראגי וחמור ביותר ומוכיח, כי גם לאחר עזה ויריחו עדיין נשארה ביצה ממארת וטובענית של טרור, שיש לייבש אותה ביד חזקה ואכזרית."

אמנון רובינשטיין אמר, כי "הפיגוע מזעזע הן בשל הקורבנות שנפלו והן בשל רצונם של המחבלים לרצוח ישראלים עוברי אורח ולהרוג כל סיכוי לפשרה בין העמים."

פער מעיב

□ שרית רמתי

"טורנדוט" מאת פוצ'יני בביצוע בית האופרה השבדי. מנצחת: קרסטין נרבה. במאים: קלאס פלבום וצ'יאנג צ'ינג. בהשתתפות המקהלה והתזמורת של בית האופרה. תיאטרון ירושלים.

ישנם יחסים וקשרים בין מדיה שונים באמנות, כשהקשר כשלעצמו נותן את היצירה השלמה. דוגמא טובה לכך היא מוסיקה וקולנוע ועוד יותר מכך תיאטרון, על כל מרכיביו, ואופרה. לבימוי תפקיד מכריע בעיצוב הדמויות, הזמן והמקום, מילוי חללים והקצאת נפח לדראמה. בימוי "טורנדוט" של השבדים עושה עוול גדול לביצוע המוסיקלי. הפער ביניהם עצום ומעיב. לא יכולתי להשתחרר מהתחושה שהמתרחש לנגד עיני גובל בפאתטיות. היו שם רקדנים כבדי תנועה, מקהלה שהעמדה שלה מביכה, וסמלים מביכים בתמימותם. ממש לעג לאינטליגנציה של הצופה. אך היו גם צדדים יפים בהפקה הזו.

בעידן שיחות השלום היה נעים וטוב לראות כתוביות בערבית לצד אלו בעברית. מוזר בתחילה וטבעי בהמשך.

כשעצמתי עיני שמעתי מוסיקה יפה בביצוע טוב. המקהלה היתה מצוינת והזמרים ברובם היטיבו לנווט קולם בגמישות ההבעה שכה מאפיינת את האופרה הזו. הטובה מכולם היתה שרלוטה לרסון הסופרנית בתפקיד ליו, השפחה השברירית שקולה הרטיט לבכות רבים. היה משהו מאוד כנה בשירתה ובמשחקה. מצוינים היו גם שלושת ה"פינג־פונגים", שמשחקם ותנועתם היו כה יוצאי דופן ברמת המשחק הכללית. אהבתי גם את השילוב הקולי שלהם. תמונה יוצאת דופן באיכותה היתה הדואט של הקיסר (אנדרס אנדרסון) עם כלאף (לרס קלבמאן). היתה זו תמונה סטטית רבת עוצמה יחידה באיכותה בכל הערב.

ליליאנה קמינסקה בתפקיד טורנדוט ניסתה לצקת עורף דראמה בקולה והתוצאה יצאה צווחנית ולחוצה. נכון שטורנדוט היא "כלבתה" לא קטנה, אך תכונותיה הדמוניות יושבות בכסות של אישה נחשקת, שבכלל לא באה לידי ביטוי על הבמה.

התזמורת המצומצמת שישבה בירכתי הבמה עשתה רק טוב לזמרים ולאוזן, יודעת ללטף במגע של קטיפה כשנחוץ ולספק את עוצמות הדראמה כשצריך, וזאת, לעולם לא על חשבון הזמרים.

במאזן הסופי ניצח הבימוי המשעמם.

על המשמר

לציונות לסוציאליזם לאחוות עמים

עורך ראשי: צבי טימור | מנכ"ל: יוסף חולנברג

עורך משנה: ישראל זמיר | מרכזת המערכת: דורית גפן

המו"ל: עיתון וספר בע"מ

המערכת וההנהלה

תל אביב, 67771 רח' תוצרת ומגדל 2 טל. 03-6388555 פקס 03-5370037

טל. מודעות: 03-6388508 פקס 03-372301

טל. המנויים 177-022-0668 שירות שק דואר נעל 61999

סניף ירושלים: רח' בן יהודה 2, חדרים 102, 121, טל' 02-255161 פקס 02-250145

ת"ד 1216 ירושלים 91008

סניף חיפה: רח' פבזנר 17 טל' 04-673673 פקס 04-676057 ת"ד 4007 חיפה 31040

AL HAMISHMAR (THE GUARDIAN) Daily
Tel-Aviv P.O.B. 61999

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד

© כל הזכויות שמורות

מודפס ב"דפוס החדש" בע"מ, טל. 03-6388510

תושב שכם נהרג בניסה לחטוף נשק של מאבטח ישראלי

(ע). תושב שכם, באשאר זבאן (23), מת אתמול אחר הצהריים מפצעיו לאחר שנורה במהלך ניסיון חטיפת נשק ממאבטח של חברת "בוק".

התקרית אירעה סמוך לשעה 13:00 כאשר שלושה כלי רכב של חברת "בוק" שהו במרכז העיר, סמוך לבית החולים "אל־וטני". עשרות תושבים ערבים הקיפו את כלי הרכב תוך שהם מיידים אבנים ואחד מהם ניסה לחטוף את נשקו של אחד המאבטחים. המאבטח הגיב בירי ופגע בערבי זבאן בראשו.

הלה פונה במצב אנוש לבית החולים "אל־איתיחאד" שבשכם ומשם הועבר לבית החולים שיבא בתל השומר.

במהלך הטיפול בו מת זבאן מפצעיו.

צה"ל והמשטרה חוקרים את נסיבות האירוע.

זעם במשטרה על פרסום האשמות נגד המפכ"ל חפץ בערוץ 2

□ נחמן גלבוע

קצינים בכירים במטה הארצי הגיבו אתמול בזעם על המסמך שנחשף כנגד המפכ"ל החדש, רב ניצב אסף חפץ, בתוכניתו של דן מרגלית בערוץ 2. במהלך התוכנית נמסר, כי כתב התוכנית עמיר מרגלית חשף מסמך אשר נמסר על ידי מי שהיתה קצינת משטרה, בלה וינשטוק, ובו האשמות כנגד המפכ"ל הנוכחי, אסף חפץ. לדברי וינשטוק, החומר בפרשה זו לא הועבר לפרקליטות. דובר המשטרה עו"ד גונן מסר אתמול, כי המשטרה אינה רואה מקום וטעם להתייחס לנושאים שעלו לפני 12 שנים, ונגמרו. הוא הביע את מורת רוחו ממה שכונה על ידו דברים מכפישים שנבדקו לפני מספר שנים.

ביום חמישי 19 במאי 1994 בשעה 17.00

נתייחד עם זכרו של יקירנו

חבר הכנסת

ראובן ארזי ז"ל

נפגשים ברחבה שלפני הר המנוחות גבעת שאול ירושלים.

המשפחה

הנהגת רם קבעה את כללי המו"מ עם העבודה

□ יהודה צור

דנה גם באפשרות להביא במהרה את חוק ביטוח הבריאות לאישור הכנסת

בפעם הראשונה מאז שנודעו תוצאות הבחירות להסתדרות התכנסה אתמול הנהגת רשימת רם להסתדרות, בראשותו של המיועד למזכ"ל, חיים רמון, לדיון בניסוח קווים כלליים למשא ומתן עם מפלגת העבודה להקמת קואליציה.

ההנהגה הינחתה את צוות המשא ומתן לדרוש את עריכת ועידת ההסתדרות לא יאוחר מאמצע יוני, לבטל את ההסכמים המקומיים שכבר נחתמו בין העבודה לליכוד ולהחל במו"מ מזורז עם העבודה על הקמת קואליציה.

כן החליטה הנהגת הרשימה לפעול כדי להביא במהרה לאישור הכנסת את חוק ביטוח הבריאות בנוסח הנמצא עתה על שולחנה, ולעשות לאישורו בתוך הימים הקרובים.

כן הוחלט לא לקבל שום פשרה בנוסח החוק. ראש צוות המו"מ, ח"כ חיים אורון, אמר, כי הוא מקווה שהמו"מ עם העבודה על הקמת הקואליציה בהסתדרות יסתיים עד מהרה.

לדבריו, רשימת רם היתה מעדיפה שלכל מפלגה יהיה רק צוות אחד למו"מ, ואולם כאשר העבודה הקימה צוות־על בראשותו של ראש הממשלה, יצחק רבין, לא היתה לרם ברירה אלא להקים צוות שני מטעמה, בראשותו של רמון.

ח"כ אורון העריך כי ייתכן שיהיה צורך בפגישה אחת או שתיים בין רמון לרבין כדי לפתור בעיות שיצוצו במו"מ.

הדיונים בין רם לעבודה החלו בניסוח נוהלים למו"מ

מן הפגישה נעדר הברפלד השוהה בביקור בגרמניה

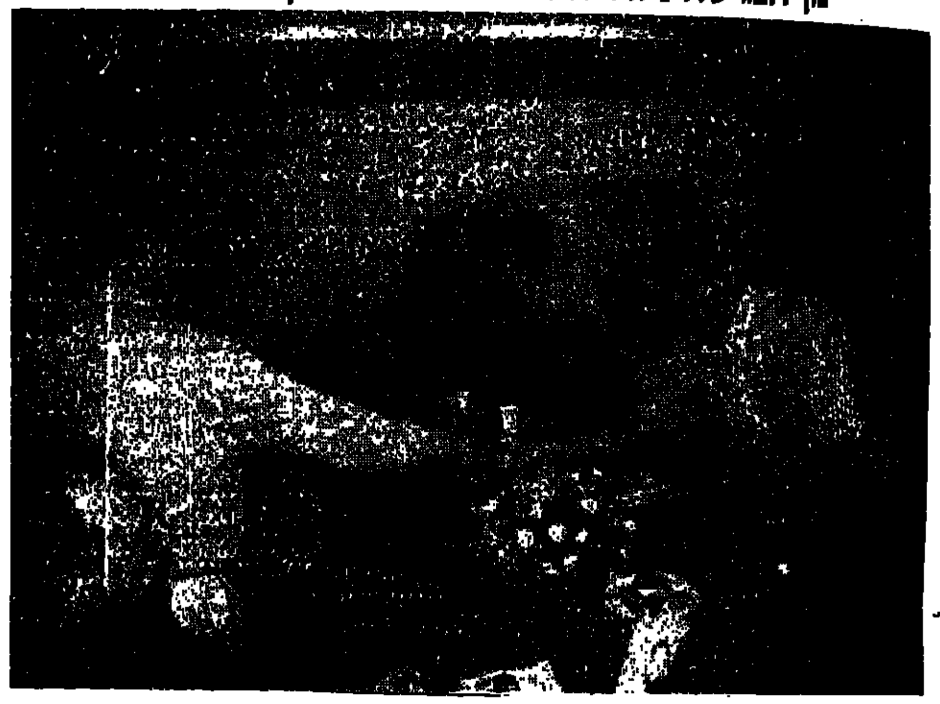

ח"כ שמואל אביטל (ימין) ומזכ"ל העבודה, נסים זוילי, לוחצים ידיים בפתיחת המו"מ הקואליציוני בהסתדרות בין העבודה לרם אתמול בבית מפ"ם בתל־אביב

□ יהודה צור

אתמול נפתח המו"מ בין רשימת רם למפלגת העבודה על הקמת קואליציה בהסתדרות. הפגישה התקיימה בבית מפ"ם בתל אביב. בלט היעדרו ראש צוות המו"מ מטעם העבודה, מזכ"ל ההסתדרות היוצא, חיים הברפלד, שהיה באותה עת בשיחה בגרמניה. מזכ"ל מפלגת העבודה, ניסים זוילי, אמר, כי אין לייחס חשיבות להיעדרו של הברפלד שכן מדובר באי־הבנה בלבד.

היום יישב הברפלד בראש ישיבת סיעת העבודה בהסתדרות שלאחריה תתקיים פגישה בין ראש צוות רשימת רם, ח"כ חיים אורון, להברפלד, לסיכום נוהלים והקמת צוותים למו"מ.

בפגישה השתתפו מטעם רשימת רם חיים אורון, רן כהן, שמואל אביטל, ענת מאור ומזכ"ל ש"ס אלי ישי, ומטעם העבודה ניסים זוילי, שמעה פרידמן, יורם אוברקוביץ וצבי אלדרוטי.

בראשית הישיבה ביקש זוילי ל"הנמיך פרופיל והשמצות" בין שני הצדדים כדי ליצור אווירה טובה. רם הציעה להקים צוות חפיפה להעברת השליטה בוועד הפועל, ואולם זוילי השיב שהדבר תלוי בחיים הברפלד.

זוילי נעתר לבקשת רם לערוך את ועידת ההסתדרות בתהליך מקוצר במחצית יוני ולקיים מו"מ מזורז עד לסיומו. זוילי הציע לסיים את המו"מ עד לישיבת הוועד הפועל, האמור להתכנס ב־2.6.

שני הצדדים הסכימו על קווי יסוד משותפים והתקבלה דרישת רם שהמו"מ יהיה מתואם בכל הרמות בהסתדרות, בנעמת ומועצות הפועלים.

ח"כ שמואל אביטל דרש מהעבודה לבטל את כל ההסכמים המקומיים. זוילי ציין שלמפלגת העבודה יש רק אפשרות לשכנע, ואין לה סמכויות אכיפה.

ח"כ רן כהן הציע לפרסם הודעה משותפת של שתי הרשימות הדורשות ביטול הסכמים ברמה מקומית, שנערכו שלא בהסכמת המוסדות הארציים אולם הוחלט שהדבר יידון בעיצומו של המו"מ.

בפגישה סוכם, כי אופן ניהולו של המו"מ יסוכם היום בפגישה בין הברפלד ואורון. זוילי הביע תקוותו שאם אכן שני הצדדים ינהלו מו"מ ענייני, הוא אמר, כי הוא מעריך שאם מנהלי המו"מ במועצות הפועלים יחושו שמתנהל מו"מ רציני במישור הארצי, הרי שיעשו בסופו של דבר לביטולם של ההסכמים המקומיים עם גורמים אחרים.

חיים אורון ציין כי הוסכם לנהל מו"מ ענייני שיביא גם לחיוב הנציגים המקומיים להופיע לפני הצוות. הוא אמר, כי אין הוא מוכן לתת יד לכך ש"איש הישר בעיניו יעשה".

הוא הדגיש שבקדנציה הקודמת, כאשר סיעת מפ"ם ברמת השרון סירבה לציית להוראות המרכז, הוחלפה כל חברי הסיעה.

היום יחל מו"מ בין רם לרשימה הערבית־יהודית

מסתמן רוב של מעט יותר מ־50% בצירוף תוצאותיהן של שתי הרשימות

□ יהודה צור

היום בצהריים ייפתח המשא ומתן בין רשימת רם לרשימה היהודית־ערבית המשותפת בראשות בנימין גונן להקמת קואליציה בהסתדרות.

בראש הצוות של רם תנן ארז. בצוות חברים גם הח"כים בני טמקין ועמיר פרץ.

אתמול אמר ח"כ חיים אורון שאין שום מניעה בהמשך המשא ומתן בין שתי הרשימות אולם כאשר תתגבש קואליציה כלשהי יתנהל המשא ומתן בהרכב משולש. לדבריו, היות שרשימת רם היא הגדולה היא זו שמזמינה ומנהלת את המשא ומתן.

לפי תוצאות ספירת הקולות עד אמש מסתמנת האפשרות שרשימת רם ורשימתו של גונן ייחד עברו את מחסום 50%.

עימות בין מתיישבים לערבים בכפר אדומים

עימות פרץ אתמול בערב בין מתיישבים מכפר אדומים לבין ערבים בכביש ירושלים־יריחו.

מתיישבי כפר אדומים חסמו סמוך לשעה 9 בערב את הכביש במחאה על מותה של מרגלית שוהם שהתגוררה בכפר עם עלייתה לישראל.

למקום הגיעו עשרות ערבים ברכבם ליריחו ופרץ עימות.

לאחר קטטה החל דו שיח בין שתי הקבוצות ובסופו של דבר הותרו רגלים שנהטסו.

המשטרה הגיעה למקום והפרידה בין המחנות. עתי"ם

זוילי: לא נזחל לקואליציה

בתוכנית בטלוויזיה אמר מזכ"ל העבודה כי המפלגה תעמוד על עקרונותיה □ "לי אין שנאה כלפי חיים רמון" – ציין

(ע). "יכול מאד להיות, שאם לא נצליח להגיע למצע משותף בהסתדרות עם רשימת רמון, מפלגת העבודה תשאר באופוזיציה" – אמר אתמול בערב מזכ"ל מפלגת העבודה נסים זוילי בראיון ב"שיחת ועידה" בערוץ 1 בטלוויזיה.

"אנחנו רוצים להיכנס לקואליציה, אך אני לא חושב, שמפלגת העבודה צריכה לזחול לתוך הקואליציה, היא צריכה לעמוד על חלק מהעקרונות שלה, או על כולם", אמר.

הוא גם דחה את הטענה, כי מפלגתו מנסה לטרפד את כניסתו של רמון לתפקידו כמזכ"ל ההסתדרות, והעריך כי הדבר יהיה בסוף חודש יוני, בצורה מסודרת.

לדבריו, מפלגת העבודה צריכה לצמצם את הנזק בעקבות המכה הקשה בבחירות. מבחינה זו עליה לגבש תוכנית עבודה ל־4 השנים הקרובות. "לי אין שום שנאה כלפי חיים רמון" אמר.

כן דחה זוילי את תביעתו של שר הבינוי והשיכון בנימין בן אליעזר, שהשתתף בראיון בטלוויזיה, להתפטר מתפקידו בעקבות כשלון המפלגה בבחירות, לאחר שמזכירי סניפים שונים עברו לרשימת רמון.

מזכירים ב־60 מועצות פועלים מתנגדים לבטל הסכמים עם הליכוד

בכנס סוער עם המזכ"ל נסים זוילי סירבו ראשי מועצות פועלים מטעם העבודה לחתום על הסכמים עם רם בלבד

□ יהודה צור

עשרה מועמדים למזכירי מועצות הפועלים ברחבי הארץ, שחתמו על הסכמים עם הליכוד, סירבו אתמול בתוקף לוותר עליהם על פי דרישת מפלגת העבודה.

אתמול התקיים כנס סוער שנמשך כארבע שעות בבית מפלגת העבודה בתל אביב בהשתתפות כ־60 נציגי מועצות פועלים ברחבי הארץ. הכנס הסתיים ללא סיכומים. נציגי העבודה דרשו חופש פעולה ועצמאות בהחלטותיהם לכרות הסכמים עם אנשי הליכוד.

המזכ"ל זוילי ניסה לשכנעם לא לחרוג מהחלטות ראש הממשלה יצחק רבין שקבע, כי יש להקים קואליציות רק עם רם ולא עם הליכוד. הנציגים במועצות שבהן נחתמו הסכמים עם הליכוד, לרבות גרשון גלמן, מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, סירבו להיעתר לבקשת המזכ"ל.

גרשון גלמן אמר, שזוילי יודע כמוהו כי המוסמך לחתום הוא הסיעה במועצה, וכך יהיה.

לדבריו, למרכז המפלגה אין סמכות לכפות הסכמים ברמה המקומית.

קודם לכן אמר זוילי שאין המפלגה יכולה לכפות הסכמים אך הוא מדבר על שכנוע.

ראש מועצת הפועלים בקרית גת הדגיש, כי לא ייתכן שהוא, אדם שנבחר בפריימריס שהשקיע כספים רבים, יצטרך עכשיו בכפייה לבטל הסכם עם הליכוד, דבר שיאפשר למפלגת העבודה להשליט מישהו במקומו.

כמה ראשי המועצות ציינו, כי לא ייתכן שלאחר שנים רבות שבהן הלכה מפלגת העבודה לממשלת אחדות לאומית הליכוד פסול עתה.

גרשון גלמן הציע לשקול היטב את הצעדים ולשמור את המסגרת. הוא ביקש מחברים לתמוך בזה ולשמור על העצמאות המקומית.

אורה חתם מאור יהודה, אמרה שאין היא מבינה למה מרץ ראויה והליכוד פסול. "מה הם, אויבי המדינה?" – שאלה. שלום יוסף מקרית שמונה אמר שיעשה מה שטוב לישובו.

כמה מזכירי מועצות הפועלים ועובדים בכירים בהסתדרות דרשו להקים סיעה עצמאית במפלגה.

שרון תקף את נתניהו והאשימו ב"מחדלי האופוזיציה"

ח"כ מאיר שטרית יצא להגנתו של יו"ר הליכוד

□ יהודה צור

ח"כ מאיר שיטרית (הליכוד) יצא אתמול להגנתו של יושב ראש המפלגה, ח"כ בנימין נתניהו, נוכח התקפתו של אריאל שרון, שאמר שנתניהו אשם במה שכינה "מחדלי האופוזיציה".

אתמול אמר שרון בשידור רדיו שהוא אינו מרוצה מפעולות האופוזיציה. לדבריו, המערכה על השטחים היתה צריכה להתנהל על ידי המפלגה האופוזיציונית הגדולה, שהיא הליכוד, אך הליכוד נכשל בכך. "המערכה מתנהלת כיום על ידי מועצת יש"ע, כאשר למעשה הליכוד היה זה שצריך היה לשאת במעמסה הזאת, ובכך נכשל כישלון חרוץ," אמר שרון.

הוא הדגיש כי אין הוא רוצה לעסוק בעניינים אישיים אולם לדבריו משהו נכשל בניהול פעולות הליכוד.

לדבריו, כדאי להעמיד בראש הליכוד בעתיד הנהגה שתהיה מסוגלת לנהל מאבק במובן במסגרת הדימוקרטית ובמסגרת החוק כדי לנסות לעצור את הסכנות. זאת צריכה להיות אלטרנטיבה לאופוזיציה שנכשלה, ואני בהחלט אהיה שותף לאלטרנטיבה זאת, אמר שרון.

בתגובה על דברי שרון אמר ח"כ מאיר שיטרית שלמעשה מאז שנבחר נתניהו בפריימריס לא קיבלו אלו שהתמודדו נגדו את ההכרעה ותגובתו של שרון אינה חדשה גדולה ציין שיטרית. הוא הדגיש כי בפני שרון פתוחה הדרך לכנס את מרכז הליכוד ולקבל 75% תמיכה של חברי המרכז לפריימריס חדשים ואז להתמודד מול נתניהו.

הוא ציין שהאופוזיציה נכשלה כי היא לא קראה את המפה נכון וייתכן מאד, ציין שיטרית שגם ציבור הליכוד רוצה שלום ולא מוכן להתגייס למאבק חסר פשרות של הפגנות ומחאות ואולי בגלל זה נכשל הליכוד. הוא ציין שכנראה גם נתניהו לא קרא את המפה נכון והוביל את הליכוד לעמדה קיצונית יחד עם גוש אמונים במקום ללכת לכיוון מרכז ולא להלחם נגד השלום אלא נגד סכנות השלום.

לדברי שיטרית זאת הבעיה של הליכוד ולא בעיה אחרת. הוא הדגיש שנתניהו נבחר כחוק ויש לאפשר לו להתמודד בבחירות הבאות לכנסת ורק אז אם יכשל עליו לשאת באחריות. הוא הדגיש שהוא לא יתן ידו לפגוע בנתניהו והדגיש שיחד עם זאת שעל נתניהו עצמו להשכיל לגבש הנהגה של חמישה עד שישה אישים בליכוד כולל שרון בכדי לקבל החלטות.

רק אחוז או שניים מתוך רשימת הפלאפונים היו האזנות יזומות

גילה אתמול המפכ"ל חפץ ☐ ההאזנות הוזמנו על רקע ריגול עסקי ☐ שתי פלוגות מג"ב יוקצו לאבטחת ארבעה כבישי המעבר הבטוח בין עזה ליריחו

☐ נחמן גלבוע

רק אחוז אחד או שניים מתוך 230 מספרי הטלפון שפורסמו ברשימת הפלאפונים אשר נקלטו ע"י חברת החקירות 'אגס' היו האזנות יזומות, כך מסר אתמול מפכ"ל המשטרה, רב-ניצב אסף חפץ, במסיבת עיתונאים בירושלים.

המפכ"ל אישר בכך את גירסת החוקרים הפרטיים, שטענו שמאות המספרים אשר נרשמו ופורסמו ע"י בית המשפט, הם מספרי טלפון אקראיים, שנקלטו במכשיר המשוכלל שאותו הציבו בבית הדר דפנה בת"א.

חפץ ציין, שהמשטרה בודקת עתה למי האזינו בצורה שיטתית ואלו מספרים נקלטו באקראי. בתשובה לשאלה בדבר זהות המזמינים, אמר המפכ"ל כי אינו רוצה להתייחס למזמינים אפשריים, אולם לצוות החקירה יש השערות בנושא זה. לדבריו, מדובר בתחום של ריגול עסקי, שבו עסק משרד החקירות. המפכ"ל ציין, עוד כי המשטרה עוסקת בגיבוש הצעת תיקון לחוק האזנה שעל פיה תינתן תשובה להגנה על זכות צנעת הפרט גם במכשירים אלחוטיים. להערכתו ההפרדה במקרה זה תהיה בין האזנה שיטתית ומכוונת לבין קליטה אקראית של שיחות.

קצין בכיר באגף החקירות ציין אתמול, כי המשטרה תגיש כתבי אישום כנגד מבצעי האזנת הסתר. הוא העיר, כי החוק קוצב עונשים קלים יחסית למבצעים, אולם גם עונשים אלו עדיין לא הופעלו בארץ. לדבריו, עצם השימוש במכשיר האזנה המשוכלל אסור עפ"י החוק וכל שיחה שתפוענח תשמש כראיה להאזנה.

הקצין הוסיף, כי למשטרה יש קושי באיתור מזמיני האזנה, משום שאין הזמנה מפורשת לביצוע האזנה, אלא הזמנת חקירה – המותרת עפ"י החוק. לדבריו, קשה להגיע אל המזמינים כאשר החוקרים אינם משתפים פעולה והוא אינו יודע כרגע האם בסופו של דבר יוגשו כתבי אישום כנגד המזמינים.

מפכ"ל המשטרה התייחס גם להערכות המשטרה לקבלת האחריות המלאה לבטחון הפנים באיזורים בדרום הארץ הנתונים כיום באחריותו של צה"ל.

מדובר באזורים במרחב לכיש ובנגב המערבי שבהם יוקמו בסיסי מג"ב אשר ישמשו לאבטחת הישובים וכן לאבטחת תנועת תושבי האוטונומיה בכבישים בישראל. המפכ"ל ציין, כי כבר עתה לוו כוחות המשטרה הפלסטינית שנעו בשיירות בתחום ישראל ע"י משטרת ישראל. הוא הוסיף, כי כבר בימים הקרובים, עם השלמת הפינוי מעזה יופעלו ארבעה כבישים שישמשו למעבר בטוח של תושבי עזה ליריחו ולהפך. על הכבישים האלו יופקדו שתי פלוגות מג"ב שיסיירו וינהלו רישום של הרכב העובר. ההגעה לכבישים תעשה עפ"י שיקולי המשטרה והיא תודיע על כביש מעבר בהתאם לשיקול דעתה. המשטרה תאפשר מעבר חופשי של כלי הרכב או מעבר שיירות בליווי משטרתי בהתאם לשיקוליה.

בתשובה לשאלה לגבי אפשרות הסטיה מהכבישים לביצוע פיגועים, אמר המפכ"ל, כי במעבר הבטוח יהיה סימון מיוחד על גבי כלי הרכב וכן רישום יציאתם מנקודת המוצא, כך שניתן יהיה לדעת איזה רכב סטה ממסלולו ולא הגיע בזמן סביר לנקודת היעד. על הכבישים המאובטחים ינועו בעלי אישור מיוחד שינתן להם ע"י ממשלת ישראל.

המפכ"ל אמר עוד, כי בהתייעצות עם שר המשטרה, הוחלט לזרז את הקמת המחוז השישי של המשטרה.

ועדת השרים לחקיקה נוטה לאשר הצעת חוק שתאסור האזנה לשיחות פלאפון

ועדת השרים לחקיקה נוטה לאשר הצעת חוק לתיקון חוק האזנת הסתר, שעל פיה תאסר האזנה גם לפלאפון, אותה יזמו חה"כ אלי דיין ואברהם בורג בראשית 1993, מוסר דובר "העבודה".

יוזמי החוק כותבים בדברי ההסבר להצעתם, כי לאחרונה, פשתה התופעה המוזרה של ציתות לשיחות בטלפון אלחוטי (פלאפון), או בדרך תקשורת אחרת. לדבריהם, חוק האזנות סתר לא צפה האזנת סתר בדרך זו ולכן לא קבע אותה כעבירה. לפי החוק שבתוקף היום, ההאזנה האמורה אינה אסורה ואף ניתן פס"ד המאשר זאת.

לדעת חה"כ דיין ובורג, מן הראוי לתקן פגם חמור זה ולקובעו בחוק ובכך יחול האיסור של האזנת סתר גם על שיחות בפלאפון או בכל דרך תקשורת אחרת, זאת מהטעם של טובת הציבור הגנה על אחת מזכויות היסוד של הפרט לשמור על סוד שיחו ופרטיותו.

השניים מציינים, שכעת, לאחר שמפעיל נוסף לפלאפון נכנס לשוק והשימוש ההמוני הצפוי עקב הורדת המחירים, יגברו הציתותים.

רכובי אופניים

במסגרת אליפות ישראל הראשונה במסלולי אתגר לצוותים, שהתקיימה אתמול בשרון, נדרשו המשתתפים לשוט בקייקים, לנווט בריצה, לחצות את נחל אלכסנדר האימתני על גבי רפסודה, לגלוש מעל מצוקיו של הנחל בסנפלינג ולרכב באופניים דרך החולות. חלק מהמשתתפים ביכרו להרכיב את האופניים על כתפיהם, אולי בהשראת סלי הביכורים של שבועות. אלופי ישראל הם חברי וחברות הקבוצה ממתנ"ס אילת (צילום: אילן אוסנדרייבר/ ישראל סאן)

יודקובסקי וקליגר מ"ידיעות אחרונות" נמצאו אשמים בעבירת סוב-יודיצה

דב יודקובסקי התיר לפירסום, בעת שהיה עורך "ידיעות", 22 כתבות של נח קליגר, שסיקרו את משפט דמיאניוק והיה בהן כדי להשפיע על מהלך המשפט ותוצאותיו

(עי) העיתונאי נח קליגר, שסיקר עבור "ידיעות אחרונות" את משפטו של איוון דמיאניוק, ומי שהיה העורך הראשי של העיתון באותה תקופה, דב יודקובסקי, נמצאו אשמים בעבירה של פרסום סוב-יודיצה, שהיה בו כדי להשפיע על מהלך המשפט ותוצאותיו.

בית משפט השלום בתל אביב נמנע עם זאת מלהרשיעם בדין, עד להגשת תסקיר בעניינם, שיבחן אפשרות של ריצוי עונשם בעבודות שרות. גם חברת "ידיעות אחרונות", המו"ל של העיתון, הורשעה בעבירה זו.

התביעה טענה, כי הנאשמים עברו על החוק ב-22 כתבות שפירסם קליגר, ובהן סיקר משפטו של דמיאניוק, שהואשם בפשעים נגד העם היהודי.

קליגר טען להגנתו, כי הכתבות התייחסו רק לדברים שארעו בבית המשפט, וכל אשר כתב, התבסס על התרשמותו מהנעשה בבית המשפט.

יודקובסקי הודה, כי יכול היה למנוע את פרסום הכתבות, אולם כדי לעשות כן היה צריך לנהוג בחוסר הגיון, משום שלדעתו החיוב בפרסום עלה על השלילה.

ההגנה אף הגישה צילום ידיעה מהעיתון, ובה מצוטטים דברי שר המשפטים דאז, אברהם שריר, על פיה אמר: "אני מקווה שעל ג'ון דימיאניוק יגזר על פי החוק גזר דין מוות, משום שאדם שפשעים נוראים כאלה מיוחסים לו אינו ראוי לשום עונש אחר".

השופטת נורית אחיטוב ציינה בפסק הדין, כי יודקובסקי וקליגר היו מודעים היטב לקיומו של הליך משפטי תלוי ועומד, ובפרסום 22 הכתבות היה כדי להשפיע על מהלך המשפט או תוצאותיו.

השופטת התייחסה לטענת ההגנה, לפיה לאחר זיכויו של דימיאניוק, יוצא בכך משום אבסורד להרשיע את הנאשמים, מאחר ולא רק שלא היה בפרסום כדי להשפיע, אלא שהפרסום לא השפיע בפועל. השופטת אמרה, כי לא מן הנמנע ללמוד את היפוכו הגמור של טיעון זה וניתן להציג את עובדת הרשעתו של דימיאניוק בבית המשפט המחוזי כהוכחה להשפעה אפשרית של הפרסומים.

"אין ספק שלא הרשעה ולא זיכוי, יש בהם כדי להצביע על הפרסום כגורם לתוצאה," אמרה השופטת.

המשך הדיון בתיק נקבע ל-22 במאי.

לקוחות בלתי מרוצים דקרו שומר סף במכון עיסוי

☐ נחמן גלבוע

שומר סף במכון בריאות בתל-אביב נדקר אתמול בבוקר, בידי שני גברים שנכנסו למכון וביקשו לקבל שירותי מין. הדקירה אירעה בעקבות ויכוח על טיב השירות בין הגברים הלא מסופקים לבין צעירה העובדת במקום. שומר הסף (28) ניסה לסייע לעובדת, מחשש שתפגע ע"י הלקוחות. לפתע שלף אחד מהם סכין יפנית, ודקר את שומר הסף בחלק גופו העליון וגרם למספר חתכים בפניו. צוות מד"א פינה את הנדקר במצב קל. שני החשודים, לקוחות קבועים במכון, נמלטו מהמקום. זהותם ידועה ומתנהלים חיפושים אחריהם.

עמותת "יד לאדם" תפתח מועדון לילדי אסירים בחיפה

עמותת "יד לאדם" תפעיל בעוד חודשיים את המועדון הראשון בצפון לילדי אסירים ובני משפחותיהם בשכונת ואדי סאליב בחיפה. על הקמת המועדון מסרה יו"ר העמותה, הפסיכולוגית עדינה תמיר.

תמיר ציינה, כי זהו המועדון השני בארץ העוסק בעזרה לילדי אסירים לאחר שהראשון נמצא בתל-אביב.

גופים שונים באזור חיפה כבר החלו לתרום ריהוט ומחשבים לצרכי המועדון החדש.

המועדון ישוכן במבנה נטוש ששופץ לשם כך בשכונת ואדי סאליב והועמד לרשות העמותה בנושא ע"י עיריית חיפה.

נשיא התאחדות הקבלנים בחיפה, אביגדור הרשקוביץ, נבחר לראשות הלובי שהוקם למען הצלחת פעילות המועדון.

יגאל וולפנד

רכוש גנוב נתגלה במרדף אחר קטנוע

☐ נחמן גלבוע

בתום מירדף שהתנהל אתמול בבוקר אחר רוכב קטנוע חשוד גילו השוטרים ציוד אלקטרוני החשוד כגנוב. בעל הקטנוע, תושב גבעתיים, נעצר לחקירה על פי פרטי הרישוי של הקטנוע. הוא נחשד במספר גניבות והסתרת רכוש גנוב. המרדף החל ביד אליהו בתל-אביב, כאשר שוטרים הורו לרוכב הקטנוע לעצור. הוא סירב, ובמהלך המרדף חמק מן השוטרים, נכנס ל"אין כניסה" וביצע עבירות תנועה רבות. השוטרים גילו את הקטנוע נטוש בגבעתיים. רוכב הקטנוע נמלט ונעלם בין הבתים. בקטנוע נמצאו מכשיר פקסימיליה, שני מכשירי טלפון ומזכירה אלקטרונית, החשודים כגנובים.

הודעה
לבעלי היחידות של "להק-שחף" – קרן נאמנות

תשלום הדיבידנד החודשי במזומן פטור ממס הכנסה לחודש מאי 1994 כדלקמן:
ב"להק-שחף" – 1.6% מהערך הנקוב
התשלום יבוצע באמצעות בנק הפועלים ביום 29.5.94 בגין היחידות שתהיינה במחזור ביום 20.5.94.
תמורת הדיבידנד ביחידות חדשות ללא שיעור הוספה
בעלי היחידות רשאים להמיר את סכום הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע ביום 29.5.94.
מנהל הקרן: להק – ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ
הנאמן: חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ
להק ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

פורום השרים ליוקר הדיור לא קיבל החלטות בישיבה עם רבין

ראש הממשלה החליט להעביר את בעיית מחירי הדירות לדיון במליאת הממשלה ☐ שר השיכון התבקש לגבש הצעות שיתואמו עם השר שוחט ועם שמעון שבס

☐ יאיר מידן, יוסף גלילי, עתי"ם

הישיבה המיוחדת שכינס אתמול ראש הממשלה יצחק רבין עם שרי האוצר והשיכון לדיון בהתייקרות המואצת במחירי הדירות והתוכניות השונות להוזלת מחירי הדירות הסתיימה בלא קבלת החלטות.

השרים אכן דנו בבעיית מחירי הדירות אך ראש הממשלה החליט להעביר את קבלת ההחלטות עצמן למליאת הממשלה בישיבתה הקרובה.

שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, התבקש להביא לישיבה המיועדת הצעה שתגובש בתיאום עם שר האוצר, אברהם שוחט, ועם מנכ"ל משרד ראש הממשלה, שמעון שבס.

ביסוד ההצעה אמור השר בן אליעזר להתוות דרכים לשחרור צווארי הבקבוק המונעים הגדלת היצע הדירות. בין השאר מדובר בהפשרה קרקע ודירוג שיווקה, זירוז הליכי בנייה ואישור תוכניות.

בישיבה אצל ראש הממשלה השתתפו יותר מ-30 בני אדם ונפגשים היה ברור, כי בפורום כזה לא ניתן לקבל החלטות. בין המוזמנים היה גם נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל.

בדיון אצל ראש הממשלה דיברו רק השרים הנוגעים בדבר, שר האוצר ושר השיכון, ומנכ"ל משרד ראש הממשלה פרש את הצעותיו להוזלת מחירי הדירות. עם זאת, הצעותיו של שבס לא הוצגו כתוכנית פעולה.

בתחילת הישיבה אמר שר האוצר, כי הוא מתנגד לחזרה לבנייה ציבורית כי הדבר עשוי לגרום אסון כלכלי ובנייה לא נכונה. עוד אמר השר שוחט כי הדרמה שיוצרים אינה במקומה, שכן צריך לפעול למציאת פתרון אמיתי לבעייה בשיווק קרקעות ו"התרת פלונטרים" בוועדות התכנון. "יש פתרונות", אמר השר, "צריך לבצע את מה שאנו אומרים כבר כמה חודשים, לשווק קרקעות, לקחת קרקעות מקבלנים שאינם בונים ולהחיש את התרת הפלונטרים בוועדות התיכנון". הוא ציין, כי יוצעו תמריצים לקבלנים, ואולם "נתנגד לבנייה ציבורית שיכולה להביא לשואה כלכלית ולבנייה לא נכונה".

שר האוצר אמר, כי יתמוך בהענקת תמריצים לקבלנים שיזרזו בנייה. מעריכים שהממשלה תדחה הצעה של שבס לחזור לשיטה של בנייה ממשלתית רבה או בנייה פרטית שלה תינתן התחייבות ממשלתית לרכוש דירות.

ב-93' פחת היקף התחלות הבנייה למגורים בבנייה ציבורית ל-5,000 דירות אך מספרן של התחלות הבנייה למגורים בבנייה הפרטית עלה ל-29 אלף – זאת עולה מנתונים שפירסם אתמול בנק ישראל. הרחבת פעילותו של הסקטור הפרטי הגבירה את כוחו של מנגנון השוק בקביעת פעילות ענף הבניה ותרמה בכך להגדלת היעילות והקצאת המקורות. בניית הדירות בבנייה הפרטית כולה היתה באזורים שבהם יש עודף ביקוש. כ-30% מהתחלות הבנייה הפרטית היו באזור המרכז – פי שלושה מבשלוש השנים הקודמות.

לדעת בנק ישראל עליית מחירי הדירות גרמה גם להרחבת הפעילות ואולם בגלל משך הבניה הארוך של דירות כשנתיים ומעלה ובעיות מימון יצרו קושי בהרחבה מיידית של היצע הדירות הרחבה הצפויה בשנים הקרובות. זו הסיבה לחוסר ההתאמה נכון לעכשיו ובטווח הקצר בין ביקוש לדירות לבין ההיצע לדירות דבר המשתקף בתנודות במחירי הדירות.

שר החקלאות, יעקב צור, הציע אתמול לחדש את הפשרת הקרקע החקלאית בקיבוצים ומושבים על פי תקנות מינהל מקרקעי ישראל 533 ו-611.

רשות העתיקות הגיבה אתמול על הודעה של משרד השיכון, שלפיה הרשות גורמת לעיכוב בניין של 12 אלף יחידות דיור. מנכ"ל הרשות, אלוף (מיל.) אמיר דרורי, ציין, כי "אין בארץ אף דירה שמעוכבת בשל פעילות רשות העתיקות".

קרע בין משרדי האוצר והחקלאות על רקע פיצויים לחקלאים

פגישה בין שר החקלאות לממונה על אגף התקציבים באוצר הסתיימה בלי תוצאות

☐ יוסף גלילי

בפגישה בין שר החקלאות יעקב צור והממונה על אגף התקציבים באוצר דוד ברודט הסתיימה אתמול בקרע והגיע למבוי סתום.

יעקב צור הודיע כי הוא מושך את ידיו מניהול משא ומתן וקרא לחקלאים לנהל את הדיונים ישירות מול משרד האוצר.

דוד ברודט דחה את תוכנית משרד החקלאות לתשלום פיצויים על פיה יקבל כל מקבל ירקות 20% מהוצאות היצור במשך חמש שנים.

הסכום אמור להיות פיצוי על ירידת המחירים הצפויה מכניסת תוצרת זולה מהאוטונומיה.

השוק הבינלאומי

השערים נכונים לאתמול שעה 20.00 שעון ישראל

שוק הסחורות

	נמוך	גבוה	סגירה	שינוי	
סוכר מוקפק (ליברה)	11.25	11.57	11.47	–	(סנטים)
קפה (ליברה)	122.00	129.00	122.00	−6.00	(סנטים)
קקאו (טונה)	909.00	910.00	911.00	−9.00	(דולר)
כותנה (ליברה)	84.55	86.00	84.47	−0.53	(סנט)
מיץ תפוזים (ליברה)	92.00	92.50	91.55	+1.40	(סנט)
חיטה (בושל)	317.00	320.00	319.00	−1.00	(סנט)
תירס (בושל)	264.75	266.00	266.00	−0.50	(סנט)
סויה (בושל)	628.00	636.75	635.25	+3.50	(סנט)
נפט חימום (גלון)	46.00	47.50	47.05	–	(סנט)
נפט קל (טקס בחבית)	17.91	17.52	17.61	−0.45	(דולר)
נפט ברנט (חבית)	16.30	16.40	16.36	−0.21	(דולר)
זהב (אונקיה)	380.60	383.70	381.15	−2.00	(דולר)
כסף (אונקיה)	5.3600	5.5900	5.5400	−0.04	(דולר)
פלטינה (אונקיה)	398.50	405.00	399.10	−6.40	(דולר)
נחושת (ליברה)			104.40	+1.55	(סנטים)
עופרת (טונה)			490.00	+6.50	(דולר)

בורסות בעולם

	נמוך	גבוה	אחרון	
ניו יורק (דאו ג'ונס)	3,668.12	3,687.15	3,687.15	+15.65
לונדון (אף טי אי 100)	3,109.30	3,124.80	3,123.50	+7.90
פרנקפורט (דקס)			2,271.11	+12.36
טוקיו (ניקיי)			20,133.50	−54.90
הונג קונג (האנג סנג)			9,044.70	−208.71

שער הדולר לעומת המטבעות העיקריים בעולם

	נמוך	גבוה	סגירה	שינוי
לי"ש*	1.5008	1.5088	1.5075	−0.0043
מרק	1.6615	1.6755	1.6643	−0.0094
פרנק שווייצרי	1.4115	1.4285	1.4141	−0.0129
פרנק צרפתי	5.6961	5.7544	5.7063	−0.0287
ין יפני	104.06	105.00	104.30	−0.4100

* השער בדולרים

הנתונים נמסרו באדיבות חברת קומסטוק טריידינג בע"מ
סוחרים מורשים בחוזים עתידיים אופציות וניירות ערך. טל' 02-244983
פקס 02-244876, סל' בסניף תל אביב 03-8758828, פקס 03-8758880

מטבע חוץ בנק הפועלים 17.5.94

שם המטבע	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל המטבעות	1			3.2366	3.2844	3.2599
דולר אמריקאי	1	2.92	3.08	2.9900	3.0323	3.0090
מרק גרמני	1	1.78	1.34	1.7872	1.8125	1.8002
לירה שטרלינג	1	4.44	4.64	4.4943	4.3577	4.5218
פרנק צרפתי	1	0.51	0.54	0.5212	0.5286	0.5250
ין יפני	100	2.61	2.94	2.8585	2.8989	2.8752
גילדן הולנדי	1	1.57	1.64	1.5942	1.6168	1.6012
פרנק שווייצרי	1	2.67	2.16	2.0953	2.1249	2.111
כתר שבדי	1	0.33	0.40	0.3047	0.3902	0.3866
כתר נורבגי	1	0.41	0.43	0.4128	0.4137	0.4153
כתר דני	1	0.45	0.47	0.4572	0.4638	0.4600
מרק פיני	1	0.54	0.57	0.5487	0.5565	0.5518
דולר קנדי	1	2.14	2.23	2.1703	2.2009	2.1845
דולר אוסטרלי	1	2.10	2.23	2.1732	2.2040	2.1823
ראנד דרום אפריקאי	1	0.70	0.84	0.8191	0.8308	0.8234
פרנק בלגי	10	0.83	0.09	0.8692	0.8815	0.8744
שילינג אוסטרי	10	2.50	2.62	2.5407	2.5766	2.5595
לירה איטלקית	1,000	1.83	1.95	1.8667	1.8931	1.8721

קונצרן הביטוח לוידס הפסיד כ-2 מיליארד לי"ש ב-91'

הקונצרן המפרסם את הדו"ח באיחור צבר יותר מ-7 מיליארד לי"ש הפסד מ-88'

לונדון, (ע"ר). הפסדי קונצרן הביטוח הלונדוני הגדול לוידס הגיעו ל-2.05 מיליארד לי"ש (3.08 מיליארד דולר) ב-91' – הודיעה החברה ביום שלישי.

לוידס, המפרסמת את הדו"חות הכספיים שלה באיחור של 3 שנים, גילתה בשנה שעברה הפסד שיא של 2.9 מיליארד לי"ש (4.35 מיליארד דולר) לשנת הכספים 1990.

הגרעון מסכם הפסדים של 7.5 מיליארד לי"ש (11.3 מיליארד דולר) בשנים 1988 עד 1991.

ללוידס היה הפסד חיתום על ביטוחים בהיקף של 937 מיליון לי"ש (1.41 מיליארד דולר) ב-1990, השנה בה ההפסד הגדול של 2.9 מיליארד לי"ש (4.35 מיליארד דולר) גרם לזעזוע עמוק בקרב המשקיעים הפרטיים של הקונצרן, שהאחריות שלהם להפסדי לוידס היא בלתי מוגבלת.

ביום שני הודיע פיטר מידלטון, אחד ממנהלי הקונצרן, בפגישת סוכני ביטוח באורלנדו, פלורידה: "אני יכול לומר לכם כי תוצאות החיתום ל-1991 היו הרבה יותר טובות מאלה של השנים הקודמות וההתקדמות נמשכת".

"אם המינהל ידרוש יותר מ-51% מערך הקרקע לא נסכים לשינוי יעוד"

הודיעו 75 ישובי האיחוד החקלאי

75 יישובי האיחוד החקלאי לא יחתמו על עסקאות לשינוי ייעוד קרקע חקלאית לבנייה, באזורים שבהם ידרוש מינהל מקרקעי ישראל יותר מ-51% מערך הקרקע.

בכינוס חירום אצל מזכ"ל האיחוד החקלאי, מוטי דלג'ו, החליטו נציגי הישובים לנקוט בכל הצעדים כדי להבטיח כי ההחלטה להקפיא את החלטות מינהל מקרקעי ישראל 533 ו-611, תבוטל והמושבים, הכפרים והקיבוצים יוכלו להמשיך באפיק היזמות, כפי שהיה נהוג קודם להקפאתו.

"לא ייתכן שדווקא החקלאים שעיבדו את הקרקעות הללו במשך שנים והשביחו אותן בעבודה יומיומית קשה, יקופחו בשל החלטות האדמיניסטרטיביות של המינהל" אומר דלג'ו.

ב-8.6 תתכנס הוועידה ה-11 של תנועת האיחוד החקלאי, ובמהלכה יידון הנושא עם שר החקלאות ומינהל מקרקעי ישראל.

מרכז מכירה של נגב קרמיקה ייפתח במפרץ חיפה

30 אלף אריחים מתוצרת המפעל ומיבוא יוצגו במרכז החדיש מול קניון לב המפרץ

☐ יגאל וולפנד

30 אלף אריחי קרמיקה מתוצרת נגב קרמיקה ומייבוא מספרד ואיטליה יוצגו מן השבוע הבא במרכז תצוגה ומכירה חדיש של החברה שיפתח במבנה ענקי מול קניון לב המפרץ במפרץ חיפה.

מרכז התצוגה שיתחיל לפעול מסוף החודש משתרע על שטח של 3,100 מ"ר והוא שופץ ועוצב בתפיסה חדשנית ובהשקעה של 2 מיליון שקל ע"י האדריכל האיטלקי ג'יאני פאראצ'י והאדריכל הישראלי אלכס כהן מרמת השרון.

בסך הכל יוצגו במרכז מוצרים בשווי של כמיליון ש"ח, חלקם יבוא מצרפת, ספרד, איטליה, תאילנד, תורכיה, גרמניה והולנד.

בצוות מרכז התצוגה עובדים 17 בני אדם.

צפויה חריגה מן התקציב בסכום של עד שני מיליארד ש"ח

☐ יאיר מידן

הממונה על התקציבים, דוד ברודט אמר אתמול במהלך דיון של ועדת הכספים של הכנסת כי השנה תהיה הוצאה נוספת מהגשת התקציב בהיקף של עד 2 מיליארד שקל. זאת בשל החריגות הגדולות הצפויות במספר סעיפים מעבר לתחזית.

הוא הדגיש, כי תוספת הכנסה הצפויה ממסים עשויה לאזן את התוצאה הנוספת. אם לא יהיה איזון יהיה צורך לקצץ בהוצאות הממשלה.

ברודט העריך כי החריגה בנושא השכר עקב הסכמי השכר האחרונים עשויה להגיע לכחצי מיליארד שקל.

אכזבה מהמדד ומוול סטריט

☐ כתב "על המשמר"

ירידות, חלקן חדות, היו אתמול בשוק המניות בתגובה על שלושה גורמים: אכזבה מהמדד הגבוה באפריל, אכזבה מכמות לא מבוטלת של דוחות רבעוניים לא טובים ואכזבה מהמשך הירידות במרבית המניות הישראליות בוול סטריט.

בסיכום המסחר ירד מדד המשתנים ב-2.4% לרמה של 209.47 נקודות. ומדד המעו"ף ירד ב-2.38% לרמה של 206.67 נקודות. מחזור העיסקות המשיך להיות נמוך – כ-174 מיליון שקל.

ירידות השערים הקיפו את כל המיגזרים, והן החריפו לקראת סוף המסחר. מניות כור שבהתחלה נסחרה ביציבות, סיימה עם ירידה של 2.5%. פטרוכימים, אראקום, רסק ומניות רבות נוספות ירדו ב-10% כ"א, ישראמקו ירדה בכ-9%, כי"ל ב-3.5%. טבע ירדה ב-1.2%.

בעקבות העלייה הגבוהה במדד אפריל, נרשמו עודפי ביקוש גדולים של 196 מיליון שקל לאג"ח המדדיות. הקצרות עלו עד אחוז, הבינוניות וארוכות הטווח עלו עד 2%.

הודעות הבורסה

● אבגוק – הפסד של כ-1.5 מיליון שקל, לעומת 902 אלף שקל.

● ניקוב – רווח של כ-53 מיליון שקל, לעומת כ-96 מיליון שקל.

● רסק – עקב המצב בשוק ההון בארה"ב נדחתה הנפקת חברת הבת אופרק תעשיות, וייתכן שבעקבות זאת תבוטל עיסקה לרכישת ICS

● צריכת מוצרי נפט תגדל בשנים הקרובות בכ-50% והשימוש בגז טבעי להפקת חשמל יגיע לכדי מחצית מהתצרוכת בתחום זה. שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, שסקר בכנסת את פעולות משרדו הביע תקווה, כי בקרוב יגדל יבוא האנרגיה ממדינות האזור ובכך ירדו העלויות הממוצעות של יבוא מוצרי דלק לישראל. באשר להסכמים עם הממשל העצמי הפלסטיני הבהיר שחל, כי ישראל הסכימה להתיר מוצרי יבוא נפט שיעמדו בהוראות התקינה הירדנית לשטחים. הבנזין יצבע בצבע שונה מן הבנזין הנסחר בישראל ונקבעו הצעדים הדרושים שהוא לא ישווק בארץ.

בצלאל עמיקם

כוחות הצפון בתימן צרים על בסיס אווירי חיוני ליד עדן

משלחת פישור של הליגה הערבית שבה מתימן בידיים ריקות □ נציבות הפליטים של האו"ם נושאים ונותנים עם הכוחות הניצים לאפשר חילוץ אלפי סומלים "תקועים" בקו החזית

עדן, (ע"צ, ע"ר, איי.פי). הצבאות היריבים של תימן ניהלו אתמול קרבות עזים בטנקים ובתותחים על השליטה בבסיס אווירי חשוב, שכיבושו חיוני לכוחות הצפוניים כדי לגבור על כוחות מנהיגי הדרום.

הכוחות הצפוניים טענו כבר שלשום כי כבשו את הבסיס הצבאי האסטרטגי אל־אנאד, 60 ק"מ מצפון לעדן. אך אתמול מסרו דובריהם כי הם צרים על בסיס זה שהוא חיוני להגנת הדרום.

הדרומיים מסרו כי אויביהם פרצו דרך מערך התגנה הדרומי בחזית קורש, מצפון־מזרח לעדן, ועתה מתנהלים קרבות עזים בדרכי הגישה לאל־אנאר.

מטוסים דרומיים יצאו גלים־גלים לגיחות נגד כוחות הצפון, אשר לדבריהם מתכוננים להסתערות סופית על עדן.

שר החוץ של תימן, מוחמר באסאנדואוה, שלל ביום שלישי הפסקת אש מיידית בין כוחותיו לבין כוחות הדרום, בתום ביקור במסקאט, שם העביר מסר מאת הנשיא עלי עבדאללה סאלאח לסולטן קאבוס.

בז'נבה מסר דובר נציבות הפליטים של האו"ם, כי הנציבות נושאת ונותנת עתה עם כוחות הצפון והדרום בתימן, כדי לפנות 6,000 פליטים סומאליים הלכודים לאורך קו החזית.

קהיר. משלחת הפיוס של הליגה הערבית חזרה ביום שלישי בידיים ריקות מתימן, שבה הרצבו לה תנאים חדשים וקשים לתיווך בין הצפון והדרום.

FORZA ITALIA השחקניות האיטלקיות (משמאל) פאולה פאציה, לוצ'יה סארדו, אלסנדרה די סאנצו, נייה זילו, אידמי ברנדטו וסנדרה סידוני מצטלמות במסיבת עיתונאים בפסטיבל הסרטים ה־47 בקאן לקראת הקרנת הבכורה של הסרט "זוהר" בבימוי אאורליו גרימאלדי (צילום: איי.פי)

אלפי חיילי או"ם יישלחו לרואנדה ככוח שיטור

על־פי החלטת מועצת הביטחון ישוגרו 5,500 חיילים ו־150 משקיפים

מרכז או"ם, (ע"ר, ע"צ). מועצת הביטחון החליטה אתמול על שיגור כוח שיטור של 5,500 חיילים להגנת אזרחים מפני מעשי טבח ברואנדה וקראה לשליחתם המידית של 150 משקיפים צבאיים ו־500 חיילים לעיר הבירה קיגאלי.

לפי יוזמת ארה"ב תעקוב מועצת הביטחון אחר פעולותיו של כוח השיטור ותנקוט בצעדים נוספים, אם יהיה צורך בכך.

ההחלטה התקבלה פה אחד בהצבעה של כל 15 נציגי המדינות החברות במועצה.

נציג ממשלת רואנדה הצביע נגד להטלת אמברגו על משלוחי נשק לארצו.

ארה"ב, שככל הנראה תעביר את החיילים ואת הציוד שלהם דורשת כי הכוח יוצב הרחק מן הקרבות, לאורך הגבול.

מזכיר האו"ם בוטרוס גאלי סבור כי החיילים צריכים לנסות ולהשתלט על נמל התעופה של קיגאלי ולחלק מזון וציוד חירום אחר בתוך המדינה.

על רקע מחלוקת זו, נדחתה קבלת ההחלטה במשך מספר ימים.

נמסר, כי פריסת חיילי האו"ם תהיה תלויה במספר החיילים שיישלחו למשימה. כמה מדינות באפריקה כבר הציעו חיילים משלהן, אולם לא ידוע מתי יגיע הכוח להיקף של 5,500 חייל.

לאו"ם כבר יש כוח של 400 חיילים ברואנדה, שארית כוח של 2,500 חיילים שנשלחו לשם בשנה שעברה.

ז'נבה, נציבות הפליטים של האו"ם האשימה ביום שלישי בז'נבה את הכוחות של החזית הפטריוטית של רואנדה, המורדים משבט־המיעוט טוטסי, בהמשך מעשי הטבח ובעינוי אזרחים ברואנדה.

"נציג של נציבות הפליטים ראה בגבול בין רואנדה וטאנזאניה חיילים היורים לעבר פליטים, כשעה שחצו את הנהר כדי להגיע לטאנזאניה", מסר דובר נציבות הפליטים בז'נבה.

הוא הוסיף, כי בימים האחרונים סיפרו פליטים שהגיעו מעשרות כפרים, כי חיילי המורדים הורגים ומענים רואנדים ולאחר מכן משליכים את גופותיהם לנהר אקאגארה בגבול טנזאניה.

ביקור חשאי של שר החוץ הלובי עורר סערה בצרפת

השר אל־מונתאסר הגיע לפריס בלוויית עדנן חשוגי ונפגש עם נציגי ארה"ב ובריטניה

פריס, (ע"ר). סערה פרצה אתמול בצרפת בשל ביקור מסתורי של שר החוץ הלובי עומאר מוסטפה אל־מונתאסר בסוף השבוע, למרות עיצומי האו"ם נגד ממשלת טריפולי.

מקורות רשמיים מסרו, כי היתה זו הפעם הראשונה שנציג לובי בכיר ביקר בצרפת, מאז הטיל האו"ם עיצומים ב־1992, בעקבות סירובה של לוב להסגיר שניים מאזרחיה החשודים באחריות לפיצוץ המטוס בלוקרבי שבסקוטלנד, ב־88'.

תחנת הרדיו "אירופה 1", שהיתה הראשונה שחשפה את ביקורו של מונתאסר בפאריס, מסרה מפי מקורות שלא זוהו, כי שר החוץ הלובי נועד עם נציגים של ארה"ב ובריטניה, לאחר שהגיע בלוויית איש העסקים הסעודי המיליארדר עדנן חשוגי.

שר הפנים הצרפתי, שארל פאסקוואה אמר, כי לא היה לו מידע מוקדם על הביקור.

משרד החוץ אישר כי מונתאסר היה בפאריס – אך רק לאחר שרדיו "אירופה 1" דיווח על כך שלשום.

דובר רשמי אמר, כי מונתאסר לא נועד עם נציגים של ממשלת צרפת.

נערת המיליונים דוגמית מציגה מחוך משובץ יהלומים ששוויו 100 מיליון ין (במיליון דולר) בתצוגת אופנה בטוקיו. הדגם עוצב בידי קיקו אישיגורו. משקל היהלומים בחזיה 123 קאראט (צילום: איי.פי)

האפיפיור אינו חולה בפרקינסון ולא יפרוש

בהכחשה תקיפה קבע דובר הוותיקן כי שמועות על מחלת האפיפיור הן "חסרות שחר"

קרית הוותיקן, (ע"ר). האפיפיור יוחנן פאולוס, שהגיב על ידיעות בכלי התקשורת כי הוא עשוי לשקול את פרישתו מחמת מצב בריאותו, אמר כי אין מקום בכנסיה ל"אפיפיור־כבוד".

האפיפיור, שיהיה ביום רביעי בן 74, מאושפז בבית חולים ג'מלי ברומא, מאז ה־29 באפריל, לאחר ששבר עצם־ירך.

הוותיקן גם הכחיש ביום שלישי בזעם ידיעה בעתון הספרדי "דיאריו 16", לפיה סובל האפיפיור ממחלת פרקינסון.

העתון טען, כי האפיפיור סובל זה שלוש שנים ממחלה זו.

דובר הוותיקן פירסם הודעה תקיפה בה נאמר, "האפיפיור מעולם לא נטל תרופה כלשהי למחלה שהוא חלה בה כביכול... והדי ידיעה חסרת אחריות, חסרת שחר".

משטרת מצרים פיזרה הפגנה של מאות עורכי דין

קהיר, (ע"ר). שוטרים מצריים חמושים באלות, גז מדמיע וכדורי גומי סיכלו אתמול ניסיון המנגנתי של מאות עורכי דין לצעוד אל ארמון הנשיאות כדי לדרוש חקירת האמת בפרשת מותו של עורך דין שהיה עצור בידי המשטרה.

השוטרים ירו גז מדמיע ברגע שהשורות הראשונות של הצועדים יצאו מבניין לשכת עורכי הדין בלב קהיר.

עורכי הדין, שאחרים היו לבושים בגלימות השחורות, נסוגו לבניין דרך ענני הגז חלבנים, כשהם משתעלים ומשתנקים. הם ניסו לצאת מהבניין בתקיפה במשטרה, במשרד הפנים והלשכה לביטחון המדינה עלבונות והאשמות.

"מאריאם, מאריאם ובתו של מאראגי, אם ישאלו אותך, הגידי שמשטרת הבטחון הרגה את אביך", קראו עורכי הדין.

הממשלה פרסמה הודעה, שבה נאמר כי מאראגי חלה לפני שהתחילו החקירות ומת יום לאחר מכן מקצרת (אסתמה).

הסרבים הפגיזו את נמל התעופה של טוזלה

במטוס של כוח האו"ם הגיעו לעיר חיילי או"ם ירדניים □ צרפת עשויה להקטין את חלקה בכוח

סראייבו, (ע"צ, ע"ר). נמל התעופה של טוזלה בצפון בוסניה הופגז אתמול אחרי הצהריים בידי הסרבים, זמן קצר לאחר שנחת שם מטוס ראשון של כוח האו"ם מאז פתיחתו־מחדש הרשמית של נמל התעופה במרס, מסר מקור של כוח האו"ם.

בהפגזה לא נפצע איש אולם מטען המטוס לא נפרק כולו והוא נחפז להמריא.

במטוס הגיעו חיילי או"ם ירדניים בעלי הכשרה מיוחדת, עם ציוד מכ"ם אמריקאי לגילוי מסלולי פרגמות. ציוד אמור להיות מותקן בטוזלה, מסר מקור צבאי בכוחות האו"ם.

צרפת רמזה אתמול כי היא עשויה להקטין בשליש את הכוח שלה בבוסניה, המונה 6,800 חיילים.

המתווכים הבינלאומיים אואן וסטולטנברג טסו לבלגרד כדי לדון ביוזמת שלום בינלאומית חדשה עם נשיא סרביה מילושביץ.

השליח הרוסי המיוחד, ויטאלי צ'ורקין, אמר אחרי שיחות עם מילושביץ, כי יש עתה עדיפות לתוכנית השלום החדשה, שאותה גיבשו שרי חוץ בז'נבה.

מאות מוסלמים מסראייבו עולים לרגל במכה

מאות מוסלמים בוסניים יצאו ביום שלישי מסאראייבו למכה, לראשונה מאז התחילה המלחמה לפני שנתיים.

הנשיא אליה איזטבגוביץ' עלה על מטוס עם חלק מעולי הרגל, בדרכו לזאגרב שבקרואטיה, אך לא היה ברור מיד אם המנהיג הבוסני המוסלמי מתכוון להצטרף לעלייה לרגל בסעודיה.

כ־360 עולי רגל טסו בשתי קבוצות לבירת קרואטיה, במטוס רוסי שאותו חכרה הממשלה המוסלמית של בוסניה.

בזאגרב עמדו להצטרף אליהם 120 פליטים מוסלמים, לטיסה למכה במטוס שאותו חכרה סעודיה.

רבים מעולי הרגל הם חיילים בוסניים פצועים, שגם יוכלו לקבל טיפול רפואי בסעודיה.

הסיוע לפלסטינים נדון בביקור כריסטופר ביריחו

אלפי פלסטינים קיבלו את המגורש ג'יבריל רג'וב הממונה על הביטחון בגדה

□ מנחם ענברי

שר החוץ של ארצות הברית נועד אתמול בבוקר ביריחו עם קבוצה של אישים פלסטינים בראשות פייסל חוסייני. אל כריסטופר נלוו אנשי צוותו וכן אנשי הקונסוליה האמריקאית בירושלים. אל חוסייני נלוו סאיב עריקאת, שמונה להיות חבר בסמכות הפלסטינית, דוקטור נאזם ג'עבי, מרצה בביר־זית שייצג את מפלגת פיידה, וחסאן אבו ליבדה, חבר המוסד הכלכלי הפלסטיני. בראשית הפגישה הביע כריסטופר שמחה על שההסכם שנחתם רק לאחר שבועיים כבר קורם עור וגידים וחזר והבטיח להעניק לפלסטינים 500 מיליון דולר בחמש שנים. הוא אמר "באתי ליריחו על פי בקשת הנשיא קלינטון כדי להראות לפלסטינים, כי יש להם ידידים".

חוסייני השיב כי הסכם עזה יריחו הוא צעד בדרך ארוכה למימוש המדינה הפלסטינית ולשלום צודק וכולל לכל עמי המזרח התיכון. הפגישה ערכה כשעה וחצי, ועם סיומה לא אמר כריסטופר דבר ויצא מיד למכוניתו. חוסייני אמר כי הפלסטינים העלו את עניין ירושלים, והביעו את התנגדותם לכך שמתנחלים ייכנסו עם נשקם לבית הכנסת ביריחו. בתשובה על שאלה לגבי הסיוע הכלכלי לפלסטינים אמר חוסייני כי הסיוע קרוב מאד. הוא יבוא דרך הסמכות הלאומית, או ישירות לאזורים השונים, "ולכל סעיף יהיה התקציב שלו". מקורות פלסטינים מסרו אחר כך לכתבנו כי עיקר השיחה נסוב על הסיוע הכלכלי לפלסטינים.

בפגישה השתתף גם מפקד הכוחות הפלסטינים ביריחו, תאג עישמאיל, אבל ככל הידוע לא נטל חלק בדיון.

אתמול הגיע ברוב עם דרך גשר אלנבי המגורש ג'יבריל רג'וב. הוא אמור להיות הממונה על הביטחון בגדה המערבית. כ־4000 איש המתינו לו והם תלו על האוטובוסים תמונות גדולות שלו ושל יאסר ערפאת. יחד עימו חזרה ליריחו קבוצה נוספת של מגורשים חוזרים, ביניהם מוחמד רחלן הממונה על הבטחון ברצועה.

כריסטופר מתקבל ע"י חוסייני ושוטר פלסטיני. צילום: אי. פי.

שליש מהאתיופים בממלכתי־דתי לומדים בכיתות "קלט" נפרדות

בוועדת החינוך של הכנסת תובעים לבטל הכיתות המיוחדות

□ יצחק שור

30 אחוזים מן התלמידים האתיופים בבתי הספר הממלכתיים־דתיים לומדים בכיתות "קלט" נפרדות לשחורים – כך התברר אתמול בישיבתה של ועדת החינוך, שדנה בחינוכם של תלמידים־עולים מאתיופיה. יו"ר הוועדה אברהם בורג קרא למשרד החינוך לבטל לאלתר את קיומן של כיתות הקלט ולספור את התלמידים בכיתות רגילות. על כך השיב סגן השר מיכה גולדמן כי אשתקד למדו בכיתות קלט 70 אחוזים מן העולים מאתיופיה וכי המשרד יפעל לצמצום נוסף של הכיתות הנפרדות בתשנ"ה גם בחטיבות הביניים ובתיכוניים. ח"כ דליה איציק קראה לנציגי העדה האתיופית, שנכחו בישיבת הוועדה, לרשום את ילדיהם במקומות שרוצים אותם ולא בזרם הממלכתי־דתי "שיש בו גזענות נוראה".

נציג העדה עמרם אקלום מבית־שאן אמר שמשרד החינוך אמנם החליט לא לאשר קיום כיתות שמספר האתיופים עולה על 25 אחוז. ואולם, בפועל יש כיתות שבהן 90 אחוזים הם אתיופים.

עו"ד רנה בירסמן מן האגודה לזכויות האזרח קבעה, שקיום כיתות קלט נפרדות לאתיופים מנוגד לחוק. דניאל סיום מן העדה האתיופית אמר שבכיתות הקלט אין תוכנית לימודים בנויה כהלכה וכי תלמידים רבים מופנים לכיתות מקדמות ולחינוך מיוחד. אברהם בורג תבע ממשרד החינוך לא לשלוח בני נוער אתיופיים לפנימיות, מכיוון שהדבר מהווה הבעת אי אמון בהורים. הוא הגן על החינוך הממלכתי־דתי, שהיה היחידי שקלט עולים אלה. כתבנו מוסיף, כי 90 אחוזים מן ההורים רשמו את ילדיהם לזרם הממלכתי־דתי ורק 10 אחוזים שלחו לזרם הממלכתי.

סערת רוחות בהלוויית חייל אתיופי שהתאבד

(עתי"ם) – אלפים מבני משפחתו, חבריו ובני העדה האתיופית ליוו אתמול למנוחת עולמים בחלקה הצבאית בבית־העלמין באשדוד, את מלכמו בריהון, בן 21, חייל בשירות סדיר, אשר התאבד בתלייה ביום ראשון השבוע במקלחת בבסיסו גולית.

בהלוויה נשא דברים מפקדו, אשר הניח זר על הקבר הטרי ואמר: "הוא היה חייל טוב, מופנם ורגיש. אילו ידענו את המצוקה בה הוא היה שרוי, לבטח היינו מסייעים לו. לא הורגשו עליו דבר אך נסיק את המסקנות".

האם, ינגש, רכנה מעל הקבר הטרי וזעקה: "שלחתי בן בריא לצבא והחזירו לי ארון. הוא לא מת בקרב כמו כל החיילים, אלא חייל שאכל וישן איתו באותו חדר הרג אותו", זעקה.

גם אחיו זעקו, כי הם רוצים ועדת חקירה על נסיבות מותו של אחיהם, "לא יכול להיות שאחי יעשה דבר כזה", אמר יניב בריהון, "אני בטוח שהרגנו את אחי, אבל לאף אחד לא אכפת בגלל שהוא חייל אתיופי", אמר.

בני המשפחה קראו לבני העדה לשבות מול בניין הכנסת בירושלים במחאה על ההשפלה והמצוקה לה זוכים חיילים בני העדה האתיופית. לטענתם, הם מופלים לרעה על ידי מפקדם. "אנחנו קוברים היום את הבן החמישי מקרב החיילים בני העדה האתיופית, אשר שם קץ לחייו בצבא", אמר גדעון מנגסטו, מנציגי העדה באשדוד.

כ־100 אלף נוסעים בנתב"ג בשבוע החג

(עתי"ם) – קרוב ל־100 אלף נוסעים עברו בשישה ימי סוף השבוע הארוך של חג השבועות בנמל בן גוריון, מסר אתמול דובר רשות שדות התעופה, יחיאל אמיתי. ב־11־16 במאי יצאו את הארץ 51 אלף איש ונחתו כאן 46,048 איש.

ביום ה' בלבד, ב־12 במאי, חצו את הנמל 31 אלף נוסעים ב־240 תנועות מטוסים (המראות ונחיתות).

בהמשך החודש, צפוייה תנועה רגילה וממוצעת של כ־15 אלף נוסעים ביום, מספר זה יגדל־וילך באופן הדרגתי ביוני, לקראת עונת שיא הקיץ ביולי־אוגוסט.

בשבועיים הראשונים של חודש מאי נרשם גידול של 27 אחוז בתנועת הנוסעים בנמל, בהשוואה לאותם שבועיים בחודש מאי אשתקד מסר הדובר.

בטאבה, למרות הסבל הרב והתורים הארוכים, חצו עשרת אלפים איש את המסוף בשני הכיוונים בין ה־12 ל־16 במאי, בין סיני־מצרים וישראל.

205 חולי איידס מתו מ־'81

(עתי"ם) – מאז שנת 1981 נרשמו בישראל 289 חולים במחלת האיידס, מהם 262 גברים ו־27 נשים. 205 מהם מתו ו־16 עזבו את הארץ. 68 חולי איידס נשארו בארץ.

המשכים

תושב

המשך מעמוד ראשון

על הפיגוע. צה"ל הטיל עוצר על העיר חברון ופתח בסריקות אחר חברי החוליה.

"איננו יודעים אם הירי בבית־חגי היה כתוצאה מהירי יום קודם לכן בחברון, אך מצב זה לא תורם לאמון. לא ברור אם התקרית לא יצרה את התגובה" – דעה זו השמיע אתמול שר המשטרה משה שחל. הדברים נאמרו בישיבת סיעת העבודה בכנסת. שחל דיווח לחבריו על הפיגוע הרצחני ואמר, כי החמאס נטל את האחריות למעשה על עצמו (ראה עמוד 2).

אתמול בבוקר נסעה מרגלית שוהט ובתה יעל עם רפאל יאירי ברכבם חזרה לאחר חג השבועות מגוש קטיף לביתם שבהתנחלות מעלה לבונה שבשומרון. סמוך לכניסה לבית־חגי עקפה מכונית מסוג סוברו את רכב הפיאט אותו נהג כתום בה נסעו. תוך כדי עקיפה החלו המחבלים שהיו ברכב לירות לעבר מכונית הפיאט אותה. הירי בוצע משני כלי נשק לפחות בקוטר 5.56 מ"מ. במכונית פגעו כ־15 קליעים. מרגלית שוהט נורתה במקום מכדור בראשה, רפאל יאירי נפגע אנושות בראשו ומת בדרך לבית החולים והבת יעל שישבה במושב האחורי נפצעה באורח קשה בראשה. המחבלים נמלטו עם רכבם מיד לאחר הירי לכיוון העיר חברון.

סיור של צה"ל שעבר במקום זמן קצר לאחר הירי זיהה את הרכב הפגוע בצד הדרך ובו שלושת הישראלים. חיילי הסיור הזעיקו עזרה שהגיעה בתוך זמן קצר למקום. חיילי צה"ל נמנעו מלהתקרב אל הרכב מחשש שמא המחבלים מילכדו אותו והמתינו להגעת חבלן משטרתי.

למקום הגיעו כוחות גדולים של צה"ל שפתחו בסריקות. זמן קצר אחר כך נמצאה מכונית הסוברו בה נסעו המחבלים בחברון כשהיא שרופה. במכונית נמצאו תרמילים של כדורי תת מקלע בקוטר 5.56 מ"מ. גורם צבאי בכיר העריך כי ברכב היו לפחות שלושה מחבלים.

למקום האירוע הגיעו מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון האלוף שאול מופז, אלוף פיקוד המרכז האלוף אילן בירן ומאוחר יותר הרמטכ"ל רב אלוף אהוד ברק.

הרמטכ"ל רב־אלוף אהוד ברק אמר, כי המצב הבטחוני איננו פשוט וכי צה"ל מנסה לאפשר בטחון רב ככל האפשר למתיישבים וליתר אזרחי ישראל. לדבריו, צפויים פיגועים נוספים הן ביהודה ושומרון ובעיקר באיזור גוש קטיף ובדרכים המובילות אליו בשל המצב המדיני. הרמטכ"ל הוסיף, כי על אזרחים נושאי נשק לקחת עימם את נשקם ובכך לסייע לכוחות הביטחון במילוי תפקידם.

מופז אמר לתושבים, כי המצב עתיד להיות אף גרוע וחמור יותר וכי צפויים פיגועים נוספים ביש"ע. התושבים אמרו בתגובה, כי אמירותיהם של מופז והרמטכ"ל הן בבחינת המצאת אליבי לפיגועים הבאים שבוודאי יתרחשו, אם זו גישתם של מפקדי צה"ל.

רפאל יאירי־קלופרברג עלה אשתקד מהולנד, בין היתר בעקבות קשריו עם משפחת שוהט שעלתה גם היא מהולנד לפני כשנתיים וחצי. הוא היה נוצרי והתגייר במהלך השנה האחרונה במכון מאיר. לפני כשלושה חודשים התחתן עם חיה, תושבת קרית־ארבע שעלתה גם היא מהולנד, אשר עובדת כמדריכה לחינוך גופני בקרית־ארבע.

מרגלית שוהט עלתה לפני כשנתיים וחצי לישראל, ביחד עם שלושת ילדיה, יעל, נעמי ושאול.

כרוז של אירגון החמאס אשר הופץ ביום שלישי ברצועת עזה ונשלח במכשיר הפקס לכתב עתי"ם, נוטל אחריות על הפיגוע סמוך לחברון, במהלכו נהרגו שני אזרחים ישראלים ונפצעה אזרחית נוספת. בכרוז נאמר, כי חוליות עז א־דין אל קסאם של החמאס מאיזור חברון, הן שביצעו את הפיגוע, ואת, בתגובה לטבח שהיה במערת המכפלה וכן לאירועים בחג השבועות. באירועים אלה נפצעו מכדור 19 תושבים ערבים במהלך תקריות ידויי אבנים לעבר תלמידי ישיבת ניר שבקרית־ארבע ולעבר חיילי צה"ל. הכרוז מציין, כי פיגועים אלה ימשכו – עד אשר יסולק אחרון המתנחלים ואחרון החיילים מ"שטחי פלסטין".

רפאל יאירי־קלופרברג, תושב קרית־ארבע, אשר נרצח בפיגוע הירי, הובא אמש למנוחות בבית העלמין היהודי העתיק שבמרכז חברון. קלופרברג, גר צדק כבן 35, הועבר בארון מישיבת ניר שבקרית־ארבע במסע רגלי ארוך אל בית העלמין היהודי בלוויית אלפי תושבי קרית־ארבע ומלווים רבים נוספים, שהגיעו באוטובוסים ממרכז הארץ. ספדו להרוג הרב דב ליאור, רבה של קרית־ארבע, ורבנים נוספים. אשתו של ההרוג, חיה, שמרה על איפוק רב ואף שוחחה עם עתונאים. חיה, מדריכת חינוך גופני בקרית־ארבע, גרה בעצמה, ילידת הולנד, סיפרה כי בעלה היה צדיק עוד בטרם התגייר. לדבריה, ההחלטה להתגייר גמלה בליבו בעקבות היפגשו אתר הצדק המוהלט, וכך הגיע ליהדות גם בהשפעת משפחת שוהט, עימה נסע במהלך הפיגוע. הוא עבר את תהליך הגיור במכון מאיר בירושלים לאחר שעלה לישראל לפני למעלה משנה.

מסע הלוויה עבר בשקט כאשר העוצר שהוטל על חברון בעקבות הפיגוע מנע להלוויה התחככות עם התושבים הערביים. כוחות צבא גדולים איבטחו את הלוויה, אשר בסיומה התפזרו המלווים לקרית־ארבע, ובאוטובוסים לירושלים. הלווייתה של מרגלית תתקיים היום בשל ההמתנה לבעלה לשעבר, אשר אמור להגיע ביום שלישי בלילה מהולנד. היא תקבר בכפר אדומים, מקום מושבה הראשון בישראל.

הבנקים בארה"ב העלו הריבית בחצי אחוז

השינגטון (עתי"ם־רויטר) – הפדראל רזרב הודיע אמש על העלאת שיעור הריבית ל־3.5 אחוז מ־3.0 אחוז, בצעד אנטי אינפלציוני שיגרום לעליית מחירים בכלכלה האמריקאית.

הבנקים הגדולים בארה"ב העלו את שיעורי הריבית להלוואות ב־0.5 אחוז ביום שלישי, ל־7.25 אחוז, בתגובה להעלאת שיעורי הריבית של הפדראל רזרב.

תיגמול בתי־ספר שיצטיינו בטיפול בתלמידים החלשים

□ יצחק שור

המנהלת הראשית של משרד החינוך, פרופ' פילה נשר, הביעה תקווה, כי בשנת הלימודים הבאה יישם המשרד שיטה חדשה של הענקת תיגמול לבתי־ספר שיצטיינו בטיפול בתלמידים החלשים.

ביום עיון של מכון הדסה לייעוץ בבחירת מקצוע בירושלים, שנועד למנהלים אמרה נשר, כי בחוזר המנכ"ל הקרוב יתפרסמו קריטריונים חדשים לעידוד בתי ספר ותיגמולם. בין היתר יתגמל המשרד בתי־ספר, שאחוז גבוה מתלמידיהם, שהתחילו ללמוד בחטיבת הביניים (כיתה ז') הגיעו לי"ב.

כן יילקח בחשבון הגידול בשיעור הניגשים לבחינות בגרות מלאות או חלקיות, ומידת ההתקדמות במלחמה בנשירה. המשרד יעודד בתי ספר לערוך קורסים מיוחדים לשם קידום תלמידים מהקבצות נמוכות לגבוהות. לתיגמול (בונוס), שיקבל כל בית ספר, יהיו שני בסיסים: התקדמותו ביחס להישגיו בעבר והתקדמותו ביחסית לבתי־ספר אחרים. מטרת המשרד, סיימה פרופ' פילה נשר, היא להגיע למצב, שבו כל בית ספר יהיה אחראי לילד מרגע כניסתו למסגרת ועד צאתו, ללא הנשירה החלשים למוסדות אחרים. המשרד מצפה מצוות המורים, כי ימצא פתרונות לכל התלמידים בתוך מסגרת בית־הספר.

שלושה מפעלים נבחרו למצטייני איכות הסביבה

□ נחמן גלבוע

שלושה מפעלי תעשייה – "דלקול" בלוד, "ישקר" בתפן ו"אלביט" בכרמיאל, הם מצטייני התעשייה לשנת 94' בשמירה ובשיפור איכות הסביבה, כך מסר המשנה למנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה ד"ר שמואל ברנר, שעמד בראש חבר השופטים, וכן עקיבא מוזס יו"ר הוועדה לאיכות הסביבה בהתאחדות התעשיינים. שלושה מפעלים אחרים – "נשר" בית שמש, "נת" בגבעת חיים, ר"ש.ר.א. תבלינים בית שאן, זכו בתעודות הוקרה על פועלם בנושא איכות הסביבה. שני מפעלים נוספים – "ורן כימיקלס" ו"מכתשים", זכו במפעל מתמיד.

המפעלים הללו נבחרו מתוך כ־70 שהגישו מועמדות למגן. הנושאים שבחנו ועדת השופטים כללו התייחסות המפעלים לבעיות איכות הסביבה במפעל ובסביבתו, וכן השקעות המפעלים בתחומי אויר, שפכים, פסולת לסוגיה, רעש, ייצור מוצרים ידידותיים לסביבה ופעולות לעידוד המיחזור. "מגן איכות הסביבה בתעשייה" יוענק לנציגי המפעלים בטקס שייערך במשכן הכנסת במעמד יו"ר הכנסת ח"כ שבח וייס והשר לאיכות הסביבה יוסי שריד.

המשכים

שרים ביקרו

המשך מעמוד ראשון

מלאכותי על קברים עתיקים ירבה קברים חדשים".

הוא הזכיר כי לאחר הטבח בחברון העלו שרים רבים את התביעה לפנות את המתנחלים מתוך העיר, או לפחות לצמצמה. "ראש הממשלה לא קיבל תביעה זו עד כה, אבל אי־אפשר לנהוג בחברון כאילו לא קיימת אפשרות כזו".

השר שריד הדגיש כי מה שקרה בחברון מוכיח שוב שהדו־קיום שם הוא מסוכן ובלתי אפשרי. "כל אירוע כזה מעלה מחדש את שאלת הנוכחות היהודית בתוך חברון במלוא חומרתה. לא נוכל לברוח משאלה זו לאורך ימים, כי היא תמשיך לרדוף אחרינו". שריד הוסיף בנימה של נזיפה כגורמי הביטחון: "הסיורים של המתנחלים ובפרט בחברון, הם לעולם אינם תמימים. הסיורים האלה נועדו מאז ומעולם לפרובוקציות, אחרי כל מה שקרה בחברון למה לאשר להם סיור? האם אין לנו בעיות בחברון שאנחנו מוסיפים? עלינו בעיות נוספות? את השוק הסיטונאי בחברון עדיין לא פתחנו בשל טעמי ביטחון ואת עונת הסיורים כן פתחנו?"

השר אמנון רובינשטיין הדגיש גם הוא את הפרובוקציה הגלומה בטיולי מתנחלים. הוא עמד בעיקר על החשיבות של שיתוף פעולה עם המשטרה הפלסטינית. "הימים הבאים יקבעו את העתיד. בעיקר צריך להמחיש ולהדגיש בפני אנשי המשטרה הפלסטינית את הנושא הבטחוני והתיאום בינם לבין כוחות הביטחון הישראלים", אמר.

השר בנימין בן אליעזר אמר כי מבוכתה של הממשלה לקבל החלטה על פינוי המתנחלים מחברון. הרמטכ"ל אהוד ברק אמר כי צה"ל מבצע את הוראות הדרג המדיני וכי אם יש כוונה למנוע סיורים של מתנחלים מקרית ארבע לחברון על הדרג המדיני לקבל החלטה בנושא.

תזוזה

המשך מעמוד ראשון

בסיס משותף ובעוד כחודש ישוב לישראל.

ואכן בירושלים העריכו כי חלה "תזוזה קלה לכיוון החיובי" לאחר ששמעו דיווח מפורט ממזכיר המדינה האמריקני וורן כריסטופר. כריסטופר מסר לראש הממשלה יצחק רבין תשובות על שאלות שהציג רבין לנשיא סוריה ואפז אסד וקיבל גם הבהרות שביקש בנושאים מסוימים.

בפגישותיו של כריסטופר בדמשק היום יבקש מזכיר המדינה, על פי בקשת רבין הבהרות נוספות באשר לשאלות נקודתיות שעלו מתשובותיו של אסד.

כריסטופר ואנשי צוותו, ביניהם דניס רוס אהרון מילר ושגריר ארה"ב בישראל אדוארד ג'דג'יאן, נועדו אתמול עם שר החוץ שמעון פרס וראשי משרדו, סגן שר החוץ יוסי ביילין, המנכ"ל אורי סביר והמשנה למנכ"ל איתן בן צור, ומאוחר יותר עם ראש הממשלה יצחק רבין. בפגישה זו השתתפו גם סגן שר הבטחון מרדכי גור הרמטכ"ל אהוד ברק המזכיר הצבאי של ראש הממשלה דני יתום ובשת הפגישות היה שגריר ישראל בארה"ב איתמר רבינוביץ העומד גם בראש הצוות למו"מ עם הסורים. בשעות הערב אתמול שבו כריסטופר ורוס ונועדו עם רבין ורבינוביץ בביתו של ראש הממשלה. כל הצדדים המעורבים במו"מ שומרים על חשאיות רבה בכל הקשור לתוכן השיחות אולם בקווים כלליים ניתן להבין כי סוריה מוכנה לקבל. את עיקרון הנסיגה בשלבים אך דורשת פרקי זמן קצרים מאלה שמציעה ישראל, בין שלב לשלב וגם דורשת מישראל להצהיר לאלתר, על הכרה בריבונות סורית על כל הרמה. סוריה גם מכירה בצורך של ישראל בהסדרי ביטחון.

איתמר רבינוביץ אמר אתמול בתשובה לשאלות עיתונאים כי יש נכונות סורית להיות ספציפיים יותר בכל הקשור לפרוש מהות השלום המלא אולם הפרוש לפי שעה מאוד מוגבל: "יש סימנים של רצון שלהם להתקדם אך אין עדיין ביטויים לכך שהסורים יודעים כיצד עושים זאת".

ראש הממשלה יצחק רבין אמר כי יש אומנם התחלה אך הבעיות הן רבות. הוא הביע את תקוותו כי מזכיר המדינה והאמריקני יצליח לקרב בעמדות הצדדים ולהביא לפריצת דרך.

כריסטופר הדגיש בצאתו אל התיקשורת כי שני הצדדים רציניים בכוונותיהם.

נציין כי בירושלים מעריכים כי ארוכה עוד עד מאוד הדרך עד שאפשר יהיה להודיע על התקדמות מהותית בשיחות.

רבין

המשך מעמוד ראשון

באוסלו בטקס הענקת פרס זכויות האדם לעם הנורווגי על תרומתו לקידום תהליך ההתפייסות בין ישראל לפלסטינים.

ראש הממשלה יצחק רבין אמר אתמול במפורש כי דברי ערפאת מעמידים בסכנה את המשך תהליך השלום: "אם ערפאת אכן קרא לג'יהאד זו הפרה חמורה של מה שהוא התחייב לו במכתב שכתב לי בחתימתו והביא להכרה הדדית בין אש"ף לבין ישראל. אם אכן זו היתה קריאתו, זה יעמיד בסימן שאלה את המשך התהליך בין הפלסטינים לבינינו. לא נוכל לקבל הפרת התחייבות בכל מה שנוגע למחוייבות של אש"ף שלא יהיה מעורב באלימות וטרור", אמר רבין.

באשר לדברי ערפאת באותו נאום, לפיהם יש ברשותו מכתב התחייבות של ישראל לדון במעמד ירושלים תוך שלוש שנים, וכי הובטחה לו הסמכות להיות אחראי למקומות הקדושים לאיסלאם ולנצרות, השיב רבין כי המכתב היחיד שקיים הוא זה שנחתם ב־8.5 בעקבות הסכם קהיר ובו אין שום איזכור של ירושלים. בהסכם הצהרת העקרונות מדובר במספר נושאים שיועלו לדיון בשלב הקבע ואחד מהם הוא ירושלים.

שר החוץ שמעון פרס העלה את הנושא גם במהלך הפגישה שקיים עם מזכיר המדינה האמריקני וורן כריסטופר ויש להניח כי בהמשך תבוא גם תגובה אמריקנית על הדברים.

בירושלים מרגישים כי אין ספק שהצהרה כמו זו שהשמיע ערפאת מזיקה לתהליך ההתפייסות בין שני העמים בעיקר בשל התגובה הקשבה, המוצדקת של הציבור בישראל.

(עתים). – דברים אלה של ערפאת, שחוללו סערה בישראל, נאמרו בנאום שנשא במסגד, בעת ביקורו ביוהאנסבורג ב־10.5.94. הנאום נישא במפגש סגור לעתונאים, אך הדברים הוקלטו והגיעו לידי כתב קול ישראל מיכאל טוכפלד ושודרו אתמול בתוכנית "בחצי היום" ברשת ב' של "קול ישראל". בנאומו ביוהאנסבורג אמר עוד ערפאת, כי הג'יהאד יימשך. הוא קרא לכל המוסלמים לבוא לירושלים וליטול חלק בשיחרורה. ירושלים תהיה לדבריו חלק ממדינת פלסטין.

הקלטת עם דברי ערפאת הובאה לישראל ע"י עולה חדש מדרום אפריקה, תושב גינות שומרון. הוא שמע ממכרים על נאום ערפאת במסגד הגדול שביוהנסבורג והצליח להשיג את הקלטת, בה מושמע הנאום. לדבריו, ממרבית העיתונאים נמנעה הכניסה למסגד, אולם אחד מכתבי הרדיו הציבורי ביוהנסבורג הצליח, בכל זאת, להכניס מכשיר הקלטה והנציח את דברי ערפאת. הישראלי הביא עמו את הקלטת ומסר אותה לקול ישראל ולערוץ 1, שפירסמו את הדברים אתמול.

החייל

המשך מעמוד ראשון

שייערך במועד אחר.

פינוי ששת הבסיסים והמתקנים האחרונים ברצועה אמור היה להתחיל בשעה 03.20 לפנות בוקר. בין היתר יועברו מלון השוטרים שעל חוף רצועת עזה, מלון שהעברתו תוכננה לפני כחודשיים, אך בעיות לוגיסטיות של הפלסטינים מנעו העברתו. כן יועבר בסיס מפקדת הגיזרה הצפונית הנמצא ברובע עומר אל מוכתר שבעיר עזה ואחריו המתקנים שיועברו יהיה בסיס משמר הגבול שישמש כבית המושל ברצועה.

סמוך לשעה שש בבוקר אמורים להגיע מפקדי כוחות הביטחון הפלסטיניים לבית המושל ושם ייערך טקס קצר בהשתתפות אלוף פיקוד הדרום, מתן וילנאי. מפקד כוחות צה"ל ברצועה, תת־אלוף דורון אלמוג, ראש המנהל האזרחי ברצועה, תת־אלוף דובי גזית, ראש מטה פיקוד הדרום, תת־אלוף יוסי מלמר, מפקד הגיזרה הצפונית, אל"מ שאול וקצינים בכירים נוספים. לאחר סיור קצר במיתקן ילחצו הקצינים הבכירים את ידי מפקדי הביטחון הפלסטינאיים, דגל ישראל יורד מהתורן וחיילי צה"ל יעזבו את הבסיס בהליכה רגלית לאורך ציר החוף.

במשך שעות ארוכות סיירו אתמול אלוף פיקוד הדרום, האלוף מתן וילנאי ומפקד כוחות צה"ל ברצועה במיתקנים שטרם פונו ושוחחו עם מפקדי הכוחות על הפינוי. בתדריכים נקראו המפקדים להדריך את חייליהם לגלות עירנות מירבית על מנת למנוע תקלות של הרגע האחרון. "חשוב להבהיר לחיילים שעד הרגע האחרון יכולים קיצוניים לעשות מעשה".

אתמול בשעות אחר הצהריים המאוחרות הגיע לרצועה מוחמד דחלן מי שהיה ראש שירותי הביטחון של הפלסטינים ברצועה. דחלן נפגש אתמול עם אנשי שירות הבטחון הישראלים ועם יו"ר ועדת הקישור והתיאום הישראלית, תת־אלוף יום טוב סמיה.

סיור משותף של כוחות צה"ל והכוחות הפלסטיניים בגזרה הדרומית של הרצועה שהיה אמור להתקיים אתמול נדחה של בעיות לוגיסטיות של הפלסטינים. "אנו נתחיל בביצוע הסיורים המשותפים הכי מוקדם שאפשר, אולם קצב ההכנה של הפלסטינים שונה מזה שלנו וזו הסיבה לעיכובים", אמר מפקד באזור.

חסל סדר בוראקס בישיבות הממשלה

◻ מאר־לי שחר

מאז נכנס ראש הממשלה יצחק רבין ללשכתו עוררו בו התמונות השבועיות מישיבת הממשלה מורת רוח רבה.

שולחן ממשלה ארוך עמוס בפירות, עוגיות, ביסקוויטים ובורקאס, כשהשרים נראים נוגסים לועסים ומגרגרים. "הקריין בכלי התקשורת מוסר דיווח על פיגוע, או על דיון במצוקי העוני, ומה שהאזרח רואה זה שר שמחייך מאוזן לאוזן ונוגס בפה מלא בעור איזה בורקאס" – התבטא רבין לא אחת בשיחות אישיות.

לאחר התייעצות שקיים עם שמעון פרס הוחלט להכניס סדר בדברים. לא עוד בורקאס, לא עוד תיקרובת. הדבר היחיד שיונח על שולחן הממשלה, לבד מרוחות שבועיים ומסמכים רלוונטיים, יהיו כוסות לשתייה חמה או קרה.

ואם איזה שר יהיה רעב ולא יוכל להתאפק? הוא ייצא בשקט לחדר הסמוך ויקבל סנדביץ' צנוע. זהו.

משתתפים בצערם של לורי ושמעון ספיר והבנים

במות האב־הסב

ד"ר שרווד בנג'מין פיין

בסיאטל

קבוץ שריד

הודעה על כינוס אסיפה כללית של
אגודת ידידי התיאטרון הלאומי הבימה

ניתנת בזה הודעה כי ביום רביעי, ט"ו סיון, ה־25.5.94 בשעה 11.00 לפנה"צ
תתקיים אסיפה כללית בקפת תיאטרון הבימה

על סדר היום:
★ דו"ח פעילות
★ לקראת עונת תשנ"ה
★ דו"ח כספי
★ שונות

על החתום
עדינה בריסקר, מנכ"ל
18.5.94

סחר ושרותי ים בע"מ
הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזה הודעה על כינוסה של האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה ביום 29.5.94 בשעה 10.00 במשרדי החברה ברח' הארבעה 16, תל־אביב.

על סדר היום:
1. לאשר את הדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.93.
2. לאשר את מינויים של ד"ר רענן כהן ומיכה שקדי כדירקטורים מקרב הציבור בחברה.
3. לאשר את מינויים מחדש של א. לויט, מ. פרידמן, א. הראל, ור. פרידמן כדירקטורים בחברה.
4. לאשר תשלום שכר דירקטורים לדירקטורים מקרב הציבור.
5. לאשר את מינויו של משרד רו"ח פאהן קנה ושות' כרו"ח של החברה, ולהסמיך את מנכ"ל החברה לקבוע את שכרו.
6. להכריז על דיבידנד הביניים של שנת 1993 כסופי, ולאשר דיבידנד ביניים ע"ח שנת 1994.
7. שונות.

תקנות ההתאגדות של החברה קובעות כי אם בחלוף חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא נמצא המניין החוקי, תידחה האסיפה בשבוע אחד לאותה השעה לאותו מקום, או ליום ושעה אחרת, כפי שתקבע מועצת המנהלים בהודעה לבעלי המניות.

כל חבר זכאי להיות נוכח להצביע באסיפה באופן אישי או על ידי שלוח להצבעה. כתב מינוי של שלוח או יפוי כח יש להפקיד במשרדה הרשום של החברה לפחות 48 שעות לפני קיום האסיפה, בהתאם לנוסח יפוי הכח המצוי במשרדה הרשום של החברה.

מזכיר החברה
סחר ושרותי ים בע"מ

תעשיית שלטים עבודי בע"מ
הודעה על אסיפה כללית שלא מן המניין
של בעלי המניות של חב' תעשיית שלטים עבודי בע"מ

אל בעלי המניות,
ניתנת בזאת הודעה לכל בעלי המניות כי דירקטוריון החברה החליט לזמן כינוס אסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי מניות חברת תעשיית שלטים עבודי בע"מ ("החברה"), שתתקיים במשרדה הרשום של החברה ברח' חרי"א 24 בגירבוג, ביום 24.5.94 בשעה 10.00 למטרות:

א. מינוי דירקטור נוסף לחברה.
ב. שונות.

בעלי המניות הרשומים בפנקס החברה רשאים להיות נוכחים ולהצביע באסיפה הכללית שלא מן המניין הנ"ל. בעלי המניות הזכאים להיות נוכחים ולהצביע באסיפה הנ"ל רשאים למנות בא כח להיות נוכח ולהצביע במקומם. כל יפוי כח ייחתם ע"י הממנה. ואם הממנה הוא תאגיד ייעשה המינוי בכתב חתום בחותמתו או בחתימת בא כחו ויופקד במשרדה הרשום של החברה לא פחות מ־48 שעות לפני מועד האסיפה.
כתב המינוי יאומת ע"י עורך דין או רואה חשבון.
אם כעבור מחצית השעה מהמועד שנקבע לתחילת האסיפה לא ימצא לה המניין החוקי תידחה האסיפה באותו מקום ליום 31.5.94 שעה 10.00.
בגין המניות שהועברו לחברה לרישומים של בנק המזרחי המאוחד בע"מ, יש להמציא לחברה אישור הבנק בדבר המניות שבבעלות בעל המניות לצורך ההצבעה באסיפה.

בפקודת הדירקטוריון
כוכבה לוי, עו"ד
מזכיר החברה

אבי וסבנו

משה מוזר

נאמן תנועת הפועלים

הלך לעולמו בשיבה טובה

כואבים:
נורה, עמית, מיכל, עידית, יעל ואייל רש

הודעה

לבעלי היחידות של
"אלמוג" – קרן צמודה בנאמנות
לתשלומים שוטפים

תשלום הדיבידנד החודשי במזומן פטור ממס הכנסה לחודש מאי 1994 כדלקמן:
ב"אלמוג" – 3.2% מהערך הנקוב

התשלום יבוצע באמצעות בנק הפועלים ביום 29.5.94 בגין היחידות שתהיינה במחזור ביום 20.5.94.

לבעלי יחידות למוכ"ז המחזיקים התעודות ברשותם יבוצע התשלום בתמורה להפקדת תלוש מס' 215.

תלושים ותעודות למוכ"ז ניתן להפקיד באמצעות כל אחד מסניפי הבנקים בארץ וחברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

המרת הדיבידנד ביחידות חדשות ללא שיעור הוספה

בעלי היחידות השאים להמיר את סכום הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע ביום 29.5.94.

מנהל הקרן: פועלים – קרנות נאמנות בע"מ.
הנאמן: חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ

פועלים קרנות נאמנות פ•ק•ן

המדינאי כפוליטיקאי

אדם שמכהן גם כראש מפלגה, חייב לפעול כיו"ר מפלגה החלטי בעניינים הפוליטיים לא פחות מאשר בנושאים המדיניים. אחרת, דבריו של פרס בישיבת "שרינו", כי "תוצאות הבחירות הן לא רק סופה של מפלגת העבודה, אלא גם סופה של ההסתדרות", יהדהדו כנבואה שחורה ◻◻◻ ללא התמודדות אמיצה גם עם "גועל נפש" כמו פוליטיקה פנימית, עלול רבין להיזכר כמנהיג מפלגה שלא הנהיג, וגרר את מפלגתו אל־פי התהום, טוענים מבקריו בעבודה

מאר־לי שחר

הזילזול הבוטה שמפגין יצחק רבין כלפי המסגרת המפלגתית בכלל, וכלפי מפלגתו שלו בפרט, מתחיל לפעול נגדו כבומרנג.

רבין, שנבחר למועמד העבודה לראשות הממשלה, וכתוצאה מכך גם ליו"ר המפלגה, לא הסתיר אף פעם שהבחירה היתה אישית רק משום שהצליח לעקוף את מוסדות המפלגה ולהגיע לפריימריס. מאז נבחר למועמד המפלגה לראשות הממשלה, ובהמשך לאחר כניסתו ללשכת ראש הממשלה, הוא מעולם לא ביקש להצטייר כיו"ר מפלגה. הוא לא ביקש להכניס תשומות במבנה הארגוני, או במצע האידיאולוגי. רבין הצהיר בגלוי שהוא אינו פוליטיקאי, ובמכוון ניסה להרחיק ממנו והלאה את הפוליטיקה הפנים־מפלגתית.

במעין אילוץ גלוי תמך ביובל פרנקל, שהתמודד מול ניסים זוילי, והפסיד. לאחר מערכת הבחירות הטיל על חיים רמון לעמוד בראש צוות המו"מ להרכבת הקואליציה, למרות שקשריו המיוחדים של רמון עם ראש תנועת ש"ס אריה דרעי היו עשויים להטות את האובייקטיביות הנדרשת בכל הקשור להקמת קואליציה עם המפד"ל, או אגודת ישראל, ולאפשר בכך הקמת ממשלה רחבה יותר, סבורים מותחי הבקורת.

רבין המדינאי, שאצה לו הדרך להתחיל במו"מ לשלום, התעלם מהצרכים הפוליטיים הפנימיים. ב־23 ביוני הטיל עליו נשיא המדינה את הרכבת הממשלה, וב־13 ביולי הוא הכריז כי הצליח במשימתו.

על־פי התקנות, מוקצבים למועמד לראשות הממשלה 21 יום, ועוד 21 יום. יתכן שאם היה רבין מנצל את פרק הזמן שניתן לו עד תום, התוצאות היו אחרות; גם בהרכב הקואליציה וגם בהרכב הממשלה. מאז כונן רבין את ממשלתו, הוא מקונן על הרכב השרים שנכפה עליו בשל לחצים פוליטיים. הוא נאלץ להיכנע ללחצים פוליטיים, אך לא השכיל לנצל כל תכמון פוליטי לטובתו.

הקושי של רבין, טוענים, לסגל לעצמו חשיבה פוליטית־מפלגתית בא לידי ביטוי ביתר שאת במערכת הבחירות להסתדרות. אין הכוונה לנסיונו הלא מוצלח, אם היה כזה, להניא את רמון מלהתמודד מול העבודה, או להתייצבותו לימין הצעת זוילי בעניין חוק הבריאות, ולא לאימוץ הצעת שוחט, אלא להתנהגותו מיד לאחר פרסום המדגמים הטלוויזיוניים.

יו"ר מפלגה פוליטי, טוענים בעבודה, היה ממתין לפני שהיה יוצא בהכרזה שהקואליציה היחידה שתקום היא בין העבודה למרצ. רבין, סבורים מבקריו, ביקש, בחוסר בקיאות פוליטי, לכבול את ידיה של מרצ לפני שזו תקים קואליציה עם הליכוד. אולם בהודעתו זו מנע רבין (במידה לא ברורה כרגע) גם הקמת קואליציות בראשות העבודה במועצות הפועלים. הוא ויתר על שלטון ביודעין. אבל אם רבין, שחושב מהר, מדבר לאט ופועל כמו ג'ינג'י, היה ממתין מעט, מתייעץ, הוא היה מגלה שרם לא יכולה להקים קואליציות עם הליכוד, כיוון שממפם לא תסכים להיות שותפה למהלך כזה. ראשי רם יכולים היו לאיים על רבין כי יקימו קואליציות עם הליכוד, אך בפועל קואליציה כזאת היתה מביאה להתפרקות הרשימה.

> *יו"ר מפלגה פוליטי, טוענים בעבודה, היה ממתין לפני שהיה יוצא בהכרזה שהקואליציה היחידה שתקום היא בין העבודה למרצ. רבין, סבורים מבקריו, ביקש, בחוסר בקיאות פוליטי, לכבול את ידיה של מרצ לפני שזו תקים קואליציה עם הליכוד. אולם בהודעתו זו מנע רבין (במידה לא ברורה כרגע) גם הקמת קואליציות בראשות העבודה במועצות הפועלים. הוא ויתר על שלטון ביודעין*

וכך, טוענים מבקריו בעבודה, במקום להשתמש בליכוד כעמדת מיקוח, רבין ויתר מראש. הברפלד, למשל, ניסה לבצע איזה מהלך – שזכה בוודאי בלשכת רבין לכינוי "תרגיל מסריח", אבל הוא היה כשר לגמרי, לדעת המנתחים הפוליטיים, במשחק הפוליטי – גישושים אצל בכירים בליכוד על אפשרות שהוא יהיה מזכ"ל הסתדרות בקואליציה כזאת. אבל רבין מיהר לגדוע להברפלד את ענף התקווה. אמנם יתכן כי אופציה כזאת אינה קיימת כלל במישור הארצי, לאור התוצאות הצמודות, אולם הוא לא המתין בכלל לתוצאות.

גם בהמשך, סבורים מבקריו, רבין מצטייר כדרדק פוליטי. בישיבת שרי העבודה הוחלט כי המו"מ עם מרצ יהיה מהיר ומכובד, אבל מיד מחליטים להעמיד במרכז צוות המו"מ את חיים הברפלד, שכבר הודיע כי המו"מ מבחינתו מתחיל מחר, ולא אתמול, כפי שנקבע. ערוכה לסחבת. רבין התעלם מאזהרות השרים ליבאי ונמיר בעניין זה.

במפלגת העבודה מבקשים כבר לערוף ראשים, ובראש ובראשונה את ראשו של מזכ"ל המפלגה, נסים זוילי. זוילי מופיע על המירקע, עיניו מצועפות, והוא מודיע: כל החלטה, כל צעד, נעשו בתיאום עם ראש הממשלה, ועל דעתו. חוץ מוויכוח שהיה על מהלך אחר.

השר בנימין בן־אליעזר ניצב מיד לצידו של ראש הממשלה ואומר: רבין היה טרוד כל יום כל הזמן בדבר החשוב ביותר – קידום תהליך השלום.

אין ספק שפואד צודק. אבל אדם שמכהן גם כראש מפלגה, חייב לפעול כיו"ר מפלגה החלטי בעניינים הפוליטיים, לא פחות מאשר בנושאים המדיניים. אחרת, דבריו של שמעון פרס, כפי שהושמעו בישיבת "שרינו", יהדהדו כנבואה שחורה: "תוצאות הבחירות הן לא רק סופה של מפלגת העבודה, אלא גם סופה של ההסתדרות", ולהיפך. לשון אחר, ללא התמודדות אמיצה גם עם "גועל נפש" כמו פוליטיקה פנימית, עלול רבין להיזכר כמנהיג מפלגה שלא הנהיג, וגרר את מפלגתו אליפי התהום.

על המשמר

לזרז הבנייה

המדד עלה באפריל ב־2 אחוזים, שיעור גבוה ללא תקדים בחודש אחד בשנים האחרונות. גם הפעם את עיקר התרומה לעליית המדד סיפק ענף הדיור, שמחיריו עולים בקצב כפול משיעור האינפלציה ולעומת שער המט"ח.

אין שום סיבה לעליית מחירי הדיור, פרט לעודף ביקוש וציפיות לעודף ביקוש, העלולות לגבור עוד יותר בעתיד הנראה לעין. הבנייה למגורים מפגרת לאחר הביקושים השוטפים של זוגות צעירים ועולים. אם נוסיף לכך העובדה שרוב באוכלוסיה סבור, כי בעתיד הקרוב יתפנו גם כ־100 אלף איש מהשטחים וגם אלה יזדקקו לדיור בתחום הקו הירוק, הרי הביקוש גובר עוד יותר. גם הסגר הביטחוני מאט את התקדמות הבנייה וכל הגורמים האלה יחד תרמו ותורמים לייקור הדירות, במיוחד באיזורי הביקוש במרכז הארץ.

אין ספק, כי המדיניות המוניטרית של בנק ישראל, שהזרימה לשוק סכומים אדירים, תרמה להאצת הביקושים. הנסיון להעלות את הריבית בחצי אחוז, כדי למנוע את השיטפון המוניטרי שיצר הבנק המרכזי, הוא לכל היותר יצירת אליבי בקשר לאחריותו של בנק ישראל.

כאשר יוקר הדיור נקבע ע"י ביקושים ריאליים ולא על ידי ביקושים ספקולטיביים, הורדת מיסים, או הורדת מחירי הקרקע הממשלתית לא תפתור את הבעיה. הורדת מחירי התשומות עשויה להגדיל את רווחי הקבלנים המסוגלים להחזיק בקרקע לזמן ממושך בהנחה שמחירי הדירות ימשיכו להעלות.

האפשרות היחידה היא לזרז את הגדלת ההיצע הריאלי של הדירות. עדיף אפילו לייבא לשם כך חברות קבלניות גדולות על יבוא עובדים, כי חברות שיסיימו את תפקידם יתפנו עם עובדיהם. דבר זה עשוי גם לתרום טכנולוגיות חדישות ולנצל את היכולת של חברות גדולות מחו"ל לבניית אלפי דירות, או אף ערים שלמות.

אפשרויות נוספות הן תמריצים ממשלתיים סבירים לזירוז סיום הבנייה. כולם מדברים גם על הסרת מכשולים בירוקרטיים, אך מעט מאוד נעשה בתחום זה. אם כי בתהליכי האישור יש להימנע גם מיצירת בכייה לדורות, כי שכונות שייבנו הן לא קראוונים שניתן להזיז ממקומם.

מכל מקום, כל סל־האמצעים שיופעל לזירוז הבנייה עדיף על האינפלציה הנגרמת ע"י המחסור בהיצע דירות. עדיף סל של אמצעים על כל פתרון יחיד, כגון הזמנות ממשלתיות בלבד, או מכירת קרקע זולה, או תימרוץ כספי לזירוז הבנייה. הגיע הזמן לסכם הדיונים הרבים ולגשת לפעולה ממשית.

כפר אחד גדול

כמעט אין היום מלחמות בין מדינות. המתחים הבטחוניים הם בעיקרם בתוך מדינות, בין רוב למיעוט, או מאבק לשחרור מעול קולוניאלי שאבד עליו כלח. מלחמת האזרחים המתחדשת בין הצפון והדרום בתימן, מאבק השבטים ברואנדה והמלחמה הבלתי פוסקת בין מוסלמים לסרבים בבוסניה הן דוגמאות לכך

אבנר רגב, מונטריאול

לעתים קרובות נדמה שהעולם הרחב הפך לכפר גדול, ושאירועים חמים מתרחשים באותה עת במקומות שונים על פני כדור הארץ. שינוי המשטר בדרום־אפריקה ועליית הרוב השחור לשלטון, העברת המימשל העצמי בעזה וביריחו לידי הפלסטינים כשהישראלים מקפלים את הדגל, להתחשה שדבר בסיסי משתנה ביחסים הבין־אישיים ובקשרים שלוחות בין מדינות. כמעט אין היום מלחמות בין מדינות, והמתחים הבטחוניים הם, בעיקרם, בתוך המדינות, בין רוב למיעוט, או מאבק לשחרור מעול קולוניאלי שאבד עליו כלח.

מלחמת האזרחים המתחדשת בין הצפון והדרום בתימן, מאבק השבטים ברואנדה שבאפריקה והמלחמה הבלתי פוסקת בין מוסלמים לסרבים בבוסניה, הן דוגמאות המעידות על כך. הרצון הקולוניאליסטי נעלם, ועימו גם הרצון להכר שטחי מולדת אבודים. את מקומם תפש המאבק להגדרה עצמית של מיעוטים בתוך מדינות. בין אם מדובר במיעוט אתני, כמו בבוסניה, או במיעוט דתי, כמו בצפון אירלנד. היום גוברת הנכונות לאפשר הקמת אוטונומיות, ולשכנע את המדינות להקים משטר פדרלי, המצמצם ככל האפשר את הנכונות למאבק. לכן מעניין לבחון את המתרחש כיום בקנדה, בעיניים ישראליות.

בימים אלה התקיימה ועידת המפלגה הליברלית של קנדה, הנמצאת בשלטון כחצי שנה. ראש הממשלה, שהוא גם ראש המפלגה, נושא שם צרפתי ומדבר במבטא שאינמו אנגלו־סקסי. הוא נאבק כדי למנוע את היפרדות מחוז קוויבק הצרפתי מן האיחוד הפדרלי של קנדה. התופעה מעניינת, מאחר שמדובר במצב בו למעשה קיימת הפרדת רשויות בין המימשל בקוויבק לבין הממשלה הפדרלית, היושבת באוטווה. דוברי הצרפתית הצליחו להכניס לפרלמנט הקנדי 54 נציגים, המשמשים כאופוזיציה הרשמית, שבראש מעייניה הפיכת קוויבק למדינה עצמאית.

בשבועות הקרובים ייקבע מועד הבחירות לממשלת המחוז, וההערכה היא כי מפלגה זו תזכה ברוב קולות. אם אכן יהיה, יתקיים לאחר מכן משאל־עם בשאלה אם להיפרד מקנדה אם לאו. ראש המפלגה מבקר בימים אלה בפריס ובודק את התמיכה ברעיון. מסקרים הנערכים כל העת עולה, כי רוב תושבי קוויבק רוצים אוטונומיה מורחבת, אך עד לכדי עצמאות אין ליבם יוצא.

ההסכם הישראלי־פלסטיני, והמהפך בדרום־אפריקה, הם דוגמאות המובאות בקנדה מדי יום, להוכחת הנחה זו או אחרת אשר למעמדו של מחוז קוויבק דובר הצרפתית ויחסיו עם שאר המחוזות דוברי האנגלית, המאוחדים בפדרציה הקנדית. הנכונות הישראלית למתן ביטוי לאומי לפלסטינים מתקבלת בקנדה אחרת מאשר בארץ. הקנדים במעט לא מבחינים בסיבות ובתוצאות. הם רק בודקים כיצד נתפר ההסכם, וכיצד מממשים אותו.

בתמונות המוקרנות כאן מספר פעמים ביום נראים חיילי צה"ל עוזבים את עזה ויריחו, ומולם את השוטרים הפלסטיניים האחוזים בשקט ומתקבלים בתרועות שמחה. תמונות אלה משמשות מקור טוב לדיונים בפרלמנט ובתקשורת האלקטרונית והכתובה בקנדה. לישראלי נראה קצת מוזר כיצד הסכם שלמעשה נחתם וממומש בחלק אחד של העולם, משמש דוגמה בחלק אחר שמעבר לאוקינוס.

כאן גם מתבקשת ההשוואה בין דרום אפריקה למזרח התיכון, בין נלסון מנדלה האיש והמנהיג, לבין יאסר ערפאת. מנדלה מופיע כמנהיג מתון, המוביל מדינה לשינוי מהפכני, מול ערפאת, הדואג כל העת להציג עצמו כראש מדינה ומתקשה למלא אפילו את רשימת חברי מועצת האוטונומיה, האמורים לקבל לידיהם את השליטה על האזורים המפונים בשטחים.

מנדלה הוכיח רצון ונחישות לעבור את התהליכים הדמוקרטיים הנדרשים, בעוד ערפאת מתחמק מכך בתרגילים שונים ומשונים. חולשתו המדינית מעיבה על השמחה הפלסטינית. לא נראה כי ערפאת יעבור מערכת בחירות דומה לזו שעבר מנדלה, ואין דמיון רב בין לחיצות הידיים של מנדלה ודה־קלרק בדרום־אפריקה, שהבטיחו המשכיות, לבין לחיצות הידיים של ערפאת עם רבין, שבינן לבין הבנה ותקווה המרחק רב.

מזכיר המדינה האמריקני מגיע לאיזור כדי לעסוק בנושא הסורי. אם בביקוריו הוא יביא ללחיצות ידיים בין אסד לרבין, הרי שסביר כי הן תהיינה אמיתיות יותר מאשר אלה שבין ערפאת לרבין. הסכם סורי־ישראלי, לכשייחתם בעתיד, יפיג את המתיחות במזרח התיכון, ונכונות ישראל לוותר על שטחים כמו רמת הגולן, למען שלום ויציבות בטחונית, רק יוכיחו את אמיתות ההנחה שהעולם הרחב הפך לכפר גדול, בו סכסוכי שכנים נפתרים בדרכים לא אלימות.

> *הסכם סורי־ישראלי, לכשייחתם בעתיד, יפיג את המתיחות במזרח התיכון, ונכונות ישראל לוותר על שטחים כמו רמת הגולן למען שלום ויציבות בטחונית, רק יוכיחו את אמיתות ההנחה שהעולם הפך לכפר גלובאלי, בו סכסוכי שכנים נפתרים בדרכים לא אלימות*

הדירות משתוללות

ראש הממשלה מכנס היום ישיבה בעניין ההתייקרות התלולה במחירי הדיור, שיש לה חלק במדד המטורף של שני אחוזים. כדי להבין במה מדובר, ואיך הדבר ישפיע עלינו ישירות, נדבר עם עיתונאי "ידיעות אחרונות", גדעון עשת

שלי יחימוביץ: מחירי הדירות מתייקרים. מה זה אומר לסתם אדם, שממילא יושב בבית ולא מתכוון למכור את דירתו מחר או מחרתיים? איך זה ישפיע ישירות על חיינו?

גדעון עשת: לגבי אנשים שאינם קונים או מוכרים דירה, העניין הזה משנה מעט מאוד. כלכלנים חושבים לפעמים, שאם ערך הנכסים שלך עולה, בדירות, בקרקעות או בבורסה – למרות שאינך מתכוון לממשם – מספיקה תחושת העושר, כדי שתרגיש עצמך בעל יכולת ותקנה יותר מוצרים אחרים.

אבל אני רוצה לתקן אותך בשני עניינים. האחד – הדיון היום אצל ראש הממשלה לא נובע מהמדד, לא נולד ממנו ולא שייך אליו. הוחלט עליו כבר מזמן, כי יש ויכוח גדול בין אנשי משרד ראש הממשלה לבין אנשי משרד האוצר לגבי אופן הטיפול בהתייקרות הדירות.

השני – ואני מביא אותו מפיהם של אנשי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כדי להכניס דברים לתוך פרופורציה מסוימת – בשנת 1992, בתקופה ינואר-אפריל, עלו המחירים בדיוק באותו שיעור בו עלו השנה. והתוצאה היתה, שבסוף השנה האינפלציה היתה 9 אחוזים.

אז מה אנחנו קופצים עכשיו?

אנשי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שסיפרו לעיתונאים ערב החג על המדד, אמרו: "יכול להיות שהנושא מאוד מאוד מדאיג; אבל על פי האירועים שלפני שנתיים, ובמידה מסוימת גם לפני שנה, לא צריכים בהכרח להיכנס להיסטריה".

אשאל אותך שאלה מעשית: אני יושבת בדירה, שערכה מאמיר ומרקיע שחקים מיום ליום. מכאן שאני צריכה לשמוח, כי ערך הנכס שלי עולה. אבל מצד שני, גם המשכנתה שאני צריכה לשלם עולה, משום שהמדד עולה. אז אני צריכה לשמוח או להתעצב על העלייה בערך הנכס שלי?

לדעתי, את צריכה להתעצב, בגלל סיבה אחת פשוטה: כאשר ערך הדירה שלך עולה, סביר להניח שגם ערכה של דירה חלופית, שאולי תעניין אותך, יעלה. לכן אינך יכולה לממש את ההנאה שלך מעליית ערך דירתך בצורת קנייה של דירה יותר מוצלחת מזו שיש לך. מבחינה זו, אין לך מה לשמוח.

וגם מצד שני, כמו שאמרת, מאחר שסעיף הדיור מהווה כחמישית מהמדד, והעלייה החריגה במחירי הדיור משפיעה מאוד על המדד הכללי, (ולכן על נטל המשכנתה שלך) – יש לך סיבה להיות עצובה, כי את משלמת יחסית יותר עבור המשכנתה.

אז אולי בכלל כדאי לי למכור את הדירה שלי ולהתחיל להשקיע את הכסף בכל מיני אפיקים אחרים?

אני קטן בתחום העצות האינדיווידואליות. אבל אני חושב שיש היסטוריה בישראל בעסקי דירות. ועיון לאורך השנים מלמד, שמי שקנה דירה עשה עיסקה טובה, ומי ששכר דירה עשה עיסקה רעה. ההיגיון אומר דבר מאוד מאוד פשוט: אם שכר הדירה גבוה, או אפילו שווה-ערך למשכנתה, לעולם מוטב לשלם את הכסף כהחזר משכנתה מאשר לשלמו כשכר דירה.

לכן, גב' יחימוביץ, עצתי לך – אל תצאי מהבית כל כך מהר.

אימצתי את עצתך. ולסיום, תמפה לנו את העמדות השונות של הניצים בנושא זה. הרי יש המון גירסאות לטיפול בבעיה של התייקרות הדירות. לאוצר, למשרד השיכון ולמשרד ראש הממשלה יש עמדות שונות. מי אומר מה ומי צודק?

נתחיל במשרד האוצר. שם חושבים, שהבעיה המרכזית במחירי הדירות נעוצה בהפשרת קרקעות מועטת מדי על-ידי מינהל מקרקעי ישראל. לפי הנתונים שהם מסרו לי, מתוך תוכנית ממשלתית של מכירת 50 אלף יחידות קרקע לדירה, נמכרו בשנה הזאת 5,000 בלבד. במלים אחרות – מינהל מקרקעי ישראל בקושי מתפקד. אשר להליכי התכנון – לו זה היה תלוי במשרד האוצר, זה כל מה שהם היו עושים.

לאור הלחצים, משרד האוצר מוכן לעשות דבר מרכזי אחר נוסף, והוא – לתת תמריצי בנייה מזורזים, לאמור: מי שמתחיל לבנות בית (בדרך כלל קבלן), ובמקום לסיים את הבנייה בשנתיים יסיים אותה בשנה, יקבל מענק של 10,000 או 15 אלף שקל עבור כל יחידת דירה.

מה שכבר היה בתקופתו של שר הבינוי והשיכון אריאל שרון. נדמה לי שאז היה אפילו תמריץ עוד יותר גדול.

נכון, עמד היה התמריץ על 30 אלף שקל. ובאמת, מה שיקרה היום אצל ראש הממשלה די מחזיר אותנו לאותם ימים, כי אלה שמתנגדים לעמדת האוצר ובאים בהצעות אחרות, מביאים אותם רעיונות שבוצעו אז בשטח.

בקיצור, שילכו לחווה של אריק שרון ויקחו ממנו כמה רעיונות.

אנשי משרד האוצר, שמנסים לנגח את המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה, שמעון שבס, המציע לחזור ממש לבנייה ציבורית, אומרים: "תשמע, את החוכמה הזאת עשה אריאל שרון. הוא גרם למדינה נזק רב, גם בענייני שיכון. אנחנו יודעים, שבניית דירות ממשלתיות עלתה לאוצר המדינה בשנים ההם 10 מיליארד שקלים". כל דירה, לפי חישובי האוצר, סובסדה בכ-100 אלף שקל. "אז אם אתם רוצים", ממשיכים אנשי האוצר, "לחזור להוצאות הגדולות ההן, תדעו את המחיר, ותדעו גם, שמבחינה תקציבית אי-אפשר יהיה לעשות שום דבר".

כנגדם, אומר להם שמעון שבס: "תראו, כל מה שאתם אומרים, נכון. אלא מה? במדינת ישראל יש ביקוש ל-50-40 אלף דירות. הקבלנים הפרטיים בונים בערך 30 אלף דירות. אולי אתם יכולים לומר לי, איפה אמצא את היתר?"

לסיום, אם ראש הממשלה היה מבקש את שירותיך ושואל אותך מה צריך לעשות, מה היית מציע לו?

הייתי מציע לו לנסוע לחופשה באנטליה. אין לי עצות, זהו נושא מסובך. אני מאוד בעד חזרה לבנייה ציבורית מוגבלת, כלומר משהו כמו 5,000 דירות בשנה. אלא מה? יש סכנה מאוד גדולה, שאם יעשו זאת, יבנו את הדירות האלו בדיוק כמו שבנו אותן בתקופה של שרון – כלומר, איפה שלא צריך אותן. ואם כך, אז מוטב שלא יבנו בכלל. השאלה היא, האם הממשלה מסוגלת להחליט שהיא בונה מדי שנה כ-5,000 דירות, אבל במקומות שצריך. ואני די מפקפק ביכולת הזו.

נשארו לה ארבעה ימים

נראה ששביתת העובדים הסוציאליים לא ממש מזיזה לרובנו, למרות שאנחנו שומעים סיפורים מסמרי שיער. נביא סיפור, לא מהנוראים שבהם - סיפורה של יוליה, עולה חדשה מרוסיה, ותגובתה של נעמי אדליסט, מנהלת השירות הסוציאלי במרכז רפואי בני-ציון

יוליה: לא ענו לפקס

שלי יחימוביץ: נכנסת להריון ורצית לעשות הפלה. ספרי לנו מה קרה לך, מהרגע שהבנת שאת בהריון – מה עשית, למי פנית.

יוליה: הגעתי לקופת חולים ושאלתי מה עלי לעשות. שלחו אותי לבית החולים "רוטשילד". שם אמרו לי שתשעה שבועות הם כבר מצב חירום, ושלחו פקס דחוף לעובדים הסוציאליים השובתים, בו אמרו שבחורה בת 20 צריכה לעשות הפלה. לא קיבלו תשובה. שלחו שוב פקס, אחרי שבוע, ושוב לא קיבלו תשובה. הייתי שם היום ואמרו לי לבוא מחר, אולי יסיימו את השביתה. בינתיים אני כבר בשבוע ה-11. אפשר לעשות הפלה עד השבוע ה-12, כך שנשארו לי ארבעה ימים.

את רווקה, ואינך יכולה ללדת את הילד הזה.

נכון. אני חושבת שאני צעירה מכדי לקיים אותו בעצמי, אין לי כסף לכך וגם הורי לא רוצים בילד. הם הודיעו לי חד-משמעית, שאם אשאיר את הילד יזרקו אותי מהבית. גם אין לי 2,000 שקל להפלה פרטית.

את מעלה על דעתך, שאם השביתה לא תסתיים תוך 4 ימים, תיאלצי ללדת את הילד?

המצב שלי כל כך גרוע, שאני מסוגלת לעשות צעד נואש.

אל מי את יכולה להפנות בקשה לעזרה?

אין לי מושג. אני רק רוצה שיעזרו לי לסיים את הפרשה.

נעמי אדליסט: השביתה תשפיע על החברה

הסיפור הזה, בכל שהוא עצוב וקשה, עדיין אינו מהקשים שאנו שומעים בימים האחרונים.

נעמי אדליסט: אמת, הסיפורים בהם אנו מטפלים יום יום הם קשים מאוד, אבל גם סיפורה של יוליה הוא כזה. ואנחנו מבקשים מכל מי שרק אפשר לבקש, להתגייס ולהביא את השביתה לסיומה בצורה הטובה ביותר.

נדבר על המקרה הספציפי הזה: מה נשאר לבחורה הזאת לעשות בארבעת הימים שנותרו לה?

לקוות שהשביתה תבוא לסיומה, כדי שנוכל לאשר לה את הפסקת ההריון, המגיעה לה על פי החוק, מאחר שהיא רווקה. על פי החוק, עובדים סוציאליים צריכים לשבת בוועדת הריון. בגלל השביתה איננו יכולים לעשות זאת, כך שלא ניתן לטפל בעניינה, והיא מסתובבת אצלנו בשירות כבר מספר שבועות, בוכה ומספרת את סיפורה העצוב. ככל שאנחנו מודעים לקושי האישי שלה, איננו יכולים לעזור לה.

יוליה: "אני חושבת שאני צעירה מכדי לקיים את התינוק בעצמי, אין לי כסף לכך וגם הורי לא רוצים בילד. הם הודיעו לי חד-משמעית, שאם אשאיר את הילד יזרקו אותי מהבית. המצב שלי כל כך גרוע, שאני מסוגלת לעשות צעד נואש"

לא עולה על דעתכם לאשר בכל זאת טיפול בכמה מקרים מיוחדים ובוערים כמו זה, ובכל זאת לשלוח עובד סוציאלי שיישב בוועדה הזאת?

הרי אין כאן גבול. כל המקרים שאנחנו מטפלים בהם הם המקרים הקשים של החיים, המצויים בכל הרבדים של האוכלוסיה. לא מדובר באוכלוסיות מצוקה, אלא בכלל התושבים. הריונות בלתי מתוכננים עלולים לקרות בכל אחד מרבדי האוכלוסיה, ואם נתחיל להיענות ולהתגמש, אין לזה סוף משום שכל המקרים עצובים, דחופים וקשים. תאמיני לי, שקשה לי מאוד לעמוד מול בחורה כמו יוליה ואחרות.

כלומר, יוליה ואחרות, וגם אחרים, הם בשר התותחים בשביתה הזאת, כמו שהחולים הם בשר התותחים בשביתת הרופאים והאחיות.

אמת, ואם זה נוגע לשר האוצר, או לממונה על השכר, נראה לי שאחרי חמישה שבועות הגיע הזמן שיביאו את השביתה הזאת לסיומה בצורה הטובה ביותר, ונוכל לטפל בכל המקרים שיוליה היא רק דוגמה להם.

למרות הסיפורים קורעי הלב, לא שומעים עליכם. מדוע?

זה לא ברור כלל. יכול להיות שלמי שנמצא למעלה ויש לו הקשרים המתאימים, זה לא נוגע. אבל אם כל אחד מאלה שצריכים לשבת איתנו במשא ומתן יבוא לכאן וישמע את הסיפורים ויראה את הדברים נכוחה לעיניו – יכול להיות שמשהו יזוז בנימי נפשם והדברים יתחילו להתקדם.

אז כשמשבשים לנו את קווי הטלפון, אנחנו קופצים לשמיים. אבל כשאנחנו שומעים סיפורים איומים כאלה, לא מזעזעים גם אותם?

כנראה, ואין לי שום הסבר הגיוני למה המצב הוא כפי שהוא. אחרי חמישה שבועות שביתה, והמצב הולך ומחמיר. אלה דברים שאיננו יכולים למדוד אותם בכמות, אבל איכותם תימדד לאורך זמן. אם אחד התפקידים של עובדים סוציאליים הוא להביא לתפקוד טוב של החברה, לדברים האלה יהיו תוצאות. לאי-הטיפול שלנו בכל אחד מהמקרים – אם זה הפסקת הריון או כל אחד מהדברים האחרים – יהיו תוצאות ביחס לחברה הישראלית.

אני זוכר אותך מהתנועה

מה משותף לשגריר ישראל בארה"ב, איתמר רבינוביץ, לכתבנו המדיני שלמה רז ולחידונאי דן חמיצר? – כולם היו בתנועת צופי רמת-גן, החוגגת היום 50 שנה לקיומה

שלי יחימוביץ: בוחן פתע: מה זו "שבועת הצופה"?

איתמר רבינוביץ: נכשלתי.

דן חמיצר: "באמונתי, אני מבטיח שאעשה כל מה שביכולתי למלא את חובתי לארצי, מולדתי, לעזור לאחרים בכל זמן".

שלמה רז: לא נכון, זו שבועת הצופה. שבועת הצופה היא בכיתה ד' מישלת.

חמיצר: זה עוד כלום, אני יכול להביא לך את הגירסה שפורסמה לראשונה בעברית ב-1927.

רז: באיזה גדוד היית?

חמיצר: ב"עצמון".

רז: אני הייתי ב"גולן". אני זוכר אותך, כשהייתי בכיתה ד' ובלהקת הריקודים של הגדוד, ומי שקצת מכיר אותי יודע שזה לא כל כך מתאים לי. כשפגשתי אותך לראשונה, אני זוכר שנתת לי עצות.

רבינוביץ: אני בוגר גדוד "ירדן", ולא הייתי אף פעם בין הרוקדים.

איך השפיעה תקופת הצופים על חייך?

רבינוביץ: זה היה בשבילי פרק חשוב, כמו לשכבה שלמה של בני הגיל שלנו ברמת-גן באותן שנים. אני חושב שצופי רמת-גן היו מעין קרקע-ביניים בין מה שנקרא "תנועות הנוער של ארץ-ישראל העובדת" בעיר שהיתה בעלת צביון "אזרחי", כלשון אותם ימים, לבין מה שנקרא "חברות סלוניות". הנוער של סוף שנות ה-50 וראשית שנות ה-60 נחלק בין אלה שהסכו לחברות סלוניות, שנפגשו בימי שישי למסיבות ריקודים, לבין אלה שהלכו לפעולות.

אז מתי רקדת את הסלואו הראשון שלך?

כשהחלטתי שאינני הולך לנח"ל.

חמיצר: לאן היית אמור ללכת?

רבינוביץ: הגרעין שלנו הלך לבית-העמק, ואני החלטתי ללכת לעתודה האקדמית.

אני רוצה לומר לכם, במאמר מוסגר, שכל מיני אנשים בדיוק עומדים כאן מעבר למחיצת הזכוכית ועושים לי "גם אני, גם אני". ברור שלא אוכל להכניס את כולם, אבל אצא מהתעמתה ואניח לחמיצר לנהל את העניינים.

חמיצר: רז, שאל את איתמר כמה שאלות, הוא הרי היה מהמדריכים הוותיקים.

רז: אני מרשה לעצמי – גם ככתב מדיני – לקרוא לו איתמר, ואגלה כאן סוד מאחורי הקלעים: גם אתמול דיברתי איתו ושאלתי מה קורה. אבל אני לא זוכר אותו מהצופים, כיוון שהוא קצת יותר מדי מבוגר בשבילי. אני הגעתי לצופי רמת-גן במחצית השנייה של שנות ה-60, ואצלנו אף אחד מהחברים שלי לא הלך לנח"ל. כולם ניסו – ודי הצליחו – להגיע ליחידות הקרביות הכי מפוארות שהיו באותם ימים. עד היום אנחנו שומרים על קשר מצוין.

חמיצר: אני חושב שכדאי להדגיש את המיוחדות שלנו – וזו לא רק נוסטלגיה מסוימת של אנשי תנועת נוער – כי לצופי רמת-גן היה בכל זאת ייחוד ארצי: זו היתה מעצמה אמיתית בתקופות שזה לא היה כל כך מקובל בארץ. ברמת-גן, אם לא היית בצופים – לא היית.

רז: נכון, כולם הלכו לצופים ברמת-גן, אני בכלל מגבול רמת-גן-גבעתיים, כלומר, היו לי אלטרנטיבות. אבל נסחפתי בזרם הגועש וזה לצופי רמת-גן, למרות שזה היה מאוד רחוק מבית הורי, שגרו ליד גן הקופים. והליכה לצופים היתה אז כמעט מסע מזורז, אבל הלכתי לשם יחד עם עוד כמה חברים מהשכונה, והיינו בתנועה מכיתה ד' ועד הצבא. חלק מאיתנו תרמו לצופים גם אחרי הצבא.

חמיצר: איתמר, כשגריר, אתה לא נתקל בכל מיני אנשים שפונים אליך בבקשות טובות, על סמך זה שהם זוכרים אותך מתקופת הצופים?

רבינוביץ: למען האמת, לא כל כך, אם כי מפעם לפעם – גם בארצות-הברית – אני פוגש רמת-גני מהצופים. גם השגריר שלנו בפקין, משה בן-יעקב, הגיע כמדריך שליח להדריך את הגדוד שלי, כשהיינו בשביעית. כך שהחוטים של הרשת הזאת נפרשים בכל מיני מקומות.

רז: זה דווקא מאוד משמח אותי. השאלה היא, אם תהיה לי איזו פרוטקציה אצלך, לעומת כתבים מדיניים אחרים, בתוקף העבר המשותף.

רבינוביץ: כדי לסדר את המפה הרעיונית ראו: הזכרת את גבול רמת-גן-גבעתיים. גבעתיים היתה, בחלקה לפחות, עיר של תנועת הפועלים, בעיקר שכונת בורוכוב. היתה גם שכונה רמת-יצחק, שהיה בה שיכון גדול מאוד של ההסתדרות. והנוער מהאזורים האלה הלך בדרך כלל לנוער העובד, למחנות העולים או לשומר הצעיר. ברמת-גן היה גרעין רוויזיוניסטי חזק מאוד וסניף פעיל של בית"ר. נקודות המפגש של הנוער שהלך לתנועות השונות היה בדרך כלל בבתי הספר התיכוניים: "אוהל-שם", שהיה התיכון המרכזי בעיר, "דביר", שהיה תיכון פרטי, "בליך" ותיכון גבעתיים. בעלי האוריינטציות השונות היו נפגשים שם על בסיס יומי, והדיון הפוליטי של אותם ימים היה מתנהל בין מי שייצגו את האוריינטציות השונות.

סיורים משותפים ביריחו. מרקם יחסים שביר (צילום: דו"צ)

עיר במבחן

אהרון קליין

בין הראשונים שעברו אתמול בעיר יריחו, שנפתחה לתנועה סדירה של ישראלים, היה גם סגן שר הביטחון, מרדכי גור. המגבלה היחידה המוטלת כרגע על הישראלים העוברים בעיר, ובכללם סגן השר, היא האיסור לעצור את הרכב בתחום איזור יריחו. המגבלה הזאת תוסר בימים הקרובים, וזאת בהתאם למצב הביטחון שישרור בעיר.

מרדכי גור היה בין הראשונים שהגיעו למחסום המשותף על כביש 90, בסמוך לצומת ורד יריחו. גור קיבל מחיילי המחסום דף הסברים לעובר בשטח הישות הפלסטינית. הוא נתבקש לחתום, שהוא מבין את הנאמר ומתחייב למלא אחר כל ההוראות המופיעות בדף ההסברים, בדבר ההוראות לפתיחה באש, וחובותיו וזכויותיו של הישראלי העובר.

ההרוג הראשון ביריחו, ישראלי או פלסטיני, יהיה אבן בוחן לעמידות ההסכם שנחתם. לשני הצדדים ברור שניתן לשבור בקלות את מרקם היחסים המתהווה בעיר. בפיקוד מרכז מתכוננים לכל אפשרות, כמו למשל התגרות ישראלים בשוטרים פלסטינים ופתיחה באש לעברם בתואנה של הגנה עצמית, והגיעו לסיכום עם מפקדי המשטרה הפלסטינית, לפיו יפעיל צה"ל "כוח התערבות מהיר", שיפעל בתקיפות לחיסול האירוע ויוציא את המתגרים אל מחוץ לשטח הישות הפלסטינית

אב-טיפוס לעתיד

רגישותה של יריחו, כעיר במבחן, ברורה לשני הצדדים, הישראלי והפלסטיני. אב-טיפוס לדגם, שאם יצליח – יועתק לערים אחרות ביהודה ושומרון. שני הצדדים מודעים לעובדה, שהרוצה לשבור את מרקם היחסים המתהווה בעיר, יכול לעשות זאת בקלות יחסית. מצבים אבסורדיים, הרי אמון, יכולים להיווצר בתוך דקות.

הדוגמה הקלאסית, שיש לה אינספור ורסיות, היא התגרות ישראלים – והנחה הרווחת היא שיהיו אלה מתנחלים – באנשי המשטרה הפלסטינית בעיר, ופתיחה באש לעברם בתואנה של הגנה עצמית. במקום יתפתחו חילופי אש, וצה"ל, השוהה בכוננות מחוץ לאיזור, ייאלץ להתערב לטובת היהודים. שיומר את התגרות במתכון, ההתערבות אף יכולה להיגרר לחילופי אש עם המשטרה הפלסטינית. מה לא עושים כדי להציל נפש יהודי,

דוגמה זו היא אחת האופציות, שלקראתן מתכוננים בפיקוד המרכז. הנושא הרגיש הועלה גם בפני הפלסטינים, ולפחות על הנייר יש סיכומים המניחים את הדעת. אולם המציאות הרי עולה על כל דמיון, ועל כל תכנון מוקדם באשר הוא. המצב בשטח, למרות ההבנות והסיכומים, יכול להתדרדר לתקרית, שתעיב על יחסי השכנות הנרקמים בין הצדדים. ההרוג הראשון ביריחו, ישראלי או פלסטיני, יהיה ללא ספק אבן בוחן לעמידות ההסכם שנחתם.

בפיקוד המרכז עדיין קוראים לזה "משחקי מלחמה", למרות שמדובר בעצם ב"משחקי שלום", גם אם יהיו מעורבים בכך פעילות אלימה ואף ירי. במסגרת "משחקי המלחמה" נבדקו סיטואציות שונות, שיכולות להיווצר בעיר, בכל קשת התחומים. נקודות תורפה מוקדו והוכחו. לחלק מהן פתרון שניתן למוצאו בהסכם שנחתם בקהיר, אולם עדיין נותר תחום אפור נרחב למדי, שאינו מכוסה בסעיפים ברורים בהסכם עזה ויריחו.

"כוח התערבות מהיר"

לנוכח מציאותן של נקודות התורפה, הושג סיכום עם מפקדי המשטרה הפלסטינית. על פי סיכום זה, יפעיל צה"ל "כוח התערבות מהיר", בכל מקרה של התגרות מצד ישראלים, שעלולה להתפתח למצב מסוכן. "כוח ההתערבות המהיר" הינו כוח עתודה, בכוננות של 24 שעות מסביב לשעון, והוא יוזנק בתוך דקות לתוך השטח.

על פי הסיכום, הכוח יוזעק על ידי חדר המבצעים המשותף לישראל ולפלסטינים, לאחר שהסיור המשותף הגיע למסקנה שאינו יכול, ואולי לא רצוי, שהוא יתערב. "כוח ההתערבות המהיר" ייכנס לשטח ויפעל במהירות לסיכול כל פרובוקציה מצד ישראלים. הכוח יפעל בתקיפות רבה לחיסול האירוע בעודו באיבו, ויוציא את המתגרים מחוץ לשטח הישות הפלסטינית. דוגמה לא מחייבת לפרובוקציה היא הפיכת דוכני ירקות בשוק של העיר – תרגולת ידועה של מתנחלי חברון.

ראשי המשטרה הפלסטינית בעיר יריחו, ח'אג' איסמעיל וסגנו, סערי נאג'י, הסכימו, כי במקרה כזה יש להתיר לכוח ישראלי לעשות את ה"עבודה" המורכבת, לה אין הם מוכנים ומאומנים. הישראלים הסבירו להם, תנו לנו לעשות את העבודה; נעשה זאת מהר, מבלי לפגוע ככל האפשר בסמכות שלכם על השטח. נסיים זאת מהר, ונצא מיד.

יריחו כבר לא כמו חברון

ראוי לציין, כי התגרות היא מצב בו עדיין לא נפתחה על ידי אחד מהצדדים אש תכליתית. ישראלי שיפתח באש מכוונת, ללא הצדקה, יירה על ידי המשטרה הפלסטינית או הסיור המשותף. הוראות הפתיחה באש בשטח האוטונומיה "הדוקות" ביותר. ניתן לפתוח באש רק בתגובה לירי מכוון, או במקרה של התנפלות דוקר עם סכין. חל איסור לפתוח באש כתגובה לזריקת אבנים. יריחו היא כבר לא כמו חברון.

במהלך הימים האחרונים היו רבים מתושבי יריחו באופוריה. כניסת השוטרים הפלסטינים, מכוח חטיבת אל אקצא של צבא השחרור הפלסטיני, הוציאה מאות מהם לרחובות. אבנים שהושלכו "בטעות", ואולי שלא בטעות, לעבר כלי הרכב של הסיורים המשותפים, לא נענו בירי תגובתי. הכל לפי הסיכומים. במהלך החגיגות ביום שישי נפצע קצין פלסטיני מאבן, שהושלכה לעבר כלי רכב בו ישב ופגעה בראשו. הקצין אושפז במצב קשה בבית החולים בעיר. גם במקרה זה לא הגיבו אנשיו בירי לעבר ההמון.

בית הכנסת היהודי בחברון הוא נקודת חיכוך רגישה בשטח איזור יריחו. אנשי הישיבה ומתפללים במקום, משתייכים לגרעין הקשה של המתנחלים. בימים ובשבועות הקרובים צפוי שיסתפחו אליהם בודדים או קבוצות מאנשי הימין, שיגיעו במטרה אחת: לעורר פרובוקציות, להתגרות ולנסות לערער את ההסכם.

למפקדי המשטרה הפלסטינית הובהרה שוב ושוב רגישותו של בית הכנסת. לאור זאת, הם הציבו בבית הכנסת קצין בדרגת רס"ן, כמפקדם של 10 שוטרים.

ביריחו יושבים היום 462 שוטרים פלסטינים, ומפקדיהם: מספר כזה של שוטרים יכול לעמוד ולמלא את כל המשימות המוטלות עליו. אולם יש לזכור, כי על פי הסכם עזה ויריחו, יכולים לשבת ביריחו כ-3000 שוטרים. כך שבתקופה הקרובה צפויים להגיע לשטח איזור יריחו עוד כ-2500 שוטרים, ואולי יותר.

יריחו היא הבירה הזמנית של הישות האוטונומית הפלסטינית, ולכן יתכן שהפלסטינים יעבירו לעיר זו שוטרים על חשבון רצועת עזה, מתוך כוונה להגן ולאבטח את מוסדות הישות הפלסטינית שעוד יוקמו בה.

ארץ יפה

צביה בן-שלום

לציית לשוטר פלסטיני

לא נפלתי במידגם של המשתתפים במשאל המסורתי של "דחף", שתוצאותיו מתפרסמות בגליון יום שישי של "ידיעות אחרונות", וכך נחסכה לי ולשואלים מבוכה רבה. כי אילו נשאלתי, האם אני מוכנה לציית לשוטר פלסטיני (זה היה הפעם נושא המשאל), הייתי משיבה, ספונטנית, בשאלה נגדית: מה יש לשוטר פלסטיני לחפש ברחוב דיזנגוף?

לדידי, השאלה היא רטורית. הסיכויים ששוטר פלסטיני יעצור אותי מול הבית ויוכיח שעברתי את הכביש 10 מטרים ממעבר החציה (שזאת העבירה השכיחה ביותר אצלי), שואפים לאפס. לפי אותו היגיון אפשר לשאול אותי, האם הייתי מצייתת לשוטר אנגלי. לא, סליחה, כאן השאלה הגיונית יותר. כי הסיכוי להיתקל בשוטר בריטי גבוהים מאלו של היתקלות בשוטר פלסטיני.

מאז מלחמת ששת הימים ביליתי בלונדון הרבה יותר מאשר מעבר לקו הירוק. רגע, תנו לערוך חשבון. ביריחו דווקא הייתי מוקדם מאוד, עוד ביולי 67. לקחתי את הילד לבקר את אביו, שנעשה לנו לפתע חייל אמיץ, השומר על הירדן. היה נחמד, ביקרנו בבית הכנסת העתיק, שהתגלה מיד אחרי שחרור עיר התמרים, וכונה בפי המילואימניקים "בית הכנסת של יהושע בן נון". ביום שביקרנו שם, נערכה בבית הכנסת חתונה של אחד החיילים, שהוגדרה כחתונה העברית הראשונה מאז יהושע בן נון, למרות שלא שמענו על חתונה כלשהי בימי יהושע. באו המון אורחים והיה מאוד נחמד. אפילו הילד נהנה, בעיקר מהנסיעה. מאז שהחייל האמיץ שלנו חזר מיריחו, לא ביקרנו בה, כי אפילו אם איבד שם משהו (ואין ספק שאיבד במשך חודש וחצי שישב שם), זה לא היה שווה את הטרחה.

גם בעזה ביקרתי רק פעם אחת. בהתחלה, ב-68' או 69'. אגודת העיתונאים אירגנה טיול לחבריה. נסענו באוטובוס ממוגן, עם מדריך סטריוטי, שפיספוסיו הרגיזו רבים מאתנו. סיירנו באזור, כולל מחנות צבא, נפגשנו עם המושל, ראינו את רצפת הפסיפס של בית הכנסת העתיק וקנינו בשוק מתנות לילדים. לא משהו מיוחד. מאז לא ביקרתי בעזה, כי אכן לא איבדתי שם כלום.

בניגוד ליריחו, שלא הויוה לי בכלל, על עזה חשבתי די הרבה, כי הבן עשה שם בט"ש כשהיה בקורס קצינים, ובעלה של הבת שירת פעמים אחדות במילואים, מה שהכניס את כל המשפחה ללחץ.

חוץ מזה חציתי את הקו הירוק פעמיים, כדי להגיע לסנור, לבקר את הבן בטירונות, וזה היה די מזמן. נסענו בשיירה של הורים, בקושי הסתכלנו בנוף. הכבישים היו משובשים, צבעי הנוף דהויים, ילדים בצידי הדרך הניפו מולנו אגרופים. שמחנו לחזור הביתה בשלום, ועוד יותר שמחנו, כשהחזרה של הבן חזרה לתחומי הקו הירוק.

יש להניח, שאילו באותם הימים היו שוטרים פלסטינים, ואילו פגשתי אחד מהם, הייתי מצייתת לו בלי בעיות. כמו שאני מוכנה לציית לשוטר אנגלי בלונדון, ולשוטר צרפתי בפריס, לא כל שכן לשוטר פולני בוורשה. אבל לאף אחד מהם לא אציית אצלי בבית, בתל-אביב, או בחיפה, או בכבישי הארץ. בשביל זה לא חסרים שוטרים משלנו, שלהם אין לי ברירה אלא לציית.

איזה תסכול

הם שוב עושים לי את זה, המנוולים האלה: שוב משאירים אותי בצד, מתוסכלת ואומללה, מרגישה כזאת קטנה, כזאת לא חשובה, פסיק.

בפעם הראשונה זה קרה לי לפני שנים אחדות, כשכל המי ומי קיבל מעטפות נפץ, ואני רק חלמתי. כל יום פתחתי את התיבה, לקחתי ליד, ברחילו וברחימו, מעטפה מהביטוח הלאומי, מיחצ"ן זה או אחר, מבנק דור בחו"ל, מהבנק – וכלום, כלום, כלום... אף לא אחת מהן היתה ממולכדת. כולן נפתחו כרגיל. אף לא אחת נראתה חשודה, במידה שתצדיק הזמנת משטרה – ותכניס אותי לרשימת האח"מ. והתפרצתי מרוב תסכול.

ועכשיו זה חוזר על עצמו. ההרגשה הזאת של אפסיות, של חוסר חשיבות, של להיות "אאוט". גם עכשיו אני לא ברשימת החשובים, שמצותתים לטלפונים שלהם. כל המי ומי בפנים, החל בנשיא המדינה עד לאחרון המשכתבים באחד העיתונים הגדולים. פוליטיקאים, אנשי עסקים, אנשי ביטחון, נשים של, עורכי דין, בנקים, ובעיקר עיתונאים. ואני – כאילו אינני קיימת. לא מצותתים לי. השיחות שלי לא מעניינות אותם.

איך הם יכולים לדעת שהשיחות שלי לא מעניינות, אם הם אפילו אינם טורחים לצותת להן? מנוולים! יום אחד אני אהיה גדולה, ואתם עוד תתחננו שארשה לכם לצותת לי, או לשלוח לי מעטפות נפץ...

לבכות או לשמוח

מוצאי שבת זה הזמן שאני הופכת לפטריוטית. שמחה בחלקי, אוהבת את ארצי ומולדתי, ולא מתרגשת מכל המשאלות. לא מזיז לי הכיבוש הנאור, לא ההתנגדות בעד ונגד, לא שביתת העובדים הסוציאלים, לא שיחה ממתינה של בזק, לא השתות הרבנים, לא המדד, לא נפילת הבורסה. כלום. טוב לי פה, ממש טוב.

כי במוצאי שבת אני צופה ב"רואים עולם", ולא יודעת אם לבכות או לשמוח. לבכות – כי מה שקורה בעולם הגדול מזעזע אפילו ציניקנים קשוחים. מה טבח, מה רעב, שם מהומות, המגיפות עוברות, הקטסטרופות חוזרות, הצבא לוקח את העניינים לידיים... ממש בא לבכות על מה שאנשים מסוגלים לעולל לבני עמם.

ובמקביל – בא לשמוח, כי אצלנו בכל זאת המצב לא כל כך נורא.

בעצם, מה אני יודעת – אולי אלה בחו"ל, כשהם צופים באמצעות הלוויין בכתבות מישראל, מרגישים כמוני?

מבזקים כלכליים

צפון ריין וסטפליה מציעה לנקות את הקישון

■ מדינת צפון ריין וסטפליה שבגרמניה, שפתחה באחרונה נציגות כלכלית בישראל בראשות ישראל גת, פנתה למשרדי הממשלה בהצעה לקבל על עצמה את פרויקט ניקוי נחל הקישון והפיכתו לאיזור תיירות וקיט. עלות הפרויקט מוערכת בעשרות מיליוני דולרים.

נציגי צפון ריין וסטפליה מוכנים לנצל את הידע שהצטבר אצלם בפרויקטים דומים בנהר הרוהר ובעמק הרוהר, וכן להעמיד לרשות הפרויקט מימון מחברות עסקיות גרמניות.

נמסר, כי ההצעה הועברה למשרדי הממשלה הנוגעים בדבר – משרד הפנים, המשרד לאיכות הסביבה, משרד החקלאות ומשרד התחבורה.

זנבר בעד מטבע פלסטיני בכמות מצומצמת

■ הנהגת מטבע פלסטיני בכמות מצומצמת לא תיצור בעיה מוניטרית, ומבחינה כלכלית אין סיבה להתנגד לבקשה כזאת מצד הפלסטינים, אף כי ברור שבעיקרה זו שאלה פוליטית – אמר אתמול משה זנבר, יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי, בהופיעו בפני חברי המפלגה הליברלית העצמאית ומדרשת פורדר.

לדבריו, מבחינה כלכלית אין הצדקה שהפלסטינים יקימו נמל מים או תחנת כוח בעזה, משום שהם יכולים להיעזר בנמל אשדוד ובתחנת הכוח הסמוכה.

יש לעבור לחשיבה אזורית, של הקמת פרויקטים משותפים למדינות האיזור. נמל עקבה יכול לשרת את אילת, ונמל תעופה באילת ישרת גם את עקבה, סבור זנבר. הוא הבהיר, כי הוא מחייב שיתוף פעולה בין המשק הישראלי למשק הפלסטיני, למרות שהמסחר והמשק החקלאי ייצאו נפגעים מכך בשלב ראשון.

לעומתו, סבור יו"ר מדרשת פורדר, יהודה שערי, כי המשק הישראלי והפלסטיני צריכים לפעול בנפרד, בלי קשר ביניהם, משום שקשר שכזה עלול להתפרש אצל הפלסטינים ככפייה מצד ישראל.

השתלמות ליזמים

■ המרכז הישראלי לניהול יקיים השתלמות בת יום ליזמים מתחילים, כיצד להכין תוכנית עסקית. מדובר בטכניקה של ניתוח כלכלי מסודר, המאפשרת קבלת תחזית עסקית לרווחיות המיזם העסקי.

את ההשתלמות, שתתקיים מחר, ה־19 במאי, במלון שרתון בתל־אביב, ינחה קותי לוריא, מנכ"ל ניהולית אחזקות והשקעות, המשמש כיועץ לשיווק לשיפור השירות לעסקים פרטיים ולחברות ציבוריות.

מנכ"ל המי"ל, חיים קמיניץ, מסר כי מטרת ההשתלמות היא להקנות ליזמים ידע מעשי בהכנת תוכנית עסקית, בכלל זה איסוף מידע וניתוח הסביבה העיסקית, תכנון העסק, כתיבת תוכנית עסקית לפי עקרונות ושיווקה לקהל־המטרה. לדבריו, לימוד העקרונות הכרוכים בכתיבת תוכנית עסקית יאפשר ליזמים להפוך רעיון למציאות עסקית ממשית.

עוד מסר קמיניץ, כי במסגרת ההשתלמות יושם דגש על הגדרת מטרות העסק, ניתוח פוטנציאל השוק וקביעת אסטרטגיה להקמתו. לדבריו, השאיפה היא שבסיום ההשתלמות יוכל מרבית המשתלמים להכין בעצמם תוכנית עסקית.

שרידות גבוהה לעסקים של עולים חדשים מטופחי מט"י

■ 65 מתוך 70 עסקים שהוקמו בשנתיים האחרונות על־ידי עולים חדשים בסיוע מט"י חיפה ממשיכים בפעילותם העיסקית – כך עולה מסקר מקיף שערך המרכז לטיפוח יזמות עסקית בחיפה.

עם 10 מן העסקים האלה נותק הקשר, אך ברור שהם ממשיכים בפעילותם, משום שבדיקה העלתה כי הם מתמידים בהחזר ההלוואות שנטלו לצורך הקמת העסק. רק 5 מתוך 70 העסקים שנסקרו הפסיקו את פעילותם העיסקית. כל העסקים הוקמו על־ידי עולים חדשים מחבר העמים.

מנכ"ל מט"י חיפה, מרדכי שביט, אומר כי זהו שיעור מדהים של הצלחה בניהול עסקים חדשים. לדבריו, הוא נובע מהקפדה על בחינת הפוטנציאל העיסקי של כל עסק ועסק על־פי תחומו, מיקומו הגיאוגרפי והתוכנית העיסקית שהוכנה קודם לכל פעולה של השקעה וגיוס אשראי.

בשנתיים האחרונות סייע מט"י חיפה להקמת 92 עסקים חדשים על־ידי עולים, מהם 45% בתחום השירותים (גני־ילדים, מכון קוסמטיקה, סנדלריה, מרפאות, מספרות, סדנה לתיקון רמזורים, מועדון לטיפול אופנים ועוד). 37% מן העסקים הם בתחומי התעשייה והמלאכה (מפעל דגים, מפעל ממתקים, בתי־מאפה, מפעלים לעיבוד בשר ועור), 11% בתחום המסחר ו־7% מהם בתחום הבנייה.

בעלי עסקים אלה השקיעו מהונם העצמי סך כולל של 1.1 מיליון שקל, נטלו הלוואות מן הקרנות המיועדות לעידוד יזמות בהיקף כולל של כ־3.3 מיליון שקל וקיבלו אשראי מן הבנקים בהיקף כולל של כ־650,000 שקל. היקף ההשקעה הכולל מכל המקורות בהקמת 92 עסקים אלה הגיע לכ־5 מיליון שקל. לדברי שביט, "פירוש הדבר כי עלות הקמת עסק אחד הגיעה לכ־54,000 שקל בממוצע, ואם נניח הנחה זהירה שכל עסק מייצר שני מקומות עבודה, הרי משמעות הנתונים היא כי בסכום של כ־27,000 שקל נוצר מקום עבודה חדש לעולה חדש".

"מבחינה לאומית", אומר מנכ"ל מט"י חיפה, "זו עלות נמוכה ביותר. אם נביא בחשבון את שרידותם של העסקים האלה, פירושו של דבר כי זו דרך יעילה וזולה לקליטה מלאה ומוצלחת".

ביטוח החיים על חשבון הבנק

■ בנק המזרחי יוצא במבצע חדש של הלוואות לרכישת רכב, הכולל ביטוח חיים על חשבון הבנק, שישמש גם להבטחת החזר ההלוואה, וכן אפשרות להנחה ניכרת בדמי ביטוח מקיף לרכב.

במסגרת המבצע ניתן לקבל מימון של 100% כנגד שיעבוד הרכב בלבד, ללא צורך בבטחונות נוספים. הבנק יסתפק במקרה זה בעובדה שלרכב יש ביטוח מקיף, שניתן לקבלו באמצעות הבנק בתנאים נוחים ומועדפים.

ביטוח החיים, שיינתן ללווה שגילו עד 55 שנים על חשבון הבנק, יהיה בגובה היתרה הבלתי מסולקת של ההלוואה.

המזרחי מציע במסגרת המבצע הלוואות לרכישת רכב חדש ומשומש במגוון מסלולים ובריבית נמוכה, כגון הלוואות לא צמודות, בריבית קבועה או ניידת, והלוואות צמודות למדד או לדולר בריבית קבועה או ניידת. תקופת ההלוואות תהיה עד ארבע שנים ברכב חדש, ועד שלוש שנים ברכב משומש. סילוקן יהיה בתשלומים חודשיים.

ההלוואות במסגרת המבצע פטורות מעמלת סילוקין. אישור ההלוואות נתון לשיקול דעת הבנק.

הדולר בציפייה לחידוש שיחות הסחר עם יפן

כסף עולמי

ארה"ב

בראשית השבוע שעבר (6־13.5.94) נסחר הדולר ברמה של 1.6575 ביחס למר"ג ושל 102.40 ביחס לין. האווירה בשוק הושפעה מציפיות למהלכי הפדרל ריזרב, שאמור היה להודיע על העלאה נוספת של שיעורי הריבית בארה"ב.

פרסום נתוני התעסוקה החיוביים גרמו לציפיות להעלאת ריבית ב־0.5 נקודות האחוז. סבורים, שהחשש מהתערבות בנקים מרכזיים בשוק סיפק תמיכה לדולר.

הבעיה החמורה ביותר שאיתה מתמודד השוק כרגע היא חולשתו של שוק אגרות החוב, על רקע החשש מעליית האינפלציה. כל עוד לא התייצבה התשואה של אגרות החוב, קשה לנבא התייצבות גם בשוק הכספים.

במהלך המסחר בשבוע שעבר החל הדולר להתחזק, לאחר שנפוצו שמועות כי הבנק המרכזי של שווייץ עוקב אחר שער הדולר. השמועות הוכחשו מאוחר יותר, אך הספיקו להזכיר לשוק את ההתערבות המשותפת של בנקים מרכזיים ב־4 במאי.

היחלשותו של הדולר בתקופה האחרונה הינה בעיקר תוצאה של יציאת משקיעים משוק המניות והאג"ח.

ידיעה שקלינטון וראש ממשלת יפן, הטה, סיכמו בשיחת טלפון לחדש את שיחות המסגרת לפני פסגת יולי, חיזקה את הדולר. נציג הסחר האמריקני, קנטור, אמר שהשיחה היתה מעודדת ושהוא מצפה כי היפנים יבקשו בימים הקרובים לפתוח מחדש במו"מ לא רשמי בנושא הסחר בין שתי המדינות.

הפדרל ריזרב אותת שיש בכוונתו לנהל מדיניות מוניטרית יציבה, על־ידי הנפקת אגרות חוב בריבית נמוכה מזו הנסחרת בשוק, ובכך סיפק את התחושה שאין בכוונתו להעלות בשלב זה את הריבית.

ההתחזקות בשוק האג"ח הביאה גם להתחזקות המטבע עד לרמה של 1.6793 מר"ג. הדולר המשיך להתחזק ל־1.6818 מר"ג, לאחר הורדת הריבית ע"י הבונדסבנק. לאחר שהסתבר שהפדרל ריזרב אינו נוקט צעד של העלאת ריבית, נסוג הדולר לרמה של 1.67.

לאחר פרסום התוצאות של הנפקת אג"ח של האוצר המשיך הדולר ונחלש. ההנפקה של אג"ח ל־10 שנים נתקלה בביקוש הנמוך ביותר זה ארבע שנים.

שר האוצר של ארה"ב, בנטסן, אמר שטעות היא לחשוב כי מימשל קלינטון רצה אי־פעם לגרום להיחלשות הדולר, ובכך סיפק תמיכה למטבע. המדד עלה ב־0.1% באפריל, לעומת תחזית של 0.3%, והנתון עורר ספקות אשר לכוונות המדיניות המוניטרית.

השוק היה נעול על ההנחה שתהליך העלאת הריבית יימשך. האינפלציה הנמוכה גרמה לשינוי השקפה זו.

גרמניה

הבונדסבנק שוב הכריז על ניוד שער ריבית ה"רכש החוזר" (Repo), ומצפים לירידה קלה בשיעורה. ריבית הRepo ירדה מ־5.41% ל־5.35%, וירידה זו סיפקה גם היא תמיכה לדולר.

הבנק המרכזי של גרמניה החליט להוריד את ריבית הלומבארד במחצית האחוז, ל־6%, ואת ריבית הניכיון בחצי אחוז, ל־4.5%. בעקבות מהלך זה קפץ שערו של הדולר ביחס למרק לרמה של 1.6818.

הורדות הריבית היו צפויות, אך שיעור ההורדה (חצי נקודת האחוז) היה גבוה מהצפוי.

בריטניה

השטרלינג התאושש מעט בשבוע שעבר, ונסחר ברמה של 2.4865 מר"ג. לוחצות על המטבע הבריטי דאגות פוליטיות פנימיות, לקראת הבחירות באירופה ב־9 ביוני, וכן תוצאות הסקרים האחרונים, המצביעים על ירידה חדה בפופולריות של מפלגת השלטון וראש הממשלה ג'ון מייג'ור בקרב הציבור.

	שער המטבעות ביום ל		
	מר"ג	לישט"ש	ין
השער הגבוה ביותר	1.6520	1.5025	102.25
השער הנמוך ביותר	1.6810	1.4855	105.25

יפן

העודף בחשבון השוטף של יפן ירד בחודש מארס ירד ל־15.76 מיליארד דולר, לאחר 18.79 מיליארד.

תחזיות ל־20.5.94	
מר"ג	1.6775
ין	105.00

ראש הממשלה הטה אמר, כי הוא מקווה שממשלתו תגיע להסכמה על תכנית רחבה לפתיחות השוק המקומי לתחרות זרה עד אמצע יוני.

היין נחלש לרמה של 104.53 ין לדולר. הבנק המרכזי של יפן התערב במסחר בסביבות 104 ין, וחיזק את הדולר.

רכישות ספקולטיביות של ינים, וכן מכירות דולרים כנגד ין ע"י יצואנים יפניים, חיזקו את היין.

ESM

הבנק המרכזי של צרפת הוריד את רמתה של ריבית ההתערבות משינוי זה, ונסחר ברמה של 3.4275 פר"צ למר"ג.

הבנק המרכזי של דנמרק הוריד מ־5.6% ל־5.5%. הפר"צ לא נחלש כמעט ביחס למר"ג כתוצאה אף הוא על הורדת שערה של ריבית "הרכש החוזר" ל־5.7%, מ־5.8%.

ברלוסקוני החליש את הלירטה

הלירטה האיטלקית נחלשה ביחס למר"ג, ל־9.57 לירטות למר"ג. ראש הממשלה החדש של איטליה, ברלוסקוני, הכריז על ממשלתו – 6 שבועות לאחר הבחירות.

הבנק המרכזי של פורטוגל הוריד את שער ריבית החירום ל־12.75%, מ־12%, ואת שער הריבית ל־7 ימים ל־10.75%, מ־11%. האסקודו נשאר יציב. המדד בפורטוגל עלה ב־0.6% באפריל, 6% בחישוב שנתי.

הבנק המרכזי של ספרד הוריד את הריבית הרשמית ב־0.25 נקודות האחוז, ל־7.5%, ובעקבותיו הלכו הבנקים המסחריים והורידו את ריבית הפריים ל־7.5%. המדד בספרד עלה ב־0.4% באפריל, 4.9% בחישוב שנתי. שיעור האבטלה ירד ל־17.76% באפריל, מ־17.9%. התמ"ג עלה ב־0.5% בחישוב שנתי, נכון לרבעון הראשון של 94, עלייה ראשונה בשיעור כזה זה חמישה רבעונים. הצמיחה הינה בעיקר תוצאה של עלייה ביצוא.

שווייץ

הפרנק השווייצי נחלש במהלך השבוע שעבר מ־1.4152 פר"ש ל־1.4347 פר"ש לדולר. ביחס למר"ג הוא נחלש ל־0.8555.

הסקירה הוכנה על־ידי מחלקת המט"ח של בנק הפועלים

בונוס לחוסכים לרכישת דירה

■ בנק טפחות הודיע כי הוא משפר את הריבית השנתית הניתנת לחוסכים בתוכנית החיסכון לדירה "טפחות בונוס לדירה", והיא תעמוד מעתה על 2.75%, צמוד למדד.

הבנק הודיע על הטבות נוספות בתוכנית זו: מי שיקח משכנתא בטפחות ייהנה מתוספת ריבית של 1% עד 2% על חסכונו, בהתאם לאורך התקופה, כך שהוא יקבל 3.75% עד 4.75% ריבית שנתית. כן זכאי החוסך למשכנתא מועדפת בסכום כפול מסכום החיסכון.

תקופת החיסכון בתוכנית "בונוס לדירה" היא בין שנתיים ל־18 שנה.

כלכלת השלום בכנס הקיץ של המבקרים הפנימיים

■ כנס הקיץ של הקונפדרציה האירופית של המבקרים הפנימיים יתקיים בסוף השבוע במלון הילטון בתל־אביב. אליעזר ולטמן, נשיא לשכת המבקרים הפנימיים בישראל, מסר כי השנה שולב בכנס כנס הקיץ של הלשכה הישראלית.

בין הנושאים המרכזיים שיידונו בכנס המבקרים הפנימיים בישראל – כלכלת שלום, בהשתתפות שר האוצר שוחט ופרופ' שלמה בן־עמי, יו"ר מועצת המנהלים של כור מפעלות שלום. כן יידון בכנס חוק קופות הגמל התשנ"ד־1994, בהשתתפות פרופ' אריה גלוברזון, ד"ר זאב סגל, מרצה בכיר למשפטים מאוניברסיטת תל־אביב, וד"ר שמחה ורגה, מנהל בית הספר למנהלים של המי"ל ומרצה באוניברסיטת חיפה.

לדברי ולטמן, "הזכות שכנס הקונפדרציה יתקיים בישראל היא פועל יוצא מההערכה הרבה שהקונפדרציה האירופית רוחשת ללשכת המבקרים הפנימיים בישראל, לרמת הביקורת ולהישג הגדול של חוק המבקרים הפנימיים, שהתקבל לפני שנתיים".

בין משתתפי הכנס האירופי: הנס סטויל, נשיא לשעבר של לשכת האם האמריקנית, וז'אן פייר גריטה, נשיא הקונפדרציה האירופית של המבקרים הפנימיים, המאחדת כ־10,000 מבקרים. כן ישתתפו נציגים מבריטניה, צרפת, בלגיה, שוודיה, נורווגיה, פינלנד, ספרד, איטליה, פורטוגל, יוון, הונגריה, גרמניה, אוסטריה ודנמרק.

גידול של 33% ביצוא קוסמטיקה

■ מאז החלו יצרני הקוסמטיקה והטואלטיקה בפעילות מאורגנת משותפת במסגרת אגף השיווק במכון היצוא, לפני שלוש שנים, גדל יצוא הענף מ־60 מיליון ל־80 מיליון דולר, עלייה של 33%.

מהנהלת יחידת הקוסמטיקה במכון היצוא נמסר, כי החלק היחסי של היצוא בתחום מוצרי הטואלטיקה מסתכם ב־72%, מוצרי קוסמטיקה ב־23% ומוצרי גלם לתעשייה ב־5%. הנהלת היחידה צופה גידול משמעותי נוסף בשנתיים הקרובות, לאור ההתעניינות הרבה מצד קניינים ממדינות המפרץ וממערב אירופה.

מסורגים לעסקי יתושים

מפעל הסורגים המתקפלים טרלידור מייצר עתה רשתות [illegible] נגד יתושים ושאר מעופפים, עמידות בגשם ושמש ועובדות ניקוי אוטומטי בכל פתיחה וסגירה, במחיר כ־200 שקל לחלון

למה הם טובחים אלה באלה

מה מניע את שבטי ההוטו והטוטסי לרצוח־עם הדדי כה אכזרי? מדוע אין סיכוי להפסקתו? ■ תסריט דמיוני ותחזיות מציאותיות – ושניהם קשים

□ ריצ'רד דאודן

אוגוסט 1994 – הטבח נמשך. אי־אפשר לספור את המתים, אך יש המעריכים שמספרם למעלה ממיליון. רובם נרצחו במאצ'טות (סכינים ארוכות), חניתות, סכינים ואפילו מעדרים. ברואנדה כמעט לא נותרו אזרחים בני טוטסי בחיים. תנועת המורדים, החזית הפטריוטית של רואנדה (חפ"ר), המורכבת ברובה מבני טוטסי, גירשה במאי את כוחות הממשלה, שעיקרם בני הוטו, מן הבירה, אחר כך השתלטה על יתר אזורי המדינה. עובדה זו הניעה את כוחות הממשלה מחדש למחזור של רצח, ושליטת החפ"ר היתה דלילה מכדי לעוצרם. נצחונה הצבאי עלה באש. בני הטוטסי נטבחו כולם על־ידי בני ההוטו, ובני ההוטו ברחו מן החפ"ר למדינות השכנות. מיליציות של בני הוטו פותחים במלחמת גרילה נגד החפ"ר, שמעשי הנקם של חייליה ממוטטים את משטרם המתחדש.

בסוף אוגוסט שהו בנכר שני מיליון מתושבי רואנדה – רבע מכלל האוכלוסיה. רובם בני הוטו המפחדים לשוב אל בתיהם באיזורים בהם שולטת החפ"ר. הם משתדלים להישרד במחנות נרחבים מעבר לגבול עם טנזניה, אך למחנות אין גישה, ושגיאות האו"ם והבירוקרטיה מאיימות להוליד קטסטרופה. שיעור התמותה במחנות הולך וגדל.

אך רצח העם ברואנדה מחוויר לעומת המתרחש בבורונדי. בסוף מאי ברחו אלפי בני טוטסי מרואנדה אל מעבר לגבול כדי לבקש הגנה מאחיהם בבורונדי. אך אנשי ההוטו המקומיים החלו להרגיש מאויימים על ידי זרם הפליטים הנוהר לארצם הצפופה בלאו הכי, וטובחים בפליטים. כגמול התחיל צבא בורונדי, המורכב מבני טוטסי בלבד, לטבוח בבני הוטו בבירה בוג'ומבורה. ביוני החל אקסודוס נוסף לזאיר ולטנזניה. לבסוף מסתבכים גולי רואנדה בזאיר במלחמה עם המקומיים ומאות אלפים נהרגים.

האו"ם, שהמשימות שלפניו הן מעבר לכוחותיו, אינו מסוגל עוד להגן על פליטים או להאכילם. במחנות הקשים ביותר לטיפול, בזאיר, מגיע שיעור התמותה ל־10,000 ביום. זו הקטסטרופה האנושית החמורה ביותר במאה העשרים. כמה מזה נראה – זו שאלה אחרת. כבר בראשית מאי אמרו עורכי החדשות בטלוויזיות לצוותיהם, שהם לא רוצים עוד תמונות של גופות.

זהו תסריט אימים של העתיד. אך לאור המאורעות ברואנדה, בורונדי וזאיר בשנה שעברה, יש חשש שאין זה תסריט דמיוני דווקא.

זירת פרעות חסרת תקדים

עד כה שיחק לחן המזל, ושלוש המדינות הללו לא התפוצצו בבת אחת. אך עתה מתחילה בורונדי לרתוח שוב. זרים, שברחו בימים אלה מבוג'ומבורה, מזהירים שארץ זו עלולה בכל רגע לעלות שוב באש. צוות האו"ם מזהיר את המטה בניו־יורק, כי אפריקה המרכזית כולה עלולה להפוך לזירת פרעות אתניות בממדים העולים על כל מה שהעולם ראה עד כה.

באו"ם אין תיכנון לשעת חירום למקרה כזה. הנציבות העליונה של האו"ם לפליטים פתחה במגבית בסך 60 מיליון דולר למען 250 אלף הפליטים הרואנדים בטנזניה. אין להניח שהיא תשיג את מטרתה. אין סיכוי לגיוס כוח שלום שימנע את האסון.

אנשי טוטסי מבוהלים בשבי חיילי ההוטו ברואנדה

מה שקרה ברואנדה אשתקד ובבורונדי בחודש האחרון אינו צריך להפתיע איש. בבורונדי היו מעשי טבח ב־1965, ב־1972, ב־1988 וב־1991. הטבח הגדול ביותר נערך לפני שנה. ברואנדה אירעו רציחות המוניות ב־1959, ב־1961 וב־1963. לנוכח היסטוריה כזאת היתה זו תמימות להניח, כי צעדים לקראת דמוקרטיה וכלכלה של שוק חופשי (שהמערב מעודדם באפריקה) עשויים להתבצע בדרכי שלום.

לעומדים מן החוץ קשה להבין איך אנשים מסוגלים לנהוג בפראות מבהילה כזאת. בשתי המדינות מדברים על פחד, אבל רק מעטים מדברים על שנאה. בני ההוטו ובני טוטסי רבים חיים בדרקום בשלום ובאושר. אכן, רצח העם בבורונדי בוצע על־ידי מנהיגי טוטסי, שחששו לקפח את שלטונם ואת זכויות היתר שלהם, ומנהיגי ההוטו ברואנדה שחששו מחזרת שלטון הטוטסי. נשיא רואנדה, ז'ובנאל הביארימאנה, שהירצחו הוליך לטבח, הקים מיליציות מוכנות לטיהור אתני – "צמוייאזי", כפי שהקיצוניים מבני ההוטו מכנים זאת.

פתרון סופי נוסח אפריקה

הרוצחים כאן מדברים על פתרון הבעיה אחת לתמיד. זהו פתרון סופי נוסח אפריקה, והוא תוכנן מראש. בגבעות הירוקות, שם לא היתה התפרצות ספונטנית של שנאה אתנית, בוצעו פרעות מתוכננות בשכר. כנופיות מאורגנות של רוצחים מבני ההוטו סרקו את הגבעות הצפופות במעקב אחר כל בן טוטסי ואחר כל בן הוטו שנחשד בתמיכה במפלגה המצדדת בהסכם שלום. הם טבחו אלפי גברים, נשים וטף. השמדה "ידנית" מתוכננת של כה רבים, על־ידי כה רבים, לאורך תקופה כה ממושכת, מצביעה על פסיכוזה המונית, ששורשיה במעמקי הבלתי־מודע.

לא די בהיסטוריה, בחילוקי דעות אתניים, בצמיתות או בעידוד פוליטי כדי להסביר את היקף הטבח ואת הברבריות שלו. אך הם נותנים מקום להניח בוודאות שהוא יתפשט ולא ייפסק עתה. גם אין לבטל את ההשמדה ההמונית ברואנדה ובבורונדי כסתם עוד דוגמה מזוויעה של שבטיות אפריקנית. שתי הממלכות האלו לשעבר, הן יחידות במינן ואי־אפשר לכנות את בני טוטסי ובני ההוטו שבטים. הם דוברים אותה שפה, יש להם תרבות משותפת, הם חיים באותן גבעות, ובשנים האחרונות אף החלו לקיים נישואים מעורבים ביניהם. הממלכות האלו, המאוכלסות בצפיפות, בלב אפריקה, נכבשו תחילה על־ידי הקולוניאליזם הגרמני, ואחרי מלחמת העולם הראשונה נעשו מנדט בלגי. המשטרים הקולוניאליים שמרו על המבנה ההיראכי של חברתן וחיזקו אותו. בשתי התקופות היו הטוטסי מעין אצולה פיאודלית מגדלת בקר, ששלטה באיכרי ההוטו. השלטון הבלגי הביא לטוטסי יתרון נוסף: השכלה, ובתקופת העצמאות היה להם משקל מכריע במקצועות החופשיים, למרות שבשתי המדינות, אין הם מהווים אלא כעשירית מהאוכלוסיה.

הבטחת איזון אתני, והרצח

הטוטסי עדיין ממלאים תפקידים בכירים. ניתן להבחין בבירור ביניהם לבין ההוטו הנמוכים ובעלי העור הכהה יותר. הטוטסי מתנהגים לפעמים ביהירות כלפי זרים וכלפי בני ההוטו. אך מה שהיה בעבר חלוקה אתנית ריכוך פיאודלי הפך לניגוד מעמדי. הטוטסי היטיבו יותר להסתגל לציוויליזציה המערבית. הם נוטים יותר למשפחות מצומצמות ועושים הכל כדי שילדיהם ילמדו. אף שיש הרבה יוצאים מן הכלל, בני ההוטו נותרו בדרך־כלל איכרים עניים. בבורונדי שומרים הטוטסי על שלטונם באמצעות דיכוי ההוטו כתגובה על כל סימן קל להתקוממות. השלטון הזה הגיע לקיצו בשנה שעברה, כאשר הבחירות העלו לשלטון לראשונה אחד מבני ההוטו. בהבטיחו להחזיר אדמה ולכונן צבא מאוזן מבחינה אתנית, איים הנשיא, מלכיור נדדאייה, על הטוטסי השליטים – והם רצחו אותו. בהתקוממות ההוטו, שבאה לאחר הרצח, נרצחו אלפים מבני הטוטסי; וצבא הטוטסי התנקם על־ידי רצח אלפי בני ההוטו.

הטוטסי ברואנדה קיפחו את השלטון עם פרוס העצמאות, ורבים מהם נמלטו לאוגנדה. כאן הם היו כמו אצילים מודחים במשך 30 שנה, אך לא שכחו את מולדתם. הם נרדפו ונוצלו כשעירים לעזאזל על־ידי ממשלות אוגנדה השונות, ובראשית שנות ה־80 הצטרפו צעיריהם לצבא ההתנגדות הלאומי של יוברי מוסוויני. כל האיזור הפורה והצפוף הזה, של אגמים והרים במרכז אפריקה, היה מאז ומתמיד שדה מערכה למלחמות אתניות. מדיניות המדינות שם היא פשוט המשך המלחמות הללו, ועד שמוסוויני העניק לכל הקבוצות נתח מהשלטון, היה מקובל שהזוכה לוקח את כל הקופה.

האליטה הצבאית של מוסוויני

כשעלה צבא ההתנגדות של מוסוויני לשלטון, ב־1986, היוו הטוטסי בצבאו אליטה צבאית שנודעה בכושר מנהיגות ובמשמעת. הם החלו לתכנן קשר לשיבתם. כיום, מעמד הקצינים בחזית הפטריוטית של רואנדה מורכב כמעט בלבדית מבני טוטסי, ורובם נולדו וגדלו באוגנדה ולחמו בשורות צבא ההתנגדות הלאומי של מוסוויני. ב־1990 ניתן האות ואלפיים מהם נטלו את נשקם, גנבו כל שיכלו ממחסני הצבא האוגנדי, ונסעו לרואנדה. הם מהווים כוח הרבה יותר ממושמע מצבא הממשלה, ומצויידים בעזרת רשת הברחה מאוגנדה, שקמפאלה והאו"ם מעלימים ממנה עין.

חולשת הרפ"ף היא בכך, שלמרות שהיו"ר שלה הוא מבני ההוטו, הרי כ־90 אחוז מאנשיה הם בני טוטסי. אף שמטרותיה חשובות ולוחמיה ממושמעים, בני ההוטו אינם רואים בחזית הפטריוטית של רואנדה כוח משחרר. תחילה היו לרפ"ף כמה מפלות, אך די מהר עלה בידה להשתלט על חלק ניכר מצפון־רואנדה. אשתקד נשאו שיחות שלום פרי ונחתם הסכם שלום, אך הנשיא הביארימאנה מעולם לא קיימו, כשהוא משחק משחק כפול של דחייה וחימוש המיליציות. כנראה, לעולם לא נדע מי הפיל את מטוסו ב־6 באפריל, אך זה היה האות שהמיליציות המתינו לו: הטבח החל בו במקום. לאור ההיסטוריה של הממלכות הללו, ושל שכנותיהן, והמדינות שנוצרו בעקבות רצח העם אשתקד, סביר להניח שהרציחות יתפשטו. באוגוסט אנו עלולים לגלות, כי התקופה הנוכחית היא רק הקדמה לבאות.

(אינדיפנדנט)

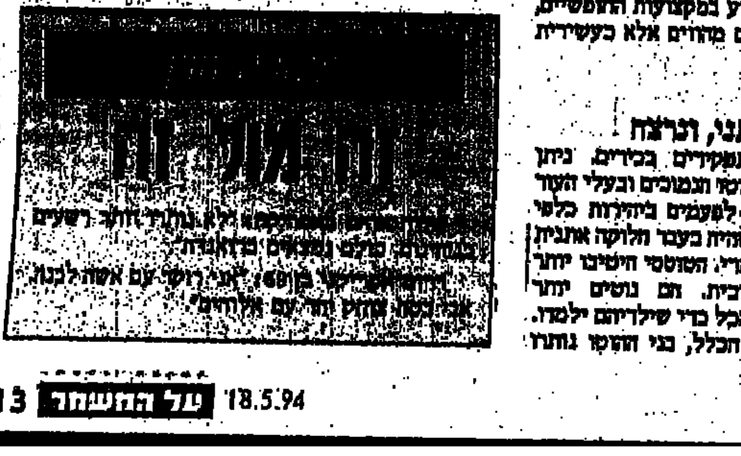

סיפור חוץ

אז מי המיעוט הננסי?

הבשורה בבחירות בהונגריה: תבוסה לפאשיסט מנופח – אישטוואן צ'ורקה

□ יהודה להב

ביום שני בלילה, סמוך לחצות, עלו שלושה עיתונאים מקומיים ושלושה זרים בחדר המדרגות הצר של בניין מראשית המאה במרכז בודפשט, אל [illegible] "מפלגת החיים והצדק ההונגרי", מפלגתו [illegible] הסופר אישטוואן צ'ורקה. צ'ורקה היה במקום, [illegible] את העיתונאים, התכעס. למרות שיומם וליל [illegible] אמונים לאומת הונגריה, לעמה ולשפתה, פרצ[illegible] מגרונו קריאה לגמרי לא הונגרית: "דאוסי" ("זה עה"). לאחר כמה דקות כבו האורות במשרדים ושער הבניין ננעל. "מפלגת החיים והצדק ההונגרי" סיימה את מערכת הבחירות.

למחרת הודיע צ'ורקה, כי מפלגתו כלל לא תשתתף בסיבוב השני של ההצבעה. אין לה כל אתגר: היא צברה 1.4 אחוזים, בעוד אחוז החסימה הוא חמישה אחוזים. באזורי־הבחירה האישיים לא נכלל איש ממועמדיה בין שלושת הראשונים הזכאים להמשיך בסיבוב השני. למפלגתו של צ'ורקה לא יהיה ייצוג בפרלמנט ההונגרי.

עיתונאי חייב לשמור על ריחוק, כמובן, ולהשקיף על העניינים בעין בוחנת אך בלתי משוחדת. אך ברגע שראיתי את פניו של צ'ורקה מסמיקות מכעס, לא יכולתי לבלום בתוכי את תחושת השמחה. ליתר דיוק, את השמחה־לאיד, שהיא, כידוע, המהנה שבשמחות. ככלות הכל, עיתונאי אינו אלא בן־אדם.

בדיקת טוהר אתני למועמדים

כמעט חמש שנים נהג צ'ורקה כמי שההשגחה העליונה הפקידה בידיו את ייצוג האומה ואת השמירה על עתידה. ביהודים נהג להטיח, שהם "מיעוט ננסי"; על נשיא המדינה, ארפאד גונץ, אמר, שהוא "ממלא אחר הוראותיהם של אנשי־קשר מניו־יורק, פריס ותל־אביב"; מי שהצביע בעד חוזה ידידות עם אוקראינה – הקובע כי להונגריה אין תביעות טריטוריאליות – נחשב בעיני צ'ורקה "בוגד במולדת"; על העיתונות אמר, שהיא מכוונת להון היהודי הבינלאומי, המגולם בדמותם של הרוטשילדים ושל ג'ורג' סורוש; מי שחולק על ערכי הלאומיות, כונה "בולשביק", "ליברל", ובדרך כלל "ליברל־בולשביק", וכמובן קוסמופוליט.

צ'ורקה ניהל מסע הסתה אנטישמי וטען, כי "ליהודים והונגריה מעמד שולט בהונגריה". הוא הבטיח לדאוג שבפרלמנט החדש "גם האופוזיציה להונגרים תהיה הונגרית", ואיים, כי הוא ואנשיו יערכו "בדיקת ההונגריות" של כל מועמד בבחירות, כנראה, שלמי שייפסל בבדיקה לא יהיה כל סיכוי להיבחר, ולא חשוב איזו מפלגה הוא מייצג.

האולמות בהם קיים את אסיפותיו היו מלאים מפה לפה. חסידיו המשולהבים ערכו לו קבלות פנים, שלא היו מביישות את תקופת פולחן־האישיות. הוא הטיל פחד על יהודים, ועל כל מי שמבקש לחיות במדינת־חוק דמוקרטית. מעטים הבחינו כי זה בלון נפוח. תומכיו לא היו אלא "קירקס נודד" המלווה את מנהיגו מעצרת לעצרת. צ'ורקה היה גורם רב השפעה בזירה הפוליטית ההונגרית. לפני שמנהיגי מפלגת השלטון החליטו על צעד כלשהו, הביטו בחשש לצידו של צ'ורקה: איך יגיב. מה יאמר.

הגלגל חזר אליו כבומרנג

1.4 אחוזים – זה מה שקיבלה "מפלגת החיים והצדק ההונגרי". "מפלגת הפועלים" הקטנה, השומרת אמונים לסוציאליזם בנוסח יאנוש קאדאר, קיבלה פי שניים ויותר. אל צ'ורקה חזר עתה כבומרנג מטבע־הלשון שהוא טבע: "מיעוט ננסי".

ניתן להעריך את תוצאות הבחירות בהונגריה מהרבה בחינות. לאחר סיבוב ההצבעה השני, ב־29 במאי, יגיע תורו של הסיכום הכולל. אך כבר עתה ניתן לומר בוודאות, שתבוסת מפלגת־צ'ורקה היא מסר חשוב, אולי החשוב ביותר של הבחירות. תבוסה מוחצת זו מבשרת, שאין אמת בהנחה, שאי אפשר לבלום דמגוגיה לאומנית, וכי באמצעות סיסמאות לאומניות, טיפוח נוסטלגיה אל העבר, זריעת איבה לזרים, גזענות ואנטישמיות ניתן להוליך שולל את ההונגרים. ההונגרים נשארו אדישים כלפי הדמגוגיה והצביעו על פי אמות־מידה אחרות לגמרי. אם המסר החשוב הזה ייקלט על־ידי שכנותיה של הונגריה, תוכשר הקרקע ליישוב המחלוקות בצורה עניינית ושקולה, ולייבוש ביצות האיבה וההשדנות ההדדית.

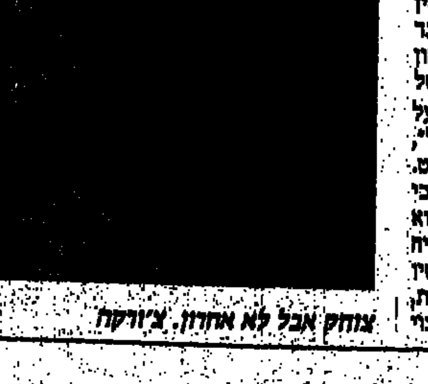

צוחק אבל לא אחרון, צ'ורקה

סוף והתחלה

ביום הבחירות להסתדרות נחתך גורלה של מפלגת העבודה. נצחון חיים רמון ורשימתו, ותבוסתה של המפלגה הוותיקה שהקימה ושלטה בהסתדרות מאז ועד היום, מרמזים על העתיד לבוא. לדעתי, זוהי תחילת הסוף הקיומי של מפלגת העבודה. היא לא תמצא בתוכה די כוחות כדי להתחדש ולהבריא את עצמה. שקועה בפרטונים האידיאולוגיים שהביא הסופרמרקט הרעיוני בתוכה, היא תלך ותאבד מכוחה מהר ממה שניתן לצפות.

כבר בבחירות הקרובות לכנסת הבאה לא תוביל מפלגת העבודה. להערכתי, ינצחו מפלגות השמאל היוניות, בשיתוף הדתיים המתונים, גם את הימין המסורתי וגם את העבודה, שלא תציג פנים חדשות ולא תהווה אטרקציה לבוחרים הצעירים, שהמה שיקבעו כיצד ייראו פני המדינה בעידן השלום החדש. וזה רק טבעי, זוהי דרכו של עולם – מעבר ההנהגה מדור לדור, תוך שמירה על אותם עקרונות-יסוד, רעיונות ומימושם בדרך טובה יותר, על-ידי דור ההמשך, הנשאר נאמן למסורת אבותיו, אך נקי מחטאי ושגיאות העבר המעיקים ומונעים את המשך דרכו של הדור הקודם בהנהגת המדינה, כפי שהיה בהסתדרות.

האם יהיה זה דווקא חיים רמון שירוץ בסופו של דבר גם לראשות הממשלה, או שמא מישהו אחר, חדש ומושך יותר, או אולי מנהיג מוכר, שיוכיח כריזמה ומנהיגות, כמו יוסי שריד. אין כרגע אפשרות לנבא את העתיד, אך הקו נראה לי ברור. מפלגת העבודה הולכת להיעלם. דור חדש יבוא וימשיך את דרכה. נחכה לבאות בציפייה ובתקווה, וניתן את ידנו למהלכים שיביאו על כולנו עתיד טוב יותר.

אמנון מריקר, רבדים

השלום שלי, השלום שלהם

בהופכם את המושג תבונה לחלק בלתי נפרד ממערכת טיעוניהם, מנסים תומכי ההסכם עם אש"ף לנופף בו מול שוללי ההסכם בכך שהם, המתנגדים, חסרי תבונה. כך גם ערן רוזנברג ("הסדר הקבע עכשיו", במדור מכתבים מ-9.5.94), הקורא לממשלה "לנהוג בתבונה ולהתחיל כבר עכשיו מו"מ על הסדר הקבע".

היות שאני שולל את ההסכם מכל וכל, הלכתי אצל המומחים לתבונה, לשכל ולהיגיון ושאלתי לדעתם, ולאחר בדיקת C.T., I.Q., פסיכומטרי ופסיכוטכני, נמצאתי בשיא היכולת השכלית להפיק מתבונה את כל מרכיביה המסועפים, כגון ראיית הנולד, הבחנה בין עיקר לטפל, ובעיקר היכולת לזרוק לזבל את כל השטויות.

לכל שוחרי ההסכם עם אש"ף, ובתוכם הקורא רוזנברג, המאיץ בממשלה לסיים את המו"מ על הסדרי הקבע, ברצוני לומר כי השלום, כפי שאני מבין אותו, שונה במהותו הבסיסית מאותו "שלום" שהפלסטינים מבטיחים. והם לא רק רומזים רמיזות מגונות בעליל, אלא אומרים במפורש, דרך כל מסך טלוויזיה, כי נתחי הטריטוריה שהם מקבלים עכשיו הם רק סיפתח – לא רק לגבולות החלוקה מ-1947, אלא גם לשאר חלקי ארץ-ישראל. הם בינתיים מקבלים את המנה הראשונה, ולאחר מכן הם יבקשו את המרק, את הבשר והאורז, ואת הקינוח.

כל עוד לא יבינו זאת "בעלי התבונה", תומכי ההסכם, הם ירגישו איך מישהו אחר אוכל להם את ארוחתם שלהם עד לפירור האחרון. אני לא מוכן לתת לחמורים האלה אפילו לא פירור אחד, כי עניי עירי קודמים.

אלי מיירליש, נווה-מונוסון

ספר הנח"ל

זה שנה ושמונה חודשים אני עובד על פרויקט שמטרתו הוצאת ספר ובו כל שירי להקות הנח"ל (1951-1994). יותר מכל להקה צבאית אחרת, להקת הנח"ל הטביעה את חותמה על הזמר העברי והעשירה את הבמה הישראלית בעשרות שחקנים, יוצרים וזמרים.

מכנה הספר: מלים, תווים, תמונות וסיפורה של הלהקה. סיימתי את שלב המחקר, הכתיבה והעריכה. מנחה: גלעד בן-ש"ך מקול ישראל. משרד הביטחון, ההוצאה לאור, אמור להתחיל בהדפסת הספר ובהפצתו מיד עם קבלת התחייבויות לרכישת 1500 עותקים מהספר.

המעוניינים לרכוש את הספר מתבקשים ליצור איתי קשר, לקיבוץ סער, ד.נ. הנגב 85140.

ישראל זיסק, סער

לכבד את השונה

במדור "ידיד ההבלים" בעל המשמר דברים מובאים ומוצאים בו מוקשים, בשיטת דיכוי הנוצרים נגד היהודים בימי הביניים, ואינם זוכים לתגובות בעיתונכם.

אגב, בהתייחס לשידורי רדיו בתחבורה הציבורית, יש תקנה האוסרת השמעת רדיו. מטעמי איכות השירות. בארה"ב, ובמדינות רבות אחרות, יש איסור על השמעת רדיו גם בגלל הכפייה הקיימת בהשמעת פרסומת.

צריך לכבד את השונה, מבלי להשתלט בו. תנו להם לייצג את עצמם.

דב שומן, דימונה

צנחני החיים

בשנים 1943-44 לא עמדו לרשות העם היהודי אמצעים כלכליים או אחרים, שיכלו לגרום לבעלות-הברית לבצע את מה שלא רצו. למרבה הצער, לא מצא המפעל החשוב של גבורת הצעירים היהודיים מארץ-ישראל שצנחו מאחורי קווי האויב באירופה הכבושה, את מקומו הראוי בזכרוננו הקולקטיבי. ההיסטוריה לא העריכה נכון את הצטרפותו של הצנחן היהודי בדרך האוויר לעולם הגטאות והכיבוש. הוא צנח לתוך-תוכו של ריכוז יהודי המצוי בתהליכי השמדה. עורף נסיגה, או פינוי, לא היו כלל בנמצא. הקשר עם שולחיו היה רופף ביותר, אבל הוא הגיע לשם כדי להשתתף ולהמריץ את המאבק היום-יומי להישרדות

□ אורי אור

הצנחנים נכללים בקטגוריה של יחידה 'נבחרת' בצה"ל. נדמה לי שכך היו פני הדברים מאז ומעולם. יחידות הצנחנים היו תמיד בקו הראשון, והשתתפו בפעולות מסובכות וקשות, שהפכו לחלק ממורשת הצבאית. הכומתות האדומות של הצנחנים היו לסמל של גבורה ולמופת של תעוזה בשדה הקרב. עתה, חמישים שנה מאז צנחו ראשוני הצנחנים העבריים מעבר לקווי האויב באירופה, בחרתי לייחד להם דברים, שאנו נוטים לשכוח בקצב החיים שלנו.

בעת השמדתה של יהדות אירופה קשר הגורל בין בני היישוב היהודי הקטן בארץ-ישראל לבין אחיהם ובני משפחותיהם שנותרו באירופה הכבושה. הברירה היתה לשבת בחיבוק ידיים, או לחלופין לבחור במעשה נועז ונחוש. מבלי להיכנס לסוגיה השנויה במחלוקת, האם די היה מאמץ של היישוב היהודי בהצלת יהודי אירופה בתקופת השואה, ניתן לקבוע כי בצניחת יהודים ארצישראלים מעבר לקווי האויב הנאצי היה סיכון עצום, והיא ביטאה את רצון העזרה של יהודי א"י לאחיהם.

אנשי ההיגיון הקר יוכלו להקשות ולשאול אם בדיעבד היה זה נכון לשלוח צעירים ישראליים, שהגיעו זה מקרוב מאותה גולה, ולהחזירם אל התופת במסגרת מבצע עתיר סכנות, וכמעט חסר סיכויים. לעומת היגיון זה, עמד צו הלב – לנסות ולסייע במידת האפשר לקהילות החרבות של עמנו בשעתן הקשה. צו מוסרי זה הונע על-ידי תודעת החובה והשליחות.

שלושים ושניים איש התנדבו למשימה. חלקם עדיין עימנו. הווידויים האינטימיים שתועדו בעניין מוכיחים, שהם היו מודעים לאתגר ולסכנה, ובכל זאת לא נרתעו. במכתב הפרידה של חנה סנש, ערב יציאתה למשימת הצניחה שממנה לא שבה, היא כותבת: "ואם אפול, לא לשווא אמות. אולי תגיע השמועה אל היהודים כי שליח מא"י הגיע ונתפס, ויפעם חלב בגטאות וביערות. יש להחזיק מעמד: לא עזבונו לא שכחו אותנו, ואולי קרובה הישועה. האמונה עשויה לחולל נסים".

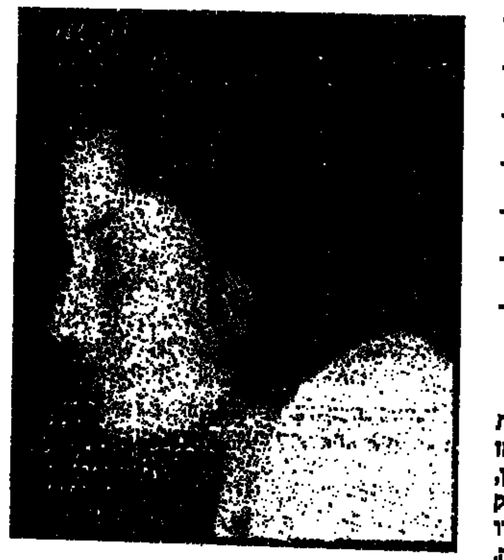

חנה סנש. "האמונה עשויה לחולל נסים"

לנגד עיניהם של הצנחנים היהודים ושולחיהם עמד קודם כל השיקול היהודי. התוכנית שבנתה המחלקה המדינית של הסוכנות התכוונה להשיג את המטרה של יצירת תנועת התנגדות, שתתפשט על פני כל ארצות הכיבוש. המשימות הפרטניות שהוטלו על הצנחנים היו רבות ומגוונות, ביניהן הקמת קשר ישיר בין היישוב לבין הקהילות בשטחי הכיבוש, סיוע בארגון מוקדי התנגדות צבאית וארגון העלייה. המשותף לכל אלה היה, הגדלת מספר הניצולים מהשמדה.

בהעדר אמצעים עצמאיים להחדרת שליחים לאירופה, ובאין כל דרך להגיע לשם, היה היישוב בארץ תלוי בחסדי בריטניה. צבא בריטניה מצידו, לפני שנת 1943, לא העמיד את האמצעים הטכניים לצורך העברת הצנחנים היהודים ליעדיהם, ולאחר 1943 היה העניין היהודי שולי, שלא לומר מפריע ומיותר, בעיני הבריטים. שלושים ושניים הצנחנים שנשלחו לבסוף היו פרי מאמציה של המחלקה המדינית בסוכנות, שלא חסכה מאמצים בעניין זה בפני גורמי המודיעין הבריטי.

מה שרבים היום נוטים לשכוח הוא, כי בשנים 44-1943 לא עמדו לרשות העם היהודי אמצעים כלכליים או אחרים, שיכלו לגרום לבעלות-הברית לבצע את מה שלא רצו. למרבה הצער, לא מצא מפעל חשוב זה של גבורה יהודית את מקומו הראוי בזכרוננו הקולקטיבי. ההיסטוריה לא העריכה נכון את הצטרפותו של הצנחן היהודי בדרך האוויר לעולם הגטאות והכיבוש. הוא צנח לתוך-תוכו של ריכוז יהודי המצוי בתהליכי השמדה. עורף נסיגה, או פינוי, לא היו כלל בנמצא. הקשר עם שולחיו היה רופף ביותר. הוא הגיע על מנת להשתתף ולהמריץ את המאבק היום-יומי להישרדות.

ואכן, צנחנים אלה מילאו תפקיד חשוב בעידוד היהודים, בעיקר ברומניה ובסלובקיה, בקרב תנועות הנוער הציוניות ובקרב תנועות מחתרתיות קיימות. הם דירבנו את היהודים להמשיך במאבק על החיים. גם לאחר שוך הקרבות נשארו הצנחנים בחלק מן המקומות, כמו רומניה, הונגריה ובולגריה, ותרמו תרומה ממשית מאוד בארגון החיים ובהכנת היציאה לארץ.

שבעת הצנחנים שקיפחו את חייהם במהלך המבצע משמשים מופת להתנהגות אישית. דמויותיהם של חנה סנש, הצנחנית המשוררת, חביבה רייק, אנצו סירני, פרץ גולדשטיין (שבחר להסגיר עצמו, ולא לסכן יהודים אחרים), של רפי רייס, צבי בן יעקב ואבא ברדיצ'ב, הפכו לחלק מאתוס לאומי מעצב ומחנך. התנגדותם והקרבתם מהווה סימן ברור לעובדה שהיישוב העברי הקטן בא"י לא שכח את אחיו בגולה.

בתקופת מלחמת העולם השנייה רווחה בקרב המחתרות שפעלו באירופה הסיסמה "לחיות חיים בתבוסה פירושו למות יום-יום, ואילו לחיות חיים במאבק פירושו לחיות יום-יום". הצנחנים אכן סייעו ליהודים במאבק על החיים. המסר שבהגעתם חדר לגטאות ולמחנות באירופה. מסר זה הצית לבבות, עורר תקווה ודחף לפעולה.

ממחקרו של פרופ' יהודה באואר עולה, כי אילו ניתן היה לשלוח אנשים נוספים, רבים היו הולכים בעקבות הצנחנים האלה. פרופ' באואר מסתמך על קיומן של יחידות מיוחדות בהגנה, שחיכו לשליחות שיועדה להן באירופה. הסיבה שמנעה הפיכת נכונות זאת למעשה הצלה רחב יותר נעוצה בתלותו של היישוב בממסד הבריטי בתקופת המלחמה, ובהעדר האמצעים שהיה נתון בו באותה עת. מדינת ישראל הוקמה כדי לשנות מיסודו מצב זה של חוסר אונים ותלות בזרים. עלינו לחזק, כדי לא לחזור עוד לעולם למצב בו היה העם היהודי בשנים האפלות ההן.

המפתחות לעתידם

מכתב גלוי לחיים רמון

□ אברהם שרון

כמי שתמך בבחירות להסתדרות בידידך המובס, חיים הברפלד, חיפשתי לאחר שנודעו התוצאות חנות כובעים, כדי לקנות אחד על מנת להסירו בפניך, חיים רמון. כל הכבוד. יצאת להילחם בלוויתנים גוססים שסבבו גוססים על העוף, מתעקשים לאבד עצמם לדעת, כלשונך הציורית, וניצחת אותם. מה זה ניצחת – האצת את סופם.

הערצתי את הברפלד מטעם פשוט: האיש חי את מצוקת העובדים, עד לה, נושם אותה. תמיכתי בו היתה קריאה נגד ההתעשרות הקלה, השערורייתית, של שכבת מנהלים דקה, ראשי קונצרנים ודירקטורים של חברות, ששכר אלפי העובדים במפעליהם הוא ביזיה גרועה.

בתמיכתי בו לא הבעתי אי-אמון ביכולתך למלא את התפקיד, אבל ביטאתי נקיעת נפש ממי שהצטייר כזה שבתפקיד המזכ"ל קרש קפיצה, דרך קיצור לתפקיד אחר, רם יותר. חובת ההוכחה שהדימוי הזה מופרך מעיקרו, חלה בכל זאת עליך, חיים.

לאחר בחירתך הצהרת על כוונה לחולל רפורמות. ואני מבקש לא לחשוד בכשרים ולהעניק לך אשראי. אתה תהיה מזכיר של גוף מושמץ ומזולזל, המשמש שק אגרוף לחבטות כל מי שמתחשק מישהו שקל לשנוא אותו.

דברים שרואים מפנטהאוזים בצפון תל-אביב, לא רואים מדירת שני חדרים של עמידר בבית-שאן. ביקרת בבית-שאן לפני מערכת הבחירות לרשויות המקומיות, ואירחנו אותך בכבוד הראוי. בבואך מילאת ודאי את המשבצת שייעד לך מזכיר המפלגה בלוח התורנויות של האישים החשובים והבכירים במפלגת העבודה, שעם שורותיה נמנית עד לא מכבר. לא הספקת להתעכב ולהתוודע לכיסי המצוקה היותר חריפים ביישוב, שמעת ברכות והשמעת הצהרות, וכבר מיהרת אל היעד הבא.

מאה ימים של סיור

כמי שבקרוב יאייש את לשכת מזכ"ל ההסתדרות, תרשה לי להשיא לך עצה קטנה: לך תחילה אל היישובים בפריפריה, אל המקומות שמופיעים בתחתית הסטטיסטיקות, המקומות שבהם האבטלה והשעמום הורגים את האנשים. לך אל המקומות שמהם צריכה להתחיל לצמוח מחדש ההסתדרות רזה, שרירית, זריזה, כלוחמת-קומנדו מיומנת, עירנית, דרוכה לקראת הקרב על הקיום, על ההישרדות.

כחסיד כלכלת השוק, וכמצליחן לא קטן בזכות עצמך, חשוב מאוד שתרגיש את הדופק של המצוקה, שתתוודע אליה ממקור ראשון. שתסתובב במפעלים שבהם עובדים אבות לעשרה ילדים שמשתכרים פחות מאלפיים שקל לחודש.

לפני הרפורמות הגדולות והשינויים המהפכניים, קח לך מאה ימים של סיור ולימוד לצורך היכרות. ביישובים כמו בית-שאן, ההסתדרות נתפסת כמכולת המאפשרת לרכוש בהקפה לחם וחלב, ולא כגוף בזבזני עתיר-נכסים. אבל גם שם, כלומר כאן, המקום שממנו אני כותב לך, מועצת הפועלים, שעובדים בה אנשים שמשכורותיהם צנועות לפי כל קנה-מידה, היא נתפסת כמי שמייצגת את כל הרעות החולות בהן לקה הממסד ההסתדרותי.

לחזור לצבע החאקי

הודות להעזה ולהימור שלך זכית בגדול. שא ברכות מקרב לך. אתה לא תחזיר ללחייה הרשענות של ההסתדרות את צבע החאקי מהזמנים שכולנו היינו רזים יותר, אבל בכוחך להחזיר לה אחדים מתפקידיה המהותיים, תוך התאמתם למציאות שהשתנתה ושינתה את כולנו, התומכים בך והמתנגדים לך. אינך זקוק לתעודת בגרות או לתעודת יושר. אבל חובת ההוכחה חלה עליך.

אני רוצה להאמין כי מאחורי חיוך הילד-טוב-רמת-השרון של מי שנבנה בתקשורת כאיש שמנת, צעיר ופוטוגני, כמי שהוא וההסתדרות עדיין נראים לי, אני מודה, כשני קווים מקבילים שלעולם לא נפגשים, שמאחורי כל אלה פועם לב קשוב, רגיש למצוקה קיומית אמיתית, כי כל הפורמולות בתל-אביב לא יעלו ולא יורידו, אם בעשרות יישובים קטנים אנשים קשי-יום ימאסו בחיים של לא-כלום ולא יראו אף קרן אור אחת מהבהבת בקצה המנהרה.

אתה, חיים, לא רק איש של בשורה – בידיך המפתחות לעתידם של מאות אלפי עובדים.

מפקדי מחוז מתחלפים בירושלים

□ נחמן גלבוע

בניגוד לדימויה של ירושלים כבירת הנצח של ישראל, מחוז ירושלים של המשטרה נודע כמחוז דינמי ביותר, לפחות מבחינת תחלופת מפקדים. אחת הפקידות בלשכת מפקד המחוז ציינה בשבוע שעבר בחיוך, כי אינה יכולה לעמוד עוד בפרידות התכופות מהמפקדים וביקשה לעבור לתפקיד אחר.

תוך שלוש ורבע שנים מאז הקמתו של המחוז החדש הספיקו לפקד עליו לא פחות מארבעה מפקדים. התקופה הארוכה ביותר במחוז נזקפת לזכותו של ניצב חיים אלבלדס, המפקד הראשון, שכיהן בו במשך שנתיים. אחריו הגיע למחוז ירושלים רפי פלד, שתוך זמן קצר נבחר למפכ"ל. את פלד החליף בפיקוד ניצב יהודה וילק, שפרש מתפקידו יחד עם המפכ"ל, בתום 14 חודשי פיקוד. בשבוע שעבר, ערב יום ירושלים, נכנס ללשכת מפקד המחוז, המפקד הרביעי, ניצב אריה עמית.

באופן כללי נפרסת המשטרה בישראל על פני חמישה מחוזות: צפון, מרכז, תל-אביב, ירושלים ודרום. המחוזות כוללים בתוכם מספר מרחבים, ובכל מרחב מספר תחנות או נקודות משטרה. עד לפני כשלוש שנים היתה ירושלים מרחב בתוך המחוז הדרומי. עקב ייחודה של ירושלים, הומלץ להפכה למחוז עצמאי.

מאורעות הר הבית בספטמבר 90, שהסתיימו בירי מסיבי ובהרג של כ-20 פלסטינים, הרגישו את הצורך בטיפול בבעיות ברמה של מחוז. מאורעות אלה, שהוגדרו כ"ליקוי מאורות" שלקה בו מפקד המרחב, אריה ביבי, הביאו לסיום הקריירה שלו בפיקוד על יחידות מבצעיות במשטרה. את הפיקוד על המחוז החדש קיבל אלבלדס, שנשאר בתפקידו עד לפרישתו מן המשטרה.

כשנכנס פלד לתפקידו, היה מחוז ירושלים בעיצומן של פעולות האינתיפאדה. בניגוד לתפישתו של אלבלדס, שריכז כוחות מסיביים באזורים הרגישים, פלד העדיף הקמת כוחות קטנים יותר, של מודיעין ומבצעים. מחליפו, יהודה וילק, המשיך את הכיוון, אותו כינה "מודיעין ותקפי".

הקמת הכוחות קצרה את פירותיה בלכידת חוליות רבות של מציתי מכוניות ומשליכי בקבוקי תבערה, פעולות שהפכו לספורט הלאומי של צעירי מזרח העיר.

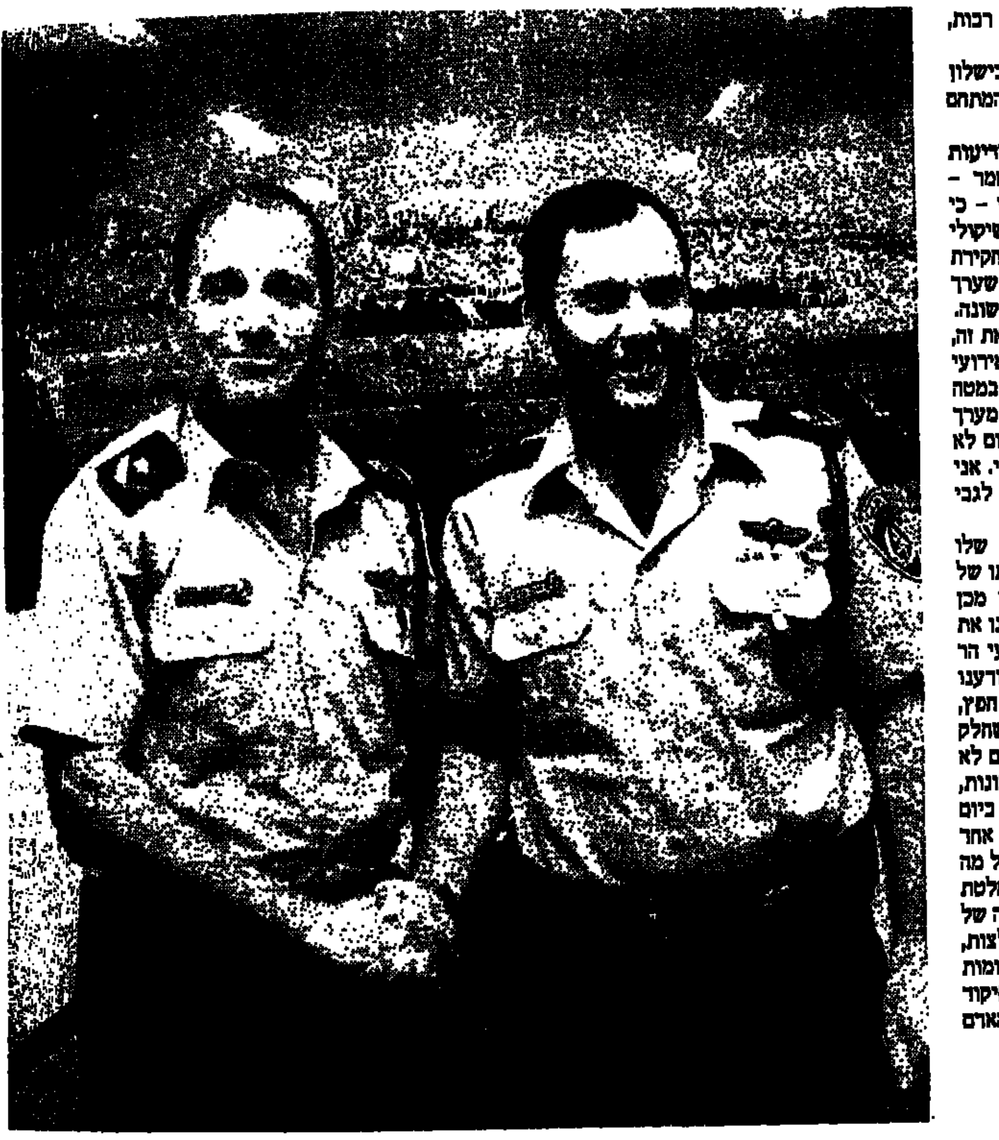

המפקד היוצא, ניצב יהודה וילק (משמאל) עם מחליפו, ניצב אריה עמית (צילום: יצחק הררי)

במקביל לכוחות אלה הופעלו בעיר יחידות מג"ב רבות, המהוות למעלה ממחצית הכוח המבצעי בבירה.

הר הבית נותר כל העת כסמל לאפשרות של כישלון או הצלחה בפיקוד על המחוז המורכב הזה. עם כניסתו לתפקיד אמר וילק בראיון לעל המשמר, כי מאורעות הר הבית עומדים לנגד עיניו, וכי הוא מקווה שיידע להתמודד עם מצבים מעין אלה ולמנוע אותם מבעוד מועד. לקראת סיום תפקידו עמד המפקד היוצא בפני התפרצויות המוניות, שהחלו בהר הבית בעקבות הטבח במערת המכפלה. במהלך ההתפרצויות באותו יום שישי הושלכו אלפי אבנים לעבר רחבת הכותל הסמוכה להר. מספר שוטרים נפגעו מיידויי אבנים ומבנה נקודת המשטרה שעל הר הבית הוצת. המוני מתפללים הסתערו לעבר בניין המחכמה, המשמש נקודת שמירה על ההר והכותל, ואיימו לעלות עליו ולהסתער על השוטרים שעמדו על הגג. בסופו של דבר הסתפקו המתפרעים בהצתת הקומות התחתונות של הבניין, המשמש כבסיס מג"ב.

הבלגת המשטרה באותו יום התקבלה בתגובות חצויות. היו ששיבחו את האיפוק שגילתה המשטרה, והיו שטענו כי התגלתה בחולשתה. שר המשטרה משה שחל, שנע בין שני הקטבים, הביע את מורת רוחו על כי המלצות ועדה בראשות המפכ"ל הנוכחי, אסף חפץ, לא מומשו עד לאותה עת. ועדת חפץ קמה בעקבות אירועי הר הבית הראשונים, ונועדה להמליץ על אבטחת המתחם בצורה שתמנע את הישנות האירועים.

בכתבה של נעמי לויצקי, שפורסמה בידיעות אחרונות סמוך למינויו של חפץ למפכ"ל, נאמר – ומישהו היה עשוי להבין שהמקור הוא אסף חפץ – כי מפקד המחוז וילק והמפכ"ל פלד נמנעו, מתוך שיקולי יוקרה, להיעזר בנסיונו של חפץ, שהתמחה בחקירת אירועי הר הבית הראשונים. במסיבת עיתונאים שערך וילק לקראת סיום תפקידו, הוא הגיב על כך לראשונה.

"אני קראתי את זה. אני לא חושב שאסף אמר את זה, אבל אני יכול להעיד על עצמי. לי נודע על אירועי מערת המכפלה ב-06.15 בבוקר. ב-07.00 התכנסנו במטה המחוז להערכת מצב. התחלנו לעבות ולתגבר את מערך השוטרים בעיר ובהר הבית. עד לערבו של אותו יום לא היתה לי כל שיחה עם אסף חפץ. הוא לא פנה אלי. אני חושב שהתשובה הזאת ברורה בצורה חד-משמעית לגבי הטענה הזו".

בתשובה לשאלתי, האם בוצעו ההמלצות שלו מאירועי הר הבית הראשונים, אמר וילק: עם כניסתו של רפי פלד לתפקיד מפקד מחוז ירושלים, ולאחר מכן לתפקיד המפכ"ל, וכניסתי לפיקוד על המחוז, לקחנו את דו"ח ועדת חפץ ללימוד ולבדיקה מחודשת. אירועי הר הבית היו ב-25 בפברואר. סמוך למועד זה הודענו למפכ"ל שסיימנו לבחון את כל המלצות ועדת חפץ, ובדקנו מה מהן בוצע ומה ניתן לבצע. צריך להבין, שחלק מההמלצות לא היה ניתן לבצע בעבר, ולהערכתי גם לא יהיה ניתן לבצע אותן בעתיד. לא משום שאינן נכונות, אלא מפני שהן תלויות בגורמים נוספים. המצב ביום אירועי מערת המכפלה היה כזה, שלמעט תרגיל אחד שעוד עמדנו לבצע, הגענו למסקנה שביצענו את כל מה שניתן לעשות. חלק מההמלצות תלויות בהחלטת הקבינט הבטחוני ולא בנו. מעבר לזה, היינו בעיצומה של עשייה ועבודת מטה לגבי דברים שלא היו בהמלצות, אבל תרמו לנושא. לדוגמה, הקמת יחידת המקומות הקדושים. הרעיון שם היה, להעלות את רמת הפיקוד שלנו למפקד בדרגת סגן ניצב, להמיר את כוח האדם הפחות מיומן, שכלל אנשי תג"א, לשוטרים מובחרים מיחידות הסיור ולשלב טוב יותר את מג"ב. יחידה זו לא הוקמה כהמלצת ועדת חפץ, אלא ביוזמת מחוז ירושלים, ובאישור המפכ"ל, על-פי הבנה שלנו ועדכון של דו"ח חפץ.

האם לא היתה אפשרות למנוע את ההשתוללות במתחם הר הבית?

אנחנו, אומר וילק, קיבלנו כמה החלטות בבוקר של אירועי מערת המכפלה. אחת ההחלטות הקשות, אבל לדעתי, בדיעבד, החכמות, היתה לפנות את נקודת הר הבית. בהיערכות שלנו באותו בוקר, כהיערכות לרמדאן, היו אמורים להיות באותו בוקר בנקודת הר הבית 10 שוטרים. ב-07.00 בבוקר קיבלנו החלטה לפנות את הנקודה, והמשמעויות היו ברורות מאוד. על הר הבית היו באותו יום 164 אלף איש. הצלחנו למנוע, להערכתי, את בואם של 100 אלף אנשים נוספים. ביום אירועי הר הבית ב-1990 היו בין 2550 ל-4000 מתפללים. פה היה מדובר ב-164 אלף. מי שהיה שם, ראה את העוצמה שהופעלה על בניין המחכמה והכותל. תארו לכם את העוצמה הזאת מופעלת על נקודת הר הבית, שבתוכה 10 שוטרים. יש לנו תכניות אופרטיביות, שתירגלנו איך להוציא משם את השוטרים. להערכתי, ואני אולי חכם היום לאחר מעשה, היינו מגיעים אל השוטרים ומוציאים אותם, אבל אז מערת המכפלה היתה רק התחלה להרג שהיה שם, כי אין לזה פתרון אחר כאשר באים לחלץ. הדברים האלה לא כתובים בשום דו"ח. אלה מסוג הדברים שאתה מקבל בהערכת מצב אד-הוק. אחת התפילות שלי היא, שאריה עמית לא יצטרך לעמוד בסיטואציות כאלה ולקבל החלטות כאלה.

לא צבא מול אויב

המשטרה איננה צבא שנלחם מול אויב וצריך לכבוש את היעד, אומר וילק. באירועי הר הבית הקודמים, המשטרה "ניצחה"; הר הבית היה בידינו. אבל השאלה היא מה המחיר. היינו מוכנים לספוג פגיעה ברכוש, ולאחר מכן איתרנו את המתפרעים הראשיים, ונכין נגדם כתבי אישום.

בסוף דבריו התייחס וילק, ברמז כדור, אל המפכ"ל הנכנס אסף חפץ, שנמנע מלקחת על עצמו את הפיקוד על ירושלים, שהוצע לו לפני שהוצע לווילק. "נורא קל לבוא ולדבר ולהגיד, אבל החוכמה היא לבוא, לפקד ולהתנסות. אני, בכל אופן, מביא איתי 14 חודשים שעשיתי את זה. חלק מהמבקרים ביקרו, ולא עשו את זה".

כאשר הודיע וילק על כוונתו לפרוש, עם מינויו של חפץ למפכ"ל, הוצעו לו על-ידי שר המשטרה הצעות מפתות ביותר. אחת מהן היתה, להמשיך בתפקידו כמפקד המחוז. הוצע לו גם לעבור לתפקיד אחר, ואף לצאת ללימודים או לחופשה ללא תשלום. השורה התחתונה של כל אותן ההצעות היתה להבטיח את הישארותו במשטרה, ולהבטיח לו את תפקיד המפכ"ל הבא, לאחר סיום כהונתו של חפץ. וילק החליט שלא להישאר במערכת, במצב בו לא יהיה שלם עם עצמו, והודיע על פרישתו לעסקים פרטיים, או לתפקידי ניהול ציבוריים.

את מקומו של וילק תפס בשבוע שעבר קצין אחר, שהציב את עצמו בעמדת הזינוק לתפקיד המפכ"ל – אריה עמית, בן גילו ומחזורו של וילק, שהתקדם איתו במקביל במשטרה. וילק עשה את רוב הדרך בתחום החקירות, ואילו עמית התקדם בתחום המבצעי. לאחר פיקוד על מרחב דן בתל-אביב, עלה עמית למחלקת התנועה במטה הארצי. בתפקיד זה החל גם להופיע בתקשורת, בהיבט הציבורי של המלחמה בתאונות הדרכים. התנצחויות רבות נוהלו בינו לבין עורך הירחון אוטו, רוני אהרונוביץ', על הקשר שבין המהירות המותרת בכבישים לבין שיעור התאונות. עמית ייצג בוויכוחים אלה את עמדת המשטרה, וניסה להוכיח שקיים קשר ישיר ועקיף. אהרונוביץ' טען, שניתן להעלות את המהירות המותרת בכבישים המהירים. הוויכוחים הללו לא הפריעו לעמית להיות חובב אופנועים מושבע, וגם להרוס רכב משטרתי בתאונת דרכים שקרתה לו במהלך שירותו.

את קידומו המהיר של עמית ניתן לזקוף גם לקשריו הטובים עם המפכ"ל לשעבר, יעקב טרנר. בתקופת טרנר שימש עמית כעוזר ראש אגף המבצעים של המשטרה, ובהמלצתו עלה לדרגת ניצב, בתפקיד ראש אגף המבצעים. בתקופת רפי פלד לא שררו יחסים חמים במיוחד בינו לבין המפכ"ל, והוא השתדל לעשות את תפקידו ללא הסתבכויות מיותרות.

הכלבים עוד לא בשימוש

דוגמה לאחת ההסתבכויות הקלות בין עמית ופלד היתה ההודעה על הכנסת כלבי זאב שנקנו בחו"ל לשירות המשטרה במזרח ירושלים. מיד עם פרסום הידיעה על כך, והרעש הציבורי שהתעורר בעקבותיה, הודיע שר המשטרה שחל כי התכנית לשימוש בכלבים הוקפאה. עם כניסתו לתפקיד נשאל עמית שוב על התכנית והשיב: "הכלבים ישנם. הם לא בשימוש. נעשה עוד דיון ונחליט".

למרות שהוא עצמו מודה כי מפלס הצניעות שלו נמוך במיוחד, נמנע עמית עם כניסתו למחוז ירושלים מלצאת בהצהרות מחייבות. "כקצין ותיק, שיודע כמה קצרה הדרך בין הצלחה לכישלון, אני שמח שיש לי כאן על מי לסמוך", אמר עם כניסתו למחוז, והוא חי עדיין עם צילם המאיים של אירועי הר הבית.

"במתחם הר הבית הכל בסדר כל עוד יש שקט, עד שפעם בשנתיים פתאום יש אירוע קשה, שאחריו עוסקים בו ללא סוף. המשמעות של אירוע בתחום הר הבית היא בינלאומית. זהו תחום שהמחוז הזה יצטרך להמשיך להתעסק איתו", אומר המפקד הנכנס. מעבר לזה הוא מתכוון "ללמוד את מבנה המחוז", ש"ויתכן שיוכנסו בו שינויים מבניים וארגוניים".

עמית מודע היטב למשמעות שמייחסת ממשלת ישראל לירושלים, ולטיפול בבעיות הביטחון בה במקביל לטיפול בהפגנות מימין ומשמאל.

"נכון לרגע זה, העיר שקטה", היתה אחת האמירות החביבות על וילק, כשנשאל על המצב במחוז. כראש אגף המבצעים בילה עמית לילות רבים לצידו של וילק מול המפגינים בעיר, שככל הנראה רק יגדילו ויגבירו את פעולותיהם. הוא יודע שאת הבגדים התמים אין טעם לאפסן בקיץ הקרוב. הוא גם יודע, שיהיה עליו לדעת לתמרן ולדלג על מוקשים רבים בתפקיד. לשאלה שהוצגה לו במסיבת עיתונאים ראשונה, לבירור עמדתו לגבי ביקור אפשרי של ערפאת בהר הבית, השיב עמית: לא קבע עמדה, אך "אפשר להגיד שאם זה יקרה, זה יהיה מבצע אבטחה גדול במיוחד".

במחוז שבו מודדים את ההצלחה במונחים של ימים ושעות, ניתן לומר שעמית עבר בשלום את אירועי יום ירושלים. עתה, עם כניסתו לתפקיד, הוא התמקם היטב ברומה של המקפצה בצמרת המשטרתית. מהמקפצה הזאת אפשר להגיע לצמרת בדילוג מהיר, ואפשר גם לצנוח למטה בקפיצת ראש. את זה, ככל הנראה, משנן לעצמו עמית מדי יום מאז כניסתו לתפקיד.

"במתחם הר הבית הכל בסדר, כל עוד יש שקט. עד שפעם בשנתיים פתאום יש אירוע קשה, שעוסקים בו ללא סוף. המשמעות של אירוע בתחום הר הבית היא בינלאומית. זהו תחום שהמחוז הזה יצטרך להמשיך להתעסק איתו", אומר המפקד הנכנס של משטרת מחוז ירושלים, ניצב אריה עמית □□□ במחוז שבו נמדדת ההצלחה במונחים של ימים ושעות, ניתן לומר שעמית עבר בשלום את אירועי יום ירושלים. עם כניסתו לתפקיד, הוא התמקם היטב ברומה של המקפצה בצמרת המשטרתית. מהמקפצה הזאת אפשר להגיע לצמרת בדילוג מהיר, ואפשר גם לצנוח למטה בקפיצת ראש

יופיים הנזירי של הבניינים

אירועי הבאוהאוס מתקיימים אצלנו החודש. על הסגנון הבינלאומי והבאוהאוס – שיחה עם האדריכל ז'רג'יו לרמן ועם איש האמנות אריה סבינסקי.

אירועי הבאוהאוס מתקיימים אצלנו החודש במקומות רבים. ברחובות ניתן לראות מודעות ענק עם שיחזורי בתים שנבנו על-ידי אדריכלים, העוקבים אחר החשיבה הארכיטקטונית המהפכנית של המאה העשרים. הגלריה האוניברסיטאית בתל-אביב מציגה צילומים מבתים בסגנון הלאומי 1930-1939 (צילומים אירמל קאמפ-בנדראו), במוזיאון חיפה מתקיימת תערוכה בנושא, וגם אמני הסדנאות בתל-אביב (רחוב אליפלט 18 ת"א) פותחים תערוכה כמחווה לאירוע.

ספרו של רוברט יוז (HUGHES) מבהיר את הסגנון הבינלאומי באמנות והבאוהאוס, שמתקשר אליו. בסוף המאה שעברה, עד לשנות השלושים של המאה, ראה הסגנון הבינלאומי כמטרה ראשית ליצור מהפכה חברתית, באמצעות בנייה ארכיטקטונית ועיצוב. מכאן שהארכיטקטורה נתפסה כאמצעי לשיפור מצבם של המוני העם.

הארכיטקטורה של המאה הקודמת התמקדה לרוב בבנייני ציבור, בעוד שהסגנון הבינלאומי ביקש לבנות לכל, ובכך למחוק את אי-השוויון החברתי. הכוונה היתה, שהבנייה לא תהיה עוד ייחודית בקישוטיה ויופיה, אלא תיעשה בייצור המוני, פשוט, חלק ויעיל. כל הקישוטיות שהיתה נהוגה נתפסה כעורפת, משנית ופוגמת ביופי הנזירי של הבניינים העתידיים.

החומרים ודרך הבנייה שונו, בהתאם לזמנים. כך החל השימוש במסגרת פלדה, בזכוכית ובבטון. ריבוי השימוש בזכוכית, בעיקר בבניינים גדולים, אך גם בבתי מגורים, בא לשקף אמנות פציפיסטית; זוהרת, נוצצת, הפונה לעתיד טוב יותר.

מענה אדריכלי תואם.

מכל האמור, עולה דבר פרדוקסאלי: הוגי הסגנון הבינלאומי, כולל הבאוהאוס ודה סטיל, הם אליטה חברתית, היוצרת עבור המוני העם לשיפור מצבם. יכול להיות שהם אכן הביאו לשיפור משמעותי בתנאי המחייה, לעומת העבר הקרוב. עם זאת, שיפור הוליסטי וכולל צריך לענות על צרכים פיזיים מאפיינים, כמו גם על כמיהות כמוסות ובסיסיות יותר. אדם רוצה להרגיש חשיבות כיחיד. הכפייה ליישבו במבנים אחידים אינה טבעית, ובסופו של דבר יש בה כיעור.

הבתים התכערו במשך השנים

שוחחנו עם האדריכל ז'רג'יו לרמן ועם אריה סבינסקי, מרפוס סבינסקי בתל-אביב, על אירועי הסגנון הבינלאומי והבאוהאוס.

סבינסקי: אני מוציא לאור גלויות על ארכיטקטורת הבאוהאוס, כתרומה לנושא, ואני עושה זאת תוך תענוג. הבעיה היא, כיצד להציג את הבניינים כפי שהם נראו כשנבנו. היום הם התכערו ביותר, בגלל הבלייה וכל התוספות. אני מנסה לשחזר את העבר באמצעות מחשב, ומסתייע בעצותיו המקצועיות של האדריכל לרמן.

נוסף על הגלויות, אני מוציא לאור ניירות מכתבים ומעטפות, עם צילומי בתים מובחרים, מפת בתים עם שמות הארכיטקטים ודפי ממו. כל אלו יופצו לקהל הרחב בחנויות ובמוזיאונים.

ומה באשר למודעות לאסתטיקה ולאיכות הסביבה, שבה חסרה אצלנו? איך זו תתרום לשיחזור יופי אוטופי?

סבינסקי: אני מאמין שהדבר יכול להיעשות. הכנס, על שלוחותיו, בא לעורר את המודעות. הנטל יפול על העירייה, על בעלי הבתים ועל כולנו. שיחזור בית עשוי להיות רווחי, כי הוא יעלה את ערך הבניין.

קיימת אתה תנועה לשיחזור. ראש העירייה, רוני מילוא, העניק חסותו לכנס בנושא הסגנון הבינלאומי, ודן דריין, ממלא מקום ראש העיר והממונה על ההנדסה, הבינוי והתשתית, מרכז את הכנס הבינלאומי לשימור.

כבר (צינה) דיזנגוף בתל אביב. אדריכלות: גניה אוורבוך, 1935.

הקומפוזיציה של הבתים עמדה על צורות בסיסיות – קווים ישרים, רציונליזציה ומידה. רציונליזציה שכזו באה נגד כל תפיסה רומנטית שגורה בעבר, במלים אחרות – אוניברסליות לעומת אינדיווידואליזם.

הסגנון הלאומי בא לידי ביטוי בגרמניה בבית הספר של הבאוהאוס ומנהלו, ולטר גרופיוס, ובהולנד בתנועת "דה סטייל", שמונדריאן נמנה עם חבריה. "דה סטייל" הקצינה את עמדותיה עוד יותר, ולדעתה הסגנון חייב היה להגיע כמעט להפשטה ולטוהר מירבי, בצמצום ובפרופורציות.

לא רוצים שובך אחיד

אולם כיום, כמאה שנה לאחר המהפכה הגדולה, מתעוררים לדעתנו סימני שאלה רבים. דווקא הבנייה ההמונית, האחידות, הפרופורציות המרובעות הללו, הופכות את תל-אביב לחד-ממדית, לא מפתיעה, משעממת. הפרופורציות הלבנות והראשוניות אינן ציור או פיסול. עליהן לקלוט את הבלייה הטבעית של החיים. אדם חי בסביבתו, הוא זקוק לנוחות, על כן הוא בנה לו תריסים, הציב אנטנות טלוויזיה, שילוט, דוודים, ואינו מקפיד על סיוד שנתי. התוצאה העגומה בחוצות: שיממון מכוער ואפור.

עיריית תל-אביב אכן קמה נגד התופעה, ומזה שנים היא משחזרת את העבר ומסייעת בשיפוץ בניינים ישנים על ידי ההייאה דקורטיבית, שהיא ביסודה אנטי הסגנון הבינלאומי. לפתע נראים צבעים סגולים, ורודים, וירוקים. צבעים פסטליים, שבוודאי אינם לבנים.

בעירייה, כנראה בעצת אדריכלים ומעצבי עיר, הבינו לליבו של האיש הקטן. וזה, כנראה, בכל זאת אינו אוהב לדור בשובך יונים אחיד, אלא זקוק למייחד.

הבנייה החדשה מקפידה על אריחים שאינם הופכים לאפורים ומלוכלכים, ומרגישה את העיצוב השונה בכל בניין ובניין; את הצרכים הייחודיים למקום חם מאוד, כדורי שמש, תריסים, ואפילו אנטנות, יצטרכו למצוא

מה תורם היום הבאוהאוס לתכנון אדריכלי?

לרמן: אדריכלות אף היא אופנה – מפוסט מודרניזם נעים לעבר ביאר-קונסטרוקטיביזם, ויש נטייה לקלוט את הצעקה האחרונה. אני סבור, שבמקום להסתכל בחוברות, יש להסתכל מה קורה ברחוב. מכך ניתן ללמוד הרבה יותר. ארכיטקטורה צריכה להיבנות על דיאלוג עם העבר ועל הייחודי שבהווה. בעצם, זה מה שקרה בתל-אביב, ורבים באים לראות מה המייחד אותנו.

סבינסקי: בזמנו, אדריכלים לא התביישו לבנות איש כמו רעהו. על כן יש קירבה בסגנון, ונוצרת הרמוניה. האדם מוצא עצמו נינוח כשהוא הולך ברחובות.

לרמן: יש נטייה כיום לחזור לפשטות, לאיפוק ולשקט.

ובכל זאת, בשטח – אינני רואה את היופי וההרמוניה. יכול להיות שהסגנון אינו מתאים למנטליות הארץ-ישראלית?

לרמן: בניינים חייבים לנשום, על אף התוספות, אם אלה נעשות בטעם. אבל קיימת בעיה של תחזוקה. הבניינים של אז צופו בטיח לחוץ, מגרגירי סיליקט ומיקה, וזה חומר שנשמר. מעט כ-5 שנים יש לשטוף את הבניין בהתזות חול. בניין דורש טיפול, כמו כל דבר אחר, ויש לפתח את המודעות לכך. זאת מטרת הכנס, הגלויות, המפה, התערוכות וכו'. לעומת גרמניה, או אוסטריה (פרט למקומות תיירים), אין מצבנו כה עגום.

והאם הסגנון הבינלאומי והבאוהאוס השפיעו בתהליכי העבודה?

לרמן: הבאוהאוס עסק רבות בשילוב אומנויות ומקצועות – גרפיקה, ארכיטקטורה, נגרות, תיאטרון ומוסיקה. חלל פנימי של בית צריך להתאים לחיצוניותו, ויש לתפוס את הבניין כמיכלול. אישית, אני נהנה מאוד מעבודות כמו של פאול קליי או ולטר גרופיוס. אך LE CORBUSIER, הוא האדריכל שיש לו עליי השפעה מידבית.

פסטיבל הסרטים הנחשב ביותר

שפרירה זכאי, קאן

שלום מקאן. קאן היא עיר יפה ששוכנת לחוף הריביירה הצרפתית, ותיה מאירות. בחודשי החורף והאביב היא משמשת מקום מפגש לכינוסים, קונגרסים וירידים למיניהם, ובחודשי הקיץ היא מקבלת את פני הנופשים הרבים שמגיעים לבלות כאן את ה"תאקאנס", שאצל הצרפתים היא מסורת מקודשת כמעט.

יש בעיר הזאת כל הנתונים הדרושים: מיקום נהדר, חוף ים מטופח, ומסביב הרים, נופים יפים ותשתית מפותחת. החל מבתי מלון עממיים ועד למפוארים ביותר. בחודש מאי מדי שנה כשנה מתקיים בה פסטיבל הסרטים שנחשב לחשוב ביותר בעולם, המושך אליו יותר משתתפים מכל פסטיבל אחר.

השנה הוא הפסטיבל ה-47 במספר, ובראש חבר השופטים עומד הפעם השחקן והבמאי ההוליוודי קלינט איסטווד, וכסגניתו משמשת הכוכבת הצרפתיה קתרין דנב.

בכבוד לפתוח את הפסטיבל, זכה "הניתור הגדול" – סרטם של האחים יואל ואיתן כהן, שכבר קטפו את הפרס הגדול "דקל הזהב" לפני שלוש שנים. בסרט, שהוא קומדיה, משתתפים פול ניומן וטים רובינס הזכור מהסרט "השחקן".

בתחרות המרכזית משתתפים 23 סרטים. הבולטים ביניהם הם "המלכה מרגוט" של פטריס שרו עם איזבל אדג'אני, שזכתה בשנה שעברה לשריקות בוז על תפקידה בסרט "תסבוכת קטלנית", ודניאל אוטיי.

לפני ארבעים שנה בדיוק כיכבה בתפקיד המלכה מרגוט השחקנית הצרפתיה המעולה ז'אן מורו, שהוענק לה הכבוד להציג את סרטי התחרות בערב הגאלה הראשון. הייצוג הצרפתי בפסטיבל הוא בולט ביותר. בנוסף ל"המלכה מרגוט", שהצרפתים מטפחים לגביו תקוות גדולות, מוצגים "עייפות גדולה" של מישל בלנק ובהשתתפותו. "מונטאן" של דאן לאביב, על חייו ואישיותו של איב מונטאן הנערץ, "הפטריוטים" של אריק רושאר, איוואן אטאל, סנדרין קיברלאן ויוסי בנאי שלנו, וכן קופרודוקציות שלצרפתים יש בהן חלק נכבד כמו "שלושה צבעים – אדום" של הבמאי הפולני קישלובסקי. זהו הסרט השלישי בטרילוגיית הצבעים שלו. "גנן הכינור" של צירלי ואנדראם, בשיתוף עם בלגיה, הפקה משותפת קמבודית-צרפתית, וכן "קוף בלתי נשכח" של לוסיין פינטילה, הפקה רומנית-צרפתית.

לאמריקנים יש יחסים מורכבים עם פסטיבל קאן. הטוענים שהחברות הגדולות כמעט מחרימות אותו, לעומת זה יש ייצוג נכבד ביותר לסרטים העצמאיים ה"אינדי", כמו סרט הפתיחה של האחים כהן, סרטו של אלן רודולף ("בתר ביי"), "גברת פארקר ומעגל הקסמים" על חייה של הסופרת דורותי פארקר בהשתתפות ג'ניפר ג'ייסון לי, קמפבל סקוט, מתיו ברודריק וגלוריה [illegible] של כוכבים, אפילו בתפקידים הקטנים ביותר. אגב, מפיק הסרט הוא הבמאי הנודע רוברט אלטמן.

סרט אמריקני נוסף הוא "פיקציה" של קוונטין טרנטינו, בהשתתפות ג'ון טרבולטה, ברוס וויליס ואומה טרמן, ואת "השבועיים של הבמאים" פתח סרטו של הל הארטלי, עוד אחד מחשובי הבמאים האמריקנים מזרם האינדי – "חובבן". כזכור סרטו של הארטלי "סימפל מן" הוצג בארץ במשך חודשים, וזכה להצלחה כבירה.

איטליה גם כן מרשימה בייצוג שלה – "דק עיניים של פורמליות" של ג'וזפינה טורנאטורה ("סינמה פאראדיסו") הוא הראשון שיוצג בקאן, ומשתתפים בו ז'ראר דפארדייה – שאין פסטיבל בלעדיו, חשוב פולנסקי כשחקן, וסרג'יו רובין, ואחריו יבואו סרטים של אאורליו גרימאלדי ומריו ברנגה.

את רוסיה מייצגים שני סרטים של שני במאים חשובים, שהם במקרה גם אחים. האחד אנדריי קונצ'לובסקי ("רכבת אל החופש"), שעבר שנים רבות בצרפת ובארה"ב, ועכשיו חזר לעבור בארצו. השני הוא ניקיטה מיכאלקוב, שכבר זכה בפרס הגדול בקאן לפני מספר שנים על סרטו "עיניים שחורות".

בנוסף לאלה מוצגים בתחרות סרטים מאיראן, מקסיקו, קנדה, הודו, הונג-קונג, סין, ואת בריטניה מייצג סרטו של מייק פיגיס "גירסת בראונינג", עם אלברט פיני, גרטה סקאצ'י ומתיו מודין. אבל כידוע יש עוד מסגרות נלוות: "מבט מסויים", "שבוע הביקורת", ו"השבועיים של הבמאים", שבהם מוצגים עוד עשרות סרטים. אלה הן מסגרות שנותנות ביטוי ליצירה חדשנית יותר, אישיות, ולעתים נסיוניות ולא תמיד מסחריות, ובהן מתגלים בדרך כלל כשרונות של קולנוענים חדשים ומבטיחים. בנוסף לכל אלה מתקיים השוק שבו מוצגים מאות סרטים על ידי מפיקים למטרות מסחר והפצה.

אחד האירועים המיוחדים שהנהלת הפסטיבל ערכה השנה, הוא מחווה לבמאי הגדול ז'אן רנואר במלאת מאה שנה להולדתו, ורטרוספקטיבה לסרטיו שהפכו כבר מזמן לקלאסיקה.

הסוחר מ"הקאמרי"

"הסוחר מונציה" מאת שייקספיר. עברית: אברהם עוז, בימוי: עמרי ניצן, תפאורה ותלבושות: רות דר, מוסיקה: אורי וידיסלבסקי, תאורה: ניב שדה, הדרכה קולית: עדי עציון – ב"הקאמרי".

יש יתרון, ברור לבמאי ולצוות שחקנים יהודים וישראלים על פני אמנים לא-יהודים, כשבאים לטפל בקומדיה העצובה של שייקספיר, "הסוחר מונציה". הסוחר שבכותרת אינו שיילוק, המלווה בריבית, אלא אנטוניו, הלווה, המסכן את בשרו בשל שטר עליו חתם.

עמרי ניצן, שב לבימה אחרי ניהולו של פסטיבל ישראל, מנצל יתרון זה במלואו: הוא מרשה לעצמו וליוסי גרבר בתפקיד היהודי מונציה, להיות "אנטישמי", אנטישמי במובן היהודי המקובל. מי מאיתנו לא קצת אנטישמי, בזכות יהודיותנו, המרשה לנו להרע לעצמנו.

גרבר נראה כמישהו שבא ישר מרחוב לילינבלום עם צרור דולרים בתיקו. ולכן יכול הבמאי לתאר את מעשיו כבלתי ראויים לרחמים, אפילו כשבוטו נחספת ממנו. כך היה אמור להיראות שיילוק בעיני הקהל בתיאטרון "גלוב", בהצגת הבכורה המקורית, כי רק לנו מותר...

מאחר שהבעיה המרכזית הזאת נפתרה, ויוסי גרבר הוא שחקן מעולה, המסוגל להפיח רוח חיים ולהעשיר בניואנסים דקים כל רגע של התפקיד, התפנה הבמאי לטפל בבעיה אחרת, המסבכת את ההצגה. חבורת הפורחים הצעירים, מיני יאפים ונציאניים, הוללים, שטחיים, מתמזמזים, המאכלסים את הקומדיה הזאת. הם חסרי אופי מוגדר, וכל שחקן חייב למצוא לעצמו דמות שבעצם אינה כתובה במחזה.

אלי דנקר, כאנטוניו כסוף-שיער ומכובד, נראה ונשמע כאחד הגיבורים הרומאים. רמי ברוך כגראציאנו משרטט דמות של פרחח בעל בלורית (בכל הצגה יש לרמי איזו פיאה פראית אחרת, כמין תשלום על קרחתו הטבעית), וזה די משעשע, רפי ויינשטוק כבאסאניו, הוא הסיבה להלוואה הגורלית, נשמע בעיקר נרגז – וזה מובן, אם כי זעמו אמור בעצם, להיות מופנה כלפי עצמו.

מלבד אלה יש בחבורה זו תצוך רעים המוכשר והנאה המאוהב בבתו של היהודי (תפקיד חיוור של נטע מרמלה), אבל אין אנו לומדים עליו כלום. ולירם וג פתחוניו (אשר טורידנסקי וסער בן-יוסף, שמתגפפים ומתנשקים כמו הומואים כל דבר. בכלל, האנשים בונציה הם נוגעים ומתחבקים כל העת, לצורך ושלא לצורך. גם פורציה (מירב גרובר, שהתחילה בקור מגזר וסיימה יפה מאוד את תפקידה בנאום המפורסם על אודות הרחמים) וגם לוויתה, נריסה (איזן שמאו) מתגפפות לעיתים קרובות. מה רצה הבמאי לומר לנו בכל ההומו-אירוטיות המודגשת הזאת?

שולי רנד הופך תפקיד צדדי של המשרת הגוי של היהודי, לפנינה קומית. נטע סובול, כג'סיקה, נותנת מטושטשת, דמות כמעט ללא קווי אופי. עופר שיקרטי כנסיך מרוקו, ושבתאי קונורטי כנסיך ארגון, הם משעשעים, האחד כפרא-מדבר כוחני, המסרס את עצמו על הבימה, לאחר שנכשל בהגרלת ידה של פורציה והשני כזקן, המודרה אל התיבות, שבהן הסוד הכמוס, וזה נושא עימו את שקית הקטטר של שלפוחית השתן והלא שלו. הסירוס והקטטר היו בעיני קצת מוגזמים.

אבל מלבד יוסי גרבר, השחקן הראשי, התפאורנית רות דר, מקום מרכזי: היא בנתה ונציה מאוד אקספרסיוניסטית, מקום סופר-תרבותי, מתנוון, דקאדנטי שכולו חדרי מריות ארומות, שעליהן אשר לכל היפוכים. וחילות, לישון ולהתעלס. אם כי רווה את המשגל המאושר בין לורנצו וג'סיקה הציב-השכל הבמאי באמצע הפרוסצניום, מקום מאוד שמשרי את אינטימי, ובזה גרם ליותר תושבי טירת בלמונט בעיות של טקסט.

גם המעברים בין ונציה הכוח, המרוסתר, לארמון הבהיר של פורציה היו חלקים הרויים. התלבושות שיש בהן רמזים מודרניים יותר עם משהו שאינו שייך לאף תקופה מוגדרת, יפות עד מאוד. הטקסט הגיע לאוזן ברור ורהוט, אולי הודות לעבודתה של עדי עציון, הגר שכיח במקומותינו.

אם לא נגלה עומק מיוחד או פנים בלתי מוכרות במחזה השייקספירי, מכל מקום לא היה זה שיעמום. יש לומר, שהקצב הכללי [illegible] המופעים, כיאה לקומדיה, שבמרכזה טרגדיה.

טלוויזיה

חדשות בעברית ובערבית
בוקר טוב ישראל
בוקר טוב – פירוט שידורי הבוקר
שעת כושר
קפטן קוק – סדרה על ג'יימס קוק, אחד מחשובי הסוללים של אי"י האוקיאנוס השקט במאה השמונה עשרה
מסיפורי המלך בבר – סדרה מחכבת בהופעה
שעת הקסם – סדרה קומית
סמכים – תכנית מקורית בענייני מחשב
פינג פונג – אולפן חי
פו הדוב – סדרה בהופעה
פינג פונג – אולפן חי
חדשות
פינג פונג – אולפן חי
קונצרטון – סדרת קונצרטים לילדים
פינג פונג – אולפן חי
מופע תלת ממדי בפלספליוה
פינג פונג – אולפן חי
ערב חדש – מנחה: דן מרגלית
פינג פונג – אולפן חי
אגדות המלך שלמה – סדרה מקורית מהופעה
פינג פונג – אולפן חי
משפחת סימפסון – סדרה אמריקנית משעשעת בהופעה
פינג פונג – אולפן חי
אגדה של מקום
החדשות באנגלית
ארצנו השווה – סרט: הבשמים
חדשות
עולים. תכנית דו-שבועית בענייני ועב, תחבורה ובטיחות בדרכים
מבט – חדשות. שבשבת
כדורגל – גמר גביע אירופה לקבוצות אלופות. שידור ישיר מאתונה
חדשות
קרקס אח – מופע במסגרת פסטיבל ישראל 94' – שידור חי
שיחות חצות – סדרת דרמה
פסוקו של יום

ערוץ 2

פלמפוס – עידן אלחרסן ואבי ורייניק מפתולים על המרקט
מסע בין הכוכבים – הדור הבא – סדרת הרפתקאות בדיונית
פתיחת שידורי רשת
תכורת הזכל – סדרה מצוירת, לפי הקומיקס המצליח על ילדי הזבל המצחיקים
פין פין – סדרה מצוירת לילדים
האגדות שלי – אגדות עם לילדים. היום: סינדרלה, עם: מתיו ברודריק, ודשר פילס
החדשות
ראו – סדרה מצוירת לילדים. היום: ראו מקבל חרא
הנסיך המדליק מבל אייר – סדרה קומית
שידור הערב של רשת
טהקליפיה באהבה – עם אברי גלעד – תכנית מוסיקה והיכרויות של רשת שידור חי
לאבא – אקשן – מגזין שבועי – ליגת הכדורסל הטובה בעולם
כל מרק – מגזין הצרכנות של רשת
המשמר החיוור – מערבונים שכולם אוהבים
בשידור חי – דן שילון מארח
סינמה רשת. פרומיק – סרט קולנוע. מתח/מסתורי/רומנטי. במאי: רומאן פולנסקי. עם הארייסון פורד, עמנואל סייה, ירגן טאצ'יס, דיוויד הארדסטון, אלכסנדרה סטיוארט. ביום הראשון לבואם לפאריס נעלמת סונדרה, אישתו של ד"ר ריצ'ארד ווקר. בלי סימן וזכר. רק לאחר זמן מסתבר לבעלה, המחפש אחריה בלי ליאות, כי נחטפה בידי מרוריסטים
23.30 החדשות
23.35 פרומיק – המשך

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה – שעה ראשונה – בעריכת ריקה ברסלע
07.07 לקום עם מוסיקה – שעה שנייה – בעריכת ריקה ברסלע
08.05 לקום עם מוסיקה – שעה שלישית – בעריכת ריקה ברסלע
09.00 תכניות הבוקר של קול המוסיקה – בעריכת עדנה עותי – קריסיס: אורטוריית שיר השירים (ס. קלדיני, א.מ. פואנטה, ד. ברוני – סופראן, ר. אבונרצה – בריטון/ אוסט' כלים עתיקים/ פ. קלוסו); בוקריני: קונצ'רטו בסול מז'ור לצ'לו ולתזמורת (ס. איסרליס/ התז' הקאמ' האוסטרוכוסונית/ יוהא קאנוס): שוימקה: רונדו האיחולים לכינור ולפסנתר (ס. לובוצקי – כינור/ א. שוימקה – פסנתר); הווקליסט האמריקני – מזמורי דת עממיים (הסקולה קנטורום והקאמרטה של בוסטון/ הסק' הקאמ' של הוווארד דדקליף/ ג'ואל כהן)
10.10 מאולמי הקונצרטים בעולם – פרומס '93 לונדון: מקהלה ותזמורת הקונצרטו האנגלי/ ב. בוני – סופראן, ק. וין דווירס – מצו-סופראן, ג'. מקדוגל – טנור, ס. גאר – בס/ טרבור פינוק. מיצירות מוצרט: סימפוניה מס' 31 ברה מז'ור, ק. 297 (פריס); מיסה בדו מז'ור, ק. 317, ההכתרה; ערביות חגיגיות, ק. 339; סימפוניה מס' 38 ברה מז'ור, ק. 504 (פראג); הפתיחה לנישואי פיגרו
11.45 שוניטקה: חמישייה לפסנתר ולרביעיית כלי-קשת (ס. לובוצקי, א. שניטקה, ט. בחיאשוילי, ק.ב. פון שטופמך)
12.15 הדי פסטיבל ישראל 91' משירי קורט וייל – אוטה לספר עם ג'פרי כהן – פסנתר; סיבליוס: אן סאנה, אופ' 9 (ס' פיסטונן)/ לורין מאזל)
13.57 בימת שיר – בעריכת אילנה צוקרמן – חסרה – יוהנן רשוש
14.06 מוסיקה לשעת צהריים – בעריכת אפרים וייל – הסגנון הקלאסי – נעימות סנגו מאת גרדל גרלו, פיאצולה פיליברמו, ויוולדו רודריגס, פאולוס ועוד (עם הפילי של בואווס איירס ומולו): ביוה-הסרשטיין: קטעים (בחירים מתוך ברמן ניגוס (ו. פרנודס, ש. נכסון, ד. אוווס, מ. אוסטין, ו. ביקר, מקהלה ותזמורת בניצוחו של הורי לואיס)
16.00 הקול פחות – תכניה האירוח של רני אורסתיו
18.00 מפתחות אופרה סיניה בהאזנה שנייה: אנסמבל אוטרקוטסמפורין מגן אופרה סיניה של פטר אפווש ובו קטעים מיצירתו – מרווחים פניסים
19.05 צלילים בין ערביים – בעריכת ישראל דליות – ג'ון ויליאמס (גיטרה) בקונצרט בסביליה – (נובמבר 1992: יצירות מאת: אלבניס, באך, סקרלאטי, ויוואלדי. יוקוא, קושקין, בריוס – סנונרה
20.00 בימת שיר – בעריכת אילנה צוקרמן. שבעה פרקים בספר הזוהר
20.03 לקראת קונצרט
20.30 פסטיבל ישראל – ירושלים חשוניד – שידור חי (עם רשת ג') מאולם הורי קראוו – ג'ין זורן (סקסופון אלט), ד'ייב ראגלס (חצוצרה) גרג כהן (בס) ג'ואי ברון (תופים)
23.00 צלילים לסיומו של יום – דוסינו תכניתו של שלמה ישראלי ראו חרונלון וטריו קונצ'רטוס. מיצירות: דביסי, גרנדוס, פאייה, פיאסולה ואלבניס – הקלטה מפסטיבל הנימרה 91'

רשת א'

06.06 התעמלות בוקר
06.16 אשמורת בוקר
07.00 חדשות באנגליח ובצרפתית
07.30 שירים עבריים
07.55 בימת שיר
08.05 חווה
09.05 פחות – דיני אישות
10.05 סלרדיו
11.05 אצבע על הדופק – מגזין לענייני בריאות ורפואה
12.05 תעשייה – מגזין לענייני תעשייה ועובדים
13.00 תוכניות באנגליח ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.00 מיומן – לנו ולנדודים גם
16.05 מי על התו
17.05 מגזין יומי בשידור חי מפסטיבל ישראל
18.05 מוחה ערב – משדר לאקטואליה ומורשת ישראל
20.00 מבט לחדשות
22.05 מילים שמוסות לעת – הפעם, פגישה עם הסופר הפולני שצ'ייפיורסקי. בקיץ 1992
23.05 שירים עבריים
16.00 שעה לפני – עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 מעבר לאופק
18.45 חמש עשרה קמות
19.05 המוסיקה במקום
20.00 מבט לחדשות
20.30 צעד וחצי – כרורסל בשידור חי
23.05 עשרים וארבע – היום שהיה
00.10 יומן פסטיבל ישראל – כתבות, ערבונים, וביקורת מאירועים שונים בפסטיבל
00.15 ציפורי לילה עם שחר בן ברק, מוסיקה בנימה אישית
02.00 לא רוצים לישון

רשת ב'

07.05 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר
09.05 עשר עד עשר
11.05 הכל דיבורים
12.05 בחצי היום
14.05 רוני קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 ניחוות חוץ
16.05 צבע הכסף
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 שעת ערבית עם זוהר בהלול
20.05 אחד על אחד – משדר ספורט
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 אחד על אחד
23.05 מיסה לילית
01.05 לתוך הלילה
05.05 אור ראשון

רשת ג'

06.06 סע לאט
07.05 מעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר עם מוחם פרי
10.05 תוכנית עשר עם אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה
12.05 אהבה עצמית עם גיל קומר
13.05 לוהט עם שוש עטרי
14.00 ענולה – חדשות הפופ
14.05 חדש, חדיש ומחודש
15.00 חולה רדיו
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 רוק ישראלי
18.05 קו ההתחלה
19.05 שעה אישית עם שמעון פרנס
20.05 פסטיבל ישראל – שידור חי מאולם קראוו – ג'ין זורן
22.05 לילות משי לבן
23.05 לילות משי לבן – המשך

שידורי גלגל"צ

07.05 מדיוה בדרך עם אמיר אשר
09.05 חשש בכיכר עם פופי קווים
11.05 שמש עם אלי ישראלי
13.05 מיוזו אוויר עם קובי אוז
14.05 בצריה עם גויה עינב
15.05 שבוע דוב עם דובי לנץ
16.05 חכם בכביש עם רון לויטל
18.05 גלולאה עם לאה נוו
20.05 דרייב אין עם זרב רביד
22.05 לילה טוב עם רווית כפיר

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.00 שש בבוקר – שירים עבריים
06.30 בוקר טוב ישראל – מהדורה ראשונה
07.15 בוקר חדש עם אלכס אוסקי
08.00 בוקר טוב ישראל – מהדורה שניה
09.05 קשה בבוקר עם ארז טל
10.05 וופלה עם סיוון דורון
11.05 נבון לעכשיו – עם קובי מידן
13.00 בצהרי היום – יומן לסיכום חדשות הצהריים והבוקר
13.15 משהו לצהריים
14.05 שבוע טוב – מגזין רוק עברי
15.05 יש עם מי לדבר – עם איתן ליפשיץ

קולנוע

תל אביב

גורדון המחודש: האמת שלא תיאמן.
גן העיר 1: א–ה 14.15, 16.45, 19.15, 21.50.
גן העיר 2: עולמו של ויין 2. א–ה 14.30, 17.00, 19.30, 22.00.
גת: ארץ הצללים. א–ה 16.50, 19.20, 21.50.
דיזנגוף 1: רומיאו בן־זונה. א–ה 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50.
דיזנגוף 2: לבן. א–ה 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50.
דיזנגוף 3: הפסונתר. א–ה 11.00, 15.10, 19.30; הפיתוי הכי יפה של חיי. א–ה 13.05, 17.15, 21.50.
דקל: פילדלפיה. א–ה 19.30, 21.50.
הקולנוע: חוג שמחה המזל. א–ה 16.30, 19.15, 21.45.
חן 1: עדה באפלה. א, ב 11.00.
חן 2: בכוונת זדון. א–ה 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. חן 3: התפרנים מבברלי הילס. א–ה 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: בית הרוחות. א–ה 16.30, 19.15, 21.55.
חן 5: מאהב אחד יותר מדי. א–ה 17.00, 19.25, 21.55.
טיילת 1: בשם האב. א–ה 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 2: רשימת שינדלר. א–ה 19.00, 20.45.
טיילת 3: עולם מושלם. א–ה 17.00, 19.30, 22.00.
לב 1: פופאן. א–ה 12.15, 14.00, 17.00, 19.45, 22.00.
לב 2: קיקה. א–ה 12.00, 14.15, 16.50, 19.30, 21.50.
לב 3: שלום לפילוש. א–ה 13.40, 19.00, 21.40; הוצאתי עליי חוזה. א–ה 12.05, 16.30.
לב 4: עירום. א–ה 12.10, 19.40, 22.00; הוצאתי עליי חוזה. א–ה 14.15, 18.00.
מוזיאון: האישה שייצרה שמן שומשום. א–ה 17.00, 19.45, 22.00.
מקסים: עידן התמימות. א–ה 19.15, 21.40.
סינמטק: אורלנדו. א–ה 17.30, 19.45, 21.45.
צפון: קיקה. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 1: התפרנים מבברלי הילס. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 2: תמונות קצרות. א–ה 17.30, 21.00.
רב אור 3: בודהה קטן. א–ה 16.30, 19.15, 21.50.
רב אור 4: עידן התמימות. א–ה 16.35, 19.15, 21.50.

ירושלים

גיל 1: האקדח מת מצחוק 33.3. א–ה 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00.
גיל 2: מקס ומורים. א–ה 14.00, 16.00, 20.00, 22.00.
גיל 3: ללא פחד. א–ה 13.30, 16.15, 19.00, 21.30.
גיל 4: הצמלבות. א–ה 14.00, 17.00, 19.30, 21.45.
גיל 5: רשימת שינדלר. א–ה 13.30, 17.00, 20.30.
גיל 6: חיק שקואי. א–ה 13.30, 16.15, 19.00, 21.40.
גיל 7: רומיאו בן־זונה. א–ה 14.00, 17.00, 19.30, 21.45.
גיל 8: בשם האב. א–ה 14.00, 17.00, 19.30, 21.45.
רב חן 5: שארית היום. א–ה 16.35, 19.15, 21.50.
שחף 1: מקס ומורים. א–ה 17.30, 20.00, 22.00.
שחף 2: רשימת שינדלר. א–ה 17.00, 20.45.
תל אביב 1: האקדח מת מצחוק 33.3. א–ה 17.30, 20.00, 22.00.
תל אביב 2: הצמלבות. א–ה 17.30, 20.00, 22.00.
תל אביב 3: בשם האב. א–ה 17.00, 19.30, 22.00.

חיפה

אורלי: ארץ הצללים. א–ה 18.45, 21.15.
רב גת 1: עדה באפלה. א–ה 16.40, 19.00, 21.20.
רב גת 2: התפרנים מבברלי הילס. א–ה 16.45, 19.00, 21.20.
רב אור 1: מאהב אחד יותר מדי. א–ה 16.40, 19.00, 21.20.
רב אור 2: בכוונת זדון. א–ה 16.45, 19.00, 21.20.
רב אור 3: קיקה. א–ה 19.00, 21.20; חתולים בצמרת. א–ה 16.45.
רב מור 1: בכוונת זדון. א–ה 16.30, 19.00, 21.20.
רב מור 2: התפרנים מבברלי הילס. א–ה 16.30, 19.00, 21.20.
רב מור 3: תמונות קצרות. א–ה 17.30, 21.00.
רב מור 4: עדה באפלה. א–ה 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 5: מאהב אחד יותר מדי. א–ה 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 6: פילדלפיה. א–ה 16.30, 18.50, 21.20.
רב מור 7: ארץ הצללים. א–ה 16.30, 18.55, 21.25.

אשדוד

רון 1: הפסונתר. א–ה 19.30, 21.30.
רון 2: רשימת שינדלר. א–ה 20.45.

אשקלון

חן 1: האקדח מת מצחוק 33.3. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: רשימת שינדלר. א–ה 17.30, 21.00.
חן 3: עדה באפלה. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: מאהב אחד יותר מדי. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
חן 5: מקס ומורים. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.

נתניה

חן 1: עדה באפלה. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: התפרנים מבברלי הילס. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: ארץ הצללים. א–ה 16.45, 19.20, 21.50.
חן 4: בכוונת זדון. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.

ראשון לציון

חן 1: עדה באפלה. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.

חן 2: פילדלפיה. א–ה 16.45, 19.20, 21.50.
חן 3: ארץ הצללים. א–ה 16.45, 19.20, 21.50.
חן 4: התפרנים מבברלי הילס. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
נעמן: עירום. א–ה 19.30, 21.50.
ראשון: ללא פחד. א–ה 19.30, 21.45.
רון 1: שארית היום. א–ה 17.00, 19.15, 21.30.
רון 2: חיק שקואי. א–ה 17.00, 19.15, 21.45.
רון 3: בודהה קטן שלי. א–ה 17.00, 19.15, 21.30.

חולון

גל 1: האקדח מת מצחוק 33.3. א–ה 17.30, 20.00, 22.00.
גל 2: מאהב אחד יותר מדי. א–ה 17.30, 19.45, 22.00.
גל 3: מקס ומורים. א–ה 17.30, 20.00, 22.00.
גל 4: בכוונת זדון. א–ה 17.00, 19.30, 22.00.
גל 5: רומיאו בן־זונה. א–ה 17.00, 19.30, 22.00.

באר שבע

אשל: מקס ומורים. א–ה 17.30, 20.00, 22.00.
רב נגב 1: עדה באפלה. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
רב נגב 2: מאהב אחד יותר מדי. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
רב נגב 3: בכוונת זדון. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
רב נגב 4: האקדח מת מצחוק 33.3. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.

חדרה

לב 1: עדה באפלה. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
לב 2: מקס ומורים. א–ה 17.00, 19.40, 21.50.
לב 3: האקדח מת מצחוק 33.3. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
לב 4: רשימת שינדלר. א–ה 18.45; קיקה. א–ה 17.00, 22.15.

ר"ג – גבעתיים

אואזיס 1: עדה באפלה. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
אואזיס 2: האקדח מת מצחוק 33.3. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
אואזיס 3: בכוונת זדון. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 1: מאהב אחד יותר מדי. א–ה 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 2: רשימת שינדלר. א–ה 17.30, 21.00.
רב גן 3: בודהה קטן. א–ה 19.10, 21.50; חתולים בצמרת. א–ה 17.00.
רב גן 4: בשם האב. א–ה 16.30, 19.10, 21.50.

פתח תקווה

היכל 1: האקדח מת מצחוק 33.3. א–ה 17.30, 20.00, 22.00.
היכל 2: מקס ומורים. א–ה 17.30, 20.00, 22.00.
היכל 3: בכוונת זדון. א–ה 17.30, 19.45, 22.00.

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 18.5
21.00 – דו"ח לאקדמיה 1/א
סטנד אפ קאפקא, שחקנית: מאיה אנגלר. (צוותא 2)
22.00 – יעקב כהן, סטנד אפ קומדי.

שירותי חירום

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקווה – טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

בתי חולים

תל-אביב והמרכז

"שיבא" תל-השומר – *
"בילינסון" פתח-תקווה – *
"איכילוב" תל אביב – *
"וולפסון" חולון – *
"אסף הרופא" צריפין – *
* כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

"לניאדו" ומצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים – ילדים
הדסה ע"כ – כירורגיה, נשים
הדסה הר הצופים – אורטופדיה
שערי צדק – פנימית, עיניים, א.א.ג.

בתי מרקחת

בת ים – קופת חולים, קדושי קהיר 20
חולון – אהרון, הופיין 52
ירושלים – סופר פארם, הר החוצבים
נתניה – תרופה, הרצל 2
פתח תקווה – קופת חולים הכללית, ההסתדרות 21
רמת גן – יהלום, קריניצי 63
תל אביב – לב העיר, אחד העם 69; קופת החולים הכללית, אמסטרדם 197 תורנות לילה מיוחדת עד השעה 24.00, 03.00. בימים א–ה, "בן יהודה", בן יהודה 142; עד השעה 24.00 בימים א–ה, ובמוצ"ש, סופר-פארם רמת אביב, איינשטיין 40

מוקד קופ"ח כללית

המוקד "מסור מידע בימים א'-ה' בין השעות 08.00-20.00, בימי ו' 15.00-08.00, טלפון 03-433300.

יד ביד

– אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה. ירושלים – 02-243358; ת"א – 226022 (24 שעות); חיפה – 04-229488 (11.00-20.00); גליל מערבי – 04-820222.

חקו הלבן

03-204327, ימי א', ג', ה' 19.30-23.30

קו פתוח להורים במצוקה

ימי ב' דה. 222732. ארגון הורים ארצי "קו פתוח", אוזן קשבת לילדים ובני נוער 03-621515 (24 שעות).

עזרה ראשונה לשיניים

עזרה ראשונה לשיניים של"ד התסת' לרפואת שיניים בישראל.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל. 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה בכל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות בתאום מלפני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשטרה) קומה א', טל. 294869, 03-285822.
מרפאת "שיניים" תורנית 24 שעות גם בשבתות וחגים בתאום מלפני. איתורית 5449911 מנוי 4318, רחוב יהודה המכבי ת"א.
"S.O.S Doctors" ביקורי בית ע"י רופאים 24 שעות ביממה. טל.: 03-5033939.

סיוע לקורבנות אונס

לרגענה ואיזור המרכז, טל. 052-32432, א'–ה' בשעות 17.00-21.00; חיפה 04-660111; ת"א 03-234819; ירושלים 02-245554; 059-72245.

אלי

– עזרה באלימות כלפי ילדים במשפחה טל. 261070, 6956761. פועל מ-08.00 עד 22.00

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים – טל' 02-610303
ער"ן תל-אביב – טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א – 03-6961113
ער"ן חיפה – טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) – 04-988410
ער"ן נתניה – טל' 053-625110
ער"ן כפר-סבא – 052-913999
ער"ן באר-שבע – טל' 057-418111
מוקד, מוקד חירום – אס.א.ב שרות טיפול (מרכז לב, חיפה, 24 שעות ביממה. טל. 04-679999

מגן דוד אדום

ירושלים, ת"א, חיפה – טל' 101
רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים – טל' 5793333; ראשון לציון – 101, טל' 08-221022; עפולה – טל' 065-93334; מבשרת – 101, טל' 04-931401; נהריה – טל' 04-823333; בת-ים – טל' 5511111; באר-שבע – 057-74767; אשדוד/בנות דן טל' 03-530848; פתח תקווה – 101, 93, 9311111; חולון – 06-938233.

רכבות

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 16.00.
מרחובות לת"א דרום: 06.00 (מלוד), 06.40, 07.30, 15.20, 17.15 (עד לוד), 18.50 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 16.00.
מת"א דרום לרחובות: 06.10 (מלוד), 06.35, 14.35, 16.30, 18.00.
מת"א מרכז לנהריה: 06.00, 06.25, 07.18*, 08.03, 08.42*, 09.00, 10.30*, 12.00, 13.00*, 14.00, 15.00*, 15.57, 16.35, 17.00, 18.00, 19.00, 20.15.
לנהריה: 06.25, 12.00, 14.00, 15.00, 15.57, 17.00.
מחיפה בת-גלים לת"א (מחיפה מרכז 5 דקות לפני היציאה מבת-גלים): 05.30, 06.00, 06.20, 06.42, 07.15*, 07.35, 08.20, 09.05*, 10.05, 11.00*, 11.56, 12.55*, 14.30, 15.30*, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30.
לנהריה (מחיפה מרכז 5 דקות לאחר היציאה מבת-גלים): 05.47, 07.50, 09.48, 12.07, 13.23, 15.26, 16.00, 17.30, 18.30.
מנהריה לחיפה ולתל-אביב: 05.50, 06.35, 07.25, 09.13, 10.57, 13.22, 15.24, 16.33, 17.30, 18.42.
קרונועים ברכבות מהירות בקו תל-אביב–חיפה – מת"א מרכז: 15.30, 17.47; מחיפה בת"גלים: 13.40, 16.10.

לוח זמני רכבות בימי ו' וערבי חג בלבד

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 12.00
מרחובות לת"א דרום: 07.30, 13.30 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 12.00
מת"א דרום לרחובות: 07.00, 12.45 (מלוד).
מת"א מרכז (עם סבידור) לחיפה: 06.00, 07.04, 08.00*, 08.53, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.05.
מת"א מרכז לנהריה: 08.00**, 10.00**, 12.00.
מחיפה בת-גלים לת"א (מחיפה מרכז 5 דקות אחרי היציאה מבת"גלים): 06.00, 06.35, 07.30, 08.34, 09.30, 10.30, 11.30, 13.00, 14.00.
מחיפה בת-גלים לנהריה (מחיפה מרכז 5 דקות אחרי היציאה מבת"גלים): 06.13, 09.30, 10.13 (עד קריית מוצקין), 11.37, 12.23.
מנהריה לחיפה ולת"א: 06.30, 08.10**, 10.25**, 11.00 (ממוצקין), 12.30 (ממוצקין), 12.50, 14.40 (עד חיפה בלבד).
קרונועים ברכבות מהירות בקו תל-אביב–חיפה – מת"א מרכז: 12.30; מחיפה בת"גלים: 10.10.

מידע אודות שירותי הרכבת

תחנת ירושלים: 02-733764
תחנת ת"א מרכז: 03-5421515
תחנת חיפה בת"גלים: 04-564521

* רכבת מהירה.
** החלפת רכבת בחיפה.

עורך מוטי חביב

גביע אירופה למחזיקות גביע בתל אביב

בתום ערב גביע טיפוסי, עם שערים, מורחקים והרבה כדורי עונשין מ־11 מטרים, העפילו מכבי תל אביב והפועל תל אביב לגמר גביע המדינה ב־7 ביוני באיצטדיון רמת גן ★ מכבי תל אביב והפועל צפרירים חולון סיפקו את הדרמה הראשונה בתיקו 3:3 לאחר 120 דקות. בכדורי עונשין מהנקודה הלבנה ניצחה מכבי תל אביב 4:5 ★ הפועל תל אביב ומכבי פתח תקווה נפרדו בתיקו 1:1 לאחר 120 דקות, והפועל תל אביב עלתה בניצחון 1:3 בבעיטות מ־11 מטרים ★ 25 אלף צופים ססגוניים היו שותפים לחוויית כדורגל שתזכר עוד שנים רבות

עצירת פתאום: מגן הפועל צפרירים חולון, סרגיי קולוטובקין, נעצר אתמול במס[illegible] בעט את כדור הי11 הראשון של קבוצתו. עצירה זו, והעצירה של השוער אלכסנדר אובארוב מנעה מצפרירים אפשרות להעפיל לראשונה בתולדותיה לגמר גביע המדינה. השופט דני קורן פסל את הבעיטה, אבל מאחר שאובארוב קלט את הכדור הוא אישר אותה וצפרירים נזה את חלום הגביע (צילום: אריה קטור)

דריקס: אם היו רוצים לביים סרט מתח כזה לא היו מצליחים

□ עמי רוזנברג

חדר ההלבשה של מכבי תל אביב דמה אמש לאולם חתונות. איזו שמחה, אילו נשיקות. הרבה זמן כבר לא ראינו שמחה כזאת בחדר ההלבשה. שמחה שהזכירה את הזכייה באליפות לפני שנתיים.

מבקיע הפנדל האחרון אבי נימני: "היה קשה לנו עם עשרה שחקנים. היו רגעים שלא האמנתי שאנו נעשה זאת. כל הכבוד לכל עשרת הלוחמים".

יעקב הלל, שהורחק והואשם על ידי חבריו וגם אנשי ההנהלה כצעדו הפזיז שהביא להרחקה אמר: "מזל שניצחנו, אחרת לא הייתי מסוגל להרדם אפילו שבוע אם לא היינו עולים לגמר".

אלי דריקס, מבקיע השער השלישי: "אם היו רוצים לביים סרט מתח, לא היו מצליחים לביים יותר טוב מאשר מה שהיה במשחק. היה מתח עצום. ממש דרמה בכמה מערכות".

המאמן אברהם גרנט: "היו לנו דקות טובות לצד דקות חלשות. הרחקתו של הלל פגעה בנו. היו לנו במשחק יותר הזדמנויות מחולון. עכשיו המשימה לקחת את הגביע, כי את הליגה כבר איבדנו".

העסקן איציק קאמרי אמר בחדר ההלבשה לשחקנים: "הרגתם אותי. עשיתם אותי היום זקן בעשר שנים".

מאמן חולון אלי גוטמן והחלוץ עופר מורחי נכנסו לחדר ההלבשה של מכבי תל אביב, ואמרו לשחקנים: "כל הכבוד. אנחנו רק מקווים שהפסדנו למחזיקת הגביע שבדרך".

בחדר ההלבשה של חולון אוירת יאוש. איציק טויסה: "עשינו להם בית ספר. חבל רק שדקות בודדות לא טובות שלנו בתחילת המחצית השנייה הביאה למכבי שני שערים. היה להם הרבה מזל. הגיע לנו פנדל אחד ברור וחבל שהשופט קצת חשש ממכבי".

ישראל מאיה: "כל הכבוד למכבי, אבל יש לנו הרגשת פיספוס נוראית".

סיכם המאמן אלי גוטמן: "חזרנו למשחק שלוש פעמים והוכחנו כי בחולון יודעים לשחק כדורגל".

הליגה תתחיל ב־20 באוגוסט

משחקי הליגה הלאומית בכדורגל יתחילו ב־20 באוגוסט, זאת לפי בקשת המאמן הלאומי שלמה שרף.

ההחלטה התקבלה אתמול בהתאחדות לכדורגל, כדי לאפשר לשחקני הנבחרת הלאומית ליטול חלק במשחקי הליגה עד המשחק עם פולין שיהיה ב־4 בספטמבר.

קודם לכן יהיו שני מחזורי גביע הטוטו.

אתמול נודע שהשבוע יוזיה משחק יחיד בליגה הלאומית ביום שישי, שעה שמכבי נתניה תארח את הפועל חיפה.

אוליביירה נופה מנבחרת בלגיה

מאמן נבחרת בלגיה בכדורגל, פול ואן הימסט, גיפה את השחקן המצטיין אוליביירה מהסגל שיוטיע במונדיאל בארה"ב, לאחר שהכדורגלן האשים אותו בבחירת השחקנים וצורת האימון שלו.

הקרואטי יוסיפ וובר, חלוץ קבוצת סרקל ברוז', זכה בפעם השלישית ברציפות בתואר מלך השערים בליגה הבלגית. העונה הוא הבקיע 31 שערים ב־34 משחקים. הוא הקדים את הבלגי לוק ניליס מאנדרלכט שכבש 25 שערים, ואת ג'וני בוסמאן ההולנדי, גם כן מאנדרלכט שכבש 20 שערים.

כל כך קרובים וכל כך רחוקים

□ אבי חדר

כששלח איציק זוהר את כדור העונשין מ־18 מטרים לפינת שערו של אלכסנדר ז'ידקוב החולוני וקבע 0:2 למכבי תל אביב, לא האמין גם האופטימיסט הגדול ביותר מבין אוהדי הפועל צפרירים חולון שאפשר עוד לצאת מהמכוך הזה. מכבי תל אביב היתה בטראנס גדול, אלי דריקס התחמם על הקווים כדי להסוף את הניצחון הזה לנקמה ספורטיבית על ההפסד בליגה, וצפרירים נראתה כמי שעומדת על סף תבוסה מוחצת.

איש גם במכבי תל אביב לא התרגש מהעובדה שהשופט דני קורן פסל שני שערים למכבי תל אביב. הכל נראה ברור כל כך שאף אחד גם לא התווכח על הפסילות.

אבל 16 דקות לפני הסיום החוקי החל המותחן הגדול שייזכר עוד שנים רבות. עופר מורחי, שידע כבר בקריירה שלו מעמדי חצי גמר וגמר, המתיק את הגלולה בדקה ה־74 וכעבור 8 דקות כבר היתה צפרירים חולון ממש בחורה במשחק אחרי שיוויון 2:2. ואם לא די בכך הותיר יעקב הלל ממכבי תל אביב את חבריו בעשרה שחקנים, ולפתע נראה היה מצבה של מכבי תל אביב דומה למצבה של הפועל צפרירים חולון מלפני עשר דקות.

אבל בכדורגל, ממש כמו בכדורגל, הכל פתוח והכל עוד אפשרי. הדרמה נמשכה בהארכה ואם חשב שהיא הגיעה לשיאה בדקה ה־118 עת פסק השופט דני קורן על כדור עונשין מ־11 מטרים שני לזכות הפועל צפרירים חולון, הוא טעה טעות מרה. הדרמה האמיתית באה בכדורי העונשין מ־11 מטרים שהכריעה בסיום את גורל המשחק. מכבי תל אביב בפנים, הפועל צפרירים חולון בחוץ.

זה התחיל עם ה־"ייטה של סרגיי קולוטובקין. המגן שאמור היה להצעיד את צפרירים חולון ליתרון בבעיטות מהנקודה הלבנה, נעצר בטרם בעט, ואת הכדור שלו עצר אלכסנדר אובארוב. השופט דני קורן שרק מיד בעת עצירת קולוטובקין במטרה להחליט על בעיטה חוזרת, אך בעקבות העצירה של אובארוב, אישר בהתאם לחוק את הבעיטה וצפרירים כבר היתה בפיגור.

מכאן ואילך לא היו בעיות לשתי הקבוצות מהנקודה הלבנה. אלי דריקס קבע 0:1 למכבי תל אביב, או אם תרצו 3:4.

חיים גולדברג מצפרירים חולון קבע 4:4 וניר קלינגר הגיב בחצי גובה 4:5 למכבי תל אביב.

דוד הרשליקוביץ' בעט לקורה ופנימה 5:5, ואלכסנדר פולוקארוב לא נכשל 5:6.

מרקו בן ברוך, בפנדל השלישי שלו אמש, לא נכשל וקבע שיוויון שש. איציק זוהר לא נשאר חייב – 6:7 למכבי תל אביב.

עופר מורחי ידע שהחמצה שלו תעלה את התל אביבים. רק כיבוש ישאיר סיכוי. מורחי הואיר סיכוי – 7:7. עכשיו הכל היה על כתפי אבי נמני. 25 אלף זוגות עיניים עקבו בחרדה. כמה מאות לא יכלו לעמוד במתח והפנו עורף. נמני יישר מבט. בעט בדיוק מירבי וקבע 7:8 למכבי תל אביב ועלייה שלישית רצופה לגמר גביע המדינה.

המחצית הראשונה היתה חלשה וממש לפני סיומה הכשיל אלי כהן מצפרירים חולון את ניר קלינגר מימין, איציק זוהר הגביה את כדור העונשין שנחת לרגלי אלכסנדר פולוקארוב ומשם לרשת, 0:1 למכבי תל אביב.

תשע דקות לאחר פתיחת המחצית השנייה עלתה מכבי תל אביב ל־0:2 משער של איציק זוהר בבעיטה חופשית מ־18 מטרים.

חמש דקות אחר כך כבש זוהר שער נוסף שלא הוכר על ידי השופט דני קורן ובדקה ה־71 נפסל גם שער של מאיר מליקה.

אלו היו דקות מעולות של מכבי תל אביב שעשתה במגרש ככל העולה על רוחה. אלי גוטמן, מאמן הפועל צפרירים חולון, שלח למערכה את עופר מורחי ואיתי מור במטרה להציל את כבוד חולון.

בדקה ה־74 נראה היה שהכבוד אכן יוצל, אבל רק הכבוד. הגבהה מהאגף השמאלי מצאה את עופר מורחי שמקרוב קבע 2:1.

גם אז לא העלה מישהו על דל שפתותיו את המושג "חזרו למשחק", צפרירים, נראתה כמי שרחוקה מחזרה למשחק. אבל שמונה דקות לפני הסיום יצא אלכסנדר אובארוב משערו בצורה מסוכנת ופגע באיציק טויסה מהפועל צפרירים חולון. דני קורן הראה לאובארוב את הכרטיס הצהוב ולצפרירים ולחולון את הנקודה הלבנה. מרקו בן ברוך לא נכשל – 2:2.

חמש דקות לאחר מכן הזהות יעקב הלל ממכבי תל אביב [illegible] צהוב שני, ומכבי תל אביב יצאה לדקות הארכה בעשרה שחקנים.

על סף סיום החלק הראשון של הארכה הקדים אלי דריקס, [illegible] את נועם שוהם [illegible] את השוער אלכסנדר ז'ידקוב ושלח מעליו כדור לרשת, 2:3 וזה עוד לא הסוף.

בדקה ה־118 הוכשל עופר מורחי ברחבת מכבי תל אביב ודני קורן הראה לצפרירים שוב את הנקודה הלבנה. מרקו בן ברוך לא נכשל גם הפעם, כבש והוביל להכרעה מ־11 מטרים.

בן ברוך, הטוב במגרש, [illegible] כדורים מ־11 מטרים, [illegible] אובארוב [illegible]. [illegible] בשלב הבעיטות [illegible].

מכבי תל אביב – הפועל צפרירים חולון 3:3 (0:1), 4:5 בבעיטות 11

★ האיצטדיון ברמת גן. 25 אלף צופים. שופט: דני קורן.
★ השחקן המצטיין: מרקו בן ברוך.
★ מכבי תל אביב: אובארוב 5, א. כהן 4, פולוקארוב 5, א. ברומר 4, הלל – הורחק, ג. ברומר 4, שרגא 5 (דריקס 6), קלינגר 5, זוהר 6, נמני 5, מליקה 5.
★ הפועל צפרירים חולון: ז'ידקוב 4, ד. הרשליקוביץ' 5, גולדברג 5, א. כהן 5, קולוטובקין 4, באולס 5, טס 4 (ע. מורחי 6), מאיה 5, חסיה 4 (מור 5), בן ברוך 7, טויסה 6.

שוער באיירן מינכן לבשיקטאש

שוערה הבינלאומי של באיירן מינכן, ריימונד אומאן בן ה־30, חתם חוזה לשנתיים עם קבוצת בשיקטאש איסטנבול.

תמורת ההעברה, תשלום הקבוצה התורכית מיליון מארקים.

את הקבוצה התורכית מאמן בן ארצו כריסטוף דאום.

אומאן יצג את גרמניה בארבעה משחקים בינלאומיים.

אלכסנדר נכנע לאלכסנדר: ראשו של בלם מכבי תל אביב, אלכסנדר פולוקארוב, מבצבץ סימן לשמה שנייה לאחר כיבוש השער הראשון אתמול ברמת גן. פולוקארוב הצעיד את קבוצתו ליתרון 0:1. בברכו וראה אבי פס מהפועל צפרירים חולון ועל הקרקע שרוע גם שוער צפרירים, אלכסנדר ז'ידקוב (צילום: אריה קטור)

שריף חדש להפועל ת"א: באקו

הפועל – מכבי פתח תקווה 1:1 (0:1), 1:3 בבעיטות 11

★ האיצטדיון ברמת גן. 25 אלף צופים. שופט: עמית קליין.
★ השחקן המצטיין: יורוסלאב באקו.
★ הפועל תל אביב: באקו 8, נ. הרשליקוביץ' 5, לוקשיק 5, חדד 5, אוסובסקי 5, א. אשיר 4, ת. אליהו 4, רביבו 7, מרי 6, מרקו 5, שירזי 5 (בן עמי 4).
★ מכבי פתח תקווה: מלול 5, ש. צופין 5, ר. בן שמעון 5, הטיגוביץ' 5, ארזיון 5 (בניה 6), לאסקייב 4, ע. צחי 6, ג. יצחק 6 (שאהוב), בגלייבטר 6, פיטוסי 5, א. בן שמעון 4.

□ משה רוזנברג

יורוסלאב באקו, שמע העונה יותר מדי השמצות מאחורי גבו על שערים בלתי מחוייבי המציאות שספג. שמע ושתק. כאב את ההשמצות והבליג. אמש, לעיני 25 אלף צופים ענה למקטרגים כמו ששוערים גדולים עונים. הוא ענה על המגרש, או אם תרצו בין הקורות. שלוש עצירות שלו מהנקודה הלבנה הזניקו את הפועל תל אביב לגמר הגביע לאחר העדרות של שש שנים ממעמד זה.

אחרי שקפטן מכבי פתח תקווה, רן בן שמעון, הכניע אותו מהנקודה הלבנה, עצר באקו בזה אחר זה את בעיטותיהם של אייל בגלייבטר, ייבגני שאהוב וטל בניה.

השער של בן שמעון איזן את התוצאה לאחר בעיטה ראשונה מוצלחת של יוסי מרי.

לאחר השיוויון נראה היה מצבה של הפועל תל אביב לא נוח לאחר שאלון אופיר בעט חלש וגולן מלול עצר, אבל התיסכול של אופיר לא נמשך זמן רב. אייל בגלייבטר לא ניצל את ההחטאה, ותוצאת השיוויון בכדורי ההכרעה נותרה בעינה – 1:1.

קונסטנטין מרקו קבע 1:2 להפועל. ייבגני שאהוב ממכבי פתח תקוה נכשל מול באקו.

אייל בן עמי הצעיר העלה את הפועל תל אביב ל־1:3 ומיד אחר כך נכשל גם טל בניה.

עכשיו כבר נוצרה ערימה של חבר'ה על הדשא. ערימה בארום.

יורוסלאב באקו גיבור משחק חצי הגמר.

המשחק עצמו התנהל ביתרון קל של שחקני מכבי פתח תקווה, אולם אלה לא תירגמו את יתרונם האיכותי לכיבוש שערים. משחק הצירופים שלהם היה יפה לעין, אבל לא מספיק תכליתי.

מהעבר השני התבססו שחקני הפועל תל אביב על התקפות מתפרצות וכמעט כל התקפה סיכנה מוחשית את שערו של גולן מלול מפתח תקוה.

אבל בכדורגל לא כל מי שמחזיקה יותר בכדור, גם כובשת. בדקה ה־23 הגביה חיים רביבו כדור מהאגף השמאלי לרחבת העונשין, וחזי שירזי נגח מקרוב פנימה – 0:1.

ההזדמנות הגדולה של פתח תקווה להשוות ניתנה בדקה ה־33. אייל בגלייבטר הקשית כדור מעל השוער באקו, אך לרוע מזלו פגע הכדור בחיבורי הקורות, נחת על הקו והורחק.

לאחר ההפסקה עברה היוזמה במגרש בלעדית לשחקני מכבי פתח תקווה. לאחר החטאה בטוחה של אבי פיטוסי בדקה ה־50, הצליח אותו שחקן להגביה כדור מאגף ימין, דקה 68, וגיא יצחק נגח באומנות מעל יורוסלאב באקו ואיזן ל־1:1.

הזדמנות מצויינת לעשות מהפך ניתנה לגיא יצחק רבע שעה לפני הסיום, אבל מול השוער התל אביבי הוא נגח לחוץ.

גם להפועל תל אביב היתה הזדמנות לנצח בדקה ה־85, אולם חיים רביבו נגח כדור חזק מחמישה מטרים וראה את גולן מלול מרחיק לקרן שלא נוצלה.

בדקות הארכה התנהל כבר משחק "כבד" ובעצלתיים, כששתי הקבוצות "מפגינות" עייפות. בכל זאת זיעזע חיים רביבו את קורת שער מכבי פתח תקוה. בדקה הראשונה לאחר פתיחת הארכה, ואחר כך היתה החטאה גם של גיא יצחק בנגיחה.

המשחק היה נוקשה ורבו בו הפגיעות הגופניות. השופט עמית קליין, טוב מאד, הרחיק בדקות הארכה בצדק את עודד צחי ממכבי פתח תקווה (106) לאחר כרטיס צהוב שני, וכעבור ארבע דקות את תומר אליהו מהפועל תל אביב על פגיעה מאחור בטל בניה.

שפט עמית קליין, לעיני 25,000, באיצטדיון ברמת גן. קליין הצהיב במהלך המשחק את חיים רביבו, רואי הרר וחזי שירזי מהפועל תל אביב, ומנגד את עודד צחי ממכבי פתח תקווה שגם הורחק ואת עווי אוחיון.

מכבי תל אביב נפרדה ממרסר

□ יאיר עמיקם

"אנחנו נפרדים מאיש גדול בעל לב רחב שישאר תמיד איתנו" אלו היו דברי הפרידה של יו"ר מכבי ת"א, עו"ד שמעון מזרחי, במסיבה מיוחדת ללכן מרסר שפרש מכדורסל ועוזב את מכבי תל אביב אחרי שש שנים.

מרסר קיבל ממזרחי גביע גדול והתרגש מאוד כשאמר: "תמיד אהיה שייך למשפחה הזאת".

בארוחת הערב החגיגית, שהיתה במלון הילטון בתל אביב, השתתפו חבריו לקבוצת מכבי תל אביב, פרט לשני הזרים וונדל אלכסיס וסטנסר ראנקלי שעזבו כבר את הארץ, וכן חברי הנהלה ומספר שחקני עבר, מיקי ברקוביץ' ומוטי אריאסטי והמאמן צבי שרף. גם ווילי סימס שהגיע בטיסה מאילת היה שם, הוא הגדיר את לכן מרסר כאח. שר לו שיר פרידה מרגש לקול תשואות המוזמנים.

★ שבדיה: נורשפינג זכתה בגביע, לאחר ניצחון 4־3 בבעיטות ההכרעה.

הראש של שירזי: חלוץ הפועל תל אביב, חזי שירזי, מקדים את הפתח תקוואי לאסקייב ונוגח את שער השדה היחיד של קבוצתו אתמול בניצחון הפועל תל אביב על מכבי פתח תקווה בחצי גמר גביע המדינה (צילום: אריה קטור)

שירזי קרא פרקי תהילים בעת ביצוע בעיטות ה־11

□ משה רוזנברג

שחקני הפועל תל אביב הוכיחו אמש כי יש להם יכולת לגמרי לא רעה בשירה, בכך נוכחו לדעת אלה שנכנסו לחדר ההלבשה בסיום הניצחון הדרמטי על מכבי פתח תקווה. ממש שירה בטונים גבוהים וללא דיוק.

המנג'ר משה סיני היה רגוע כל המשחק, הוא כמעט ולא קם מהספסל. "ישבתי בשקט מאחר שלא רציתי להלחיץ את השחקנים. מסתבר שזה עזר. הם לא שיחקו בלחץ וזו אולי סוד הניצחון וההרגשה הטובה שלהם ברגע המותח של המשחק, בפנדלים" אמר סיני.

חזי שירזי, שהוחלף, לא היה מסוגל לראות את דו קרב הפנדלים. "קראתי פרקי תהילים בחדר ההלבשה בזמן הפנדלים. עכשיו יש לי שתי תכניות, לקחת את הגביע ולהביא אותו [illegible]".

יושב ראש, מוני הראל: "עברנו דקות רבות של רתיקות לב. פתח תקווה שיחקה משחק גברי. ונתנה לנו הכי תשובה העונה. לקחת את הגביע. לשחקנים מגיעים מחמאות מענקים".

חיים רביבו: "עבדנו קשה, והגיע לנו לנצח, מגיע המחמאות לשוער באקו שגילה קור רוח בבעיטות העונשין".

מהעבר השני, בחדר ההלבשה של מכבי פתח תקווה, אווירת נכאים. המאמן יהושע פייגנבוים התהלך כמו סהרורי. הוא לא יכול היה להבין את חניכיו שכמעט אף אחד מהם לא רצה לבעוט פנדל. "הם היו יותר מדי פחדנים. הם היו בלחץ ואינני יכול להבין מדוע. הרי זה הכבוד הכי גדול של שחקן, לבעוט פנדל בדו קרב המותח. חבל כי היינו עדיפים על הפועל לאורך כל המשחק".

אייל בגלייבטר: "הגענו ליותר מצבים. באיצטדיון טדי הבקענו את כל חמשת הפנדלים מול בית"ר והיום העצבים בגדו בנו. הפסד אכזרי".

השחקנים נראו חיוורים כמו סיד, והשוער גולן מלול, שאגב שבר את אצבע ידו בתחילת השבוע והרופא עופר להב לא רצה לשתף את יתר השחקנים בחומרת פציעתו, נראה אמר בסיום: "זה לא עזר שעצרתי את הפנדל של אלון אופיר, פשוט מאד, השחקנים שלנו במעמד כזה מול רבבות צופים עשו במכנסיים".

לפחות הגזבר של מכבי פתח תקווה התנחם מהעובדה כי עשרת אלפים דולר קבלה הקבוצה מהחברה ששמה התנוסס על גבי החולצות.

קאפריאטי נעצרה בגלל סמים

הטניסאית האמריקאית הצעירה, ג'ניפר קאפריאטי בת ה־18.5, נעצרה בחדרה במלון בפלורידה והואשמה בשימוש במאריחואנה, הרואין וקוקאין. לאחר מכן היא שוחררה.

קאפריאטי פרשה מפעילות מאז חודש אוגוסט בשל פציעה במרפקה, אולם לאחר שהחלימה החליטה להמשיך את הנופש עקב לימודים.

★ תוקף מחליקת הקרח האמריקאית, ננסי קריגן, בחודש ינואר השנה, נידון ל־18 חודשים מאסר. למרות שנפגעה ברגלה, הצליחה קריגן להתאושש מהר ולזכות במדליית כסף אולימפית בלילהאמר.

פולין הפסידה לאוסטריה 4:3

נבחרת הכדורגל של פולין, יריבת ישראל במוקדמות אליפות אירופה, הפסידה אתמול בקאטוביצ'ה לאוסטריה, יריבתה הקודמת של ישראל במוקדמות גביע העולם, 4:3 (2:1).

שלושה שערים כבש שטוגר בדקות 5, 26 ו־65 את שער הניצחון כבש וולטר הוכמאייר בדקה ה־69.

לפולין כבשו אנדז'י יוזקוביאק (22 בפנדל), ברולוקר (47) ו[illegible] מוסקאל (89).

הערב באתונה: ברצלונה בפעם השנייה, או מילאן בפעם ה־5?

באיצטדיון הכדורגל באתונה ייערך הערב גמר גביע אירופה לאלופות, בין ברצלונה הספרדית ומילאן האיטלקית, שגם העונה זכו כתוארי האליפות בארצן.

זה יהיה הגביע האירופי השלישי העונה, והחשוב ביותר. מילאן זכתה עד כה ארבע פעמים בגביע, ב־1963, 1969, 1989 ו־1990. ברצלונה זכתה בגביע האלופות רק פעם אחת, ב־1992 לאחר ניצחון על סמפדוריה 0:1.

פרט לארבע הזכיות הופיעה מילאן בעוד שני משחקי גמר ונוצחה. ב־1958 ע"י ריאל מדריד הגדולה ואשתקד נוצחה ע"י מארסיי. מארסיי לא הופיעה העונה במשחקי הגביע האירופי לאחר שהורשעה בפרשת שוחד. את מארסיי החליפה בכבוד קבוצת מונאקו, שהפסידה בשלב חצי הגמר.

מילאן זכתה בתואר אליפות איטליה בקלות, ואילו ברצלונה עמלה קשה מאד ורק בדקה ה־90 הצליחה להשיג את התואר בזכות הפרש שערים עדיף על דה־לה קורוניה. מאמן קבוצת מילאן, קאפלו, אמר אמש שהוא מקווה שהכוכב הקרואטי שלו, בובאן, יהיה כשיר למשחק. קודם לכן הוא אמור לעבור מבחן כושר.

יוהאן קרויף, מאמן ברצלונה, מקווה לזכות בגביע גם העונה, כפי שעשה זאת לפני שנתיים. עד כה הצליח קרויף במשימתו, כשברצלונה זכתה ארבע פעמים ברציפות באליפות ספרד. בדרכה לגמר ניצחה ברצלונה את דינאמו קייב, את אוסטריה וינה, גאלאטאסאריי, מונאקו, ספארטאק מוסקבה ופורטו.

מילאן עשתה זאת נגד אראו משווייץ, קופנהגן, אנדרלכט, פורטו, ברמן ומונאקו.

ההרכבים

ברצלונה: זוביזארטה, פרר, קומאן, ברדיואן, נאדאל, באקרו, אמור, גוארדיולה, איגלסיאס, רומאריו, סטויצ'קוב.
מחליפים: בוסקטס, רודריגז, בגוריסטיאן, סאקריסטאן, גויקוצ'יאה.
מילאן: רוסי, טאסוטי, גאלי, מאלדיני, פאנוצי, אלבריטיני, דסאיי, בובאן, דונאדוני, סאביצ'ביץ', מאסארו.
מחליפים: איילסו, נאווה, קארבונה, לארדוס, סימונה.

נבחרת הכדורגל של שבדיה תקיים היום משחק מבחן לקראת הופעתה במונדיאל, כשתארח בשטוקהולם את נבחרת דנמרק, אלופת אירופה.

לשורות שבדיה יחזור לימפאר, למרות עונה חלשה בהופעותיו בקבוצת ארסנל בליגה האנגלית.

פרט ללימפאר כלל המאמן השבדי, תומי סוונסון, את קשר איינדהובן, אינגסון, שהחלים מפציעה מגבו לאחר תאונת דרכים בשבוע שעבר. ההתקפה תכלול את ראלין ממינשנגלאדבאך, ברולין מפארמה והנריק לארסון מפיינורד.

שבדיה נכללת בבית אחד במונדיאל עם ברזיל, קמרון ורוסיה. המשחק הראשון יהיה ב־19 ביוני נגד קמרון. בינתיים פירסם המאמן את 22 השחקנים שיופיעו במונדיאל.

מאמן נבחרת דנמרק, ריצ'ארד מולר נילסן, כלל בהרכב שלו את שני האחים מיכאל ובראיין לאודרופ. בנבחרת נכללים גם שחקנים המשחקים באירופה, ובראשם שוער הראכלוסטית האנגלית, מנצ'סטר יונייטד, פטר שמייכל.

אנגליה מחצה את יוון 0:5

נבחרת הכדורגל של אנגליה הביסה אמש באיצטדיון וומבלי בלונדון את יוון 0:5 משעריהם של אלדרטון (24), בירדסלי (37), פלאט 48 בבעיטת־11 ו־55 ושירר (65).

זו היה הניצחון השני הרצוף של אנגליה בהדרכתו של המנהל החדש טרי וונבלס.

קרמר ואברמסקי אלופי הארץ ב־10,000 מטר

□ אריה גיטליס

דב קרמר ונילי אברמסקי מהפועל תל אביב, הוכתרו אתמול אלופי ישראל בריצת עשרת אלפים מטר. קרמר קבע תוצאה נאה 29.59:98 דקות והקדים את דניאל ריסטה מאליצור חיפה שעבר את המרחק ב־30.02:51 דקות. שלישי הגיע אסף כימרן מאליצור חיפה בזמן 30.03:64 דקות.

נילי אברמסקי היתה ראשונה בין הבנות בזמן 37.17:52 דקות. שנייה הגיעה שמה נסרין מהפועל [illegible] בזמן 37.20:22 דקות ושלישית אילת שבירו ממכבי תל אביב – 37.24:54 דקות.

בתחרות המגנה שנערכה אף היא במקביל לאליפות ישראל, קבע זאב שרף ממכבי חיפה שיא אישי בהדיפת כדור ברזל – 18.02 מטר. מארק מליסוב ממכבי תל אביב קפץ לרוחק 7.70 מטר. עמיתי שיינמן מהפועל תל אביב ניצח בריצת 100 מטר בזמן 10.85 שניות לפני איתי אילון ממכבי תל אביב 10.94 שניות ועדי פז מאס"א תל אביב 10.95 שניות.

עדי פז ניצח בריצת 200 מטר בזמן 21.93 שניות. דודי נחימובסקי ממכבי תל אביב ניצח בריצת 400 מטר משוכות – 54.27 שניות וקבע בכך שיא אישי.

יניב וקנין ממכבי חיפה ניצח בריצת 800 מטר – 1.54:44 דקות לפני גיא אלימלך מאס"א תל אביב.

בריצת שליחים 4x100 קבעה נבחרת ישראל (אילון, שיינמן, פז וגולן) זמן של 41.63 שניות.